

**UCHWAŁA NR XIX/150/25
RADY POWIATU WE WŁOCŁAWKU**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025-2030 z perspektywą na lata 2031-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1684) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, 1080, Dz. U. z 2024 r. poz. 1940) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025-2030 z perspektywą na lata 2031-2030 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 30 grudnia 2025 r.

Przewodniczący Rady

Dawid Andrzej Dalmann

Załącznik do uchwały nr XIX/150/25
Rady Powiatu we Włocławku
z dnia 30 grudnia 2025 r.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033

Zamawiający	Powiat Włocławski ul. Cyganka 28 87-800 Włocławek	
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski ul. Bażyńskich 38/50 87-100 Toruń	
Zespół autorski		
mgr inż. Anna Stankiewicz	Nadzór nad projektem, opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	
Egzemplarz		
Miejsce/Data opracowania	Toruń, październik 2025 r.	

Wykaz skrótów

AKPOŚK – Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

BEiŚ – Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

DK - droga krajowa

DP - droga powiatowa

Dyrektywa Powodziowa – Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim

Dyrektywa Ptasia – Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 02 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

Dyrektywa Siedliskowa – Dyrektywa Rady 92/43/EWG w dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

EMAS (ang. Eco - Management and Audit Scheme) – System Ekozarządzania i Audytu

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

GFOŚiGW - Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS - Główny Urząd Statystyczny

GZWP - Główny Zbiornik Wód Podziemnych

IMGWiGW – PIB – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy

JCWP – jednolite części wód powierzchniowych

JCWpd – jednolite części wód podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KPGO 2022 – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022

KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

OSO – obszary specjalnej ochrony ptaków

OZE – Odnawialne Źródła Energii

OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty

PCB – polichlorowane bifenylo

PEM - Promieniowanie elektromagnetyczne

PEP - Polityka Ekologiczna Państwa

PGN – Program Gospodarki Niskoemisyjnej

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PKE – Polski Klub Ekologiczny

PM 10 – frakcja pyłu zawieszonego o średnicach cząstek nieprzekraczających 10 mikrometrów

PM 2,5 – frakcja pyłu zawieszonego o średnicach cząstek nieprzekraczających 2,5 mikrometra

POP - Program Ochrony Powietrza

PZD - Powiatowy Zarząd Dróg

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna REACH (ang. Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

SOO - specjalny obszar ochrony siedlisk

UE – Unia Europejska

WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

ZDR – zakłady dużego ryzyka

ZZR – zakłady zwiększonego ryzyka

t.j. – tekst jednolity

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna opracowania

Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 poz. 647) nakłada na organ wykonawczy, jakim jest w tym przypadku Zarząd Powiatu we Włocławku, obowiązek sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa.

Art.17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust.1.

Art.18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

1.2. Cel opracowania

Nadrzędnym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu włocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031-2033 (w skrócie POŚ) jest dokonanie aktualizacji powiatowej polityki ochrony środowiska poprzez weryfikację i aktualizację celów strategicznych i kierunków działań ekologicznych zmierzających do zapewnienia maksymalnej ochrony środowiska jako istotnego elementu rozwoju gospodarczego i społecznego powiatu. W celu opracowania programu, przeprowadzono szczegółową analizę stanu i tendencji zmian jakości głównych komponentów środowiska na terenie powiatu. Zgodnie z przyjętą strukturą programu, zdefiniowano w nim nadrzędne cele średnioterminowe do osiągnięcia do roku 2030 oraz wynikające z nich kierunki działań i zadania krótkoterminowe, przewidziane do realizacji w latach 2025 - 2030. Ochrona środowiska powinna być zagadnieniem spójnym z całością działań realizowanych przez powiat. Naczelną zasadą, która powinna być przyjęta w działaniach zmierzających do zdrowego i przyjaznego środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Oznacza to taki rozwój, który zaspokaja potrzeby obecnego pokolenia, nie ograniczając możliwości realizacji potrzeb przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój oznacza prowadzenie szerokiej działalności gospodarczej i społecznej przy jednoczesnym ograniczaniu lub eliminowaniu degradacji środowiska naturalnego oraz na podejmowaniu działań zmierzających do rewitalizacji zniszczonych elementów środowiska.

2. Streszczenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Program ochrony środowiska dla powiatu włocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031-2033. Zakres opracowania obejmuje:

- Cele ekologiczne,
- Priorytety ekologiczne,
- Poziomy celów długoterminowych,
- Rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- Środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Sposób oraz forma sporządzenia powiatowego Programu Ochrony Środowiska (POŚ) została przyjęta tak by była zgodna z przyjętymi „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” wydanymi przez Ministerstwo Środowiska w 2017 roku.

Według „Wytycznych” w POŚ przyjęte rozwiązania muszą uwzględniać w pierwszym rzędzie działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy jakości powietrza, zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

Program został napisany w sposób zwięzły i prosty, w celu łatwiejszego odbioru. Zawarte informacje, cele i zadania są spójne z dokumentami strategicznymi i programowymi przedstawione w rozdziale 4. Przeprowadzono także badanie ankietowe wśród gmin objętych Programem w celu wykonania analizy SWOT odnośnie każdego z obszarów interwencji, która jest jedną z wytycznych. Na podstawie załączników zawartych w „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” określono opis obszarów interwencji, kierunki oraz zadania wraz ze wskaźnikami oraz harmonogramem realizacji oraz ich finansowania.

Program obejmuje szczegółowy opis w zakresie analizy stanu środowiska i infrastruktury na terenie powiatu włocławskiego. Na bazie stanu środowiska jaki został zdiagnozowany, wytyczono dla jednostki cele ekologiczne, których realizacja do roku 2033 ma spowodować polepszenie złego stanu środowiska w obszarach gdzie tego potrzeba, bądź utrzymywanie dobrego poziomu tam, gdzie już na obecnym etapie jest to zapewnione przed jednostki samorządu terytorialnego.

Powiat włocławski położony jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Poza ogólną charakterystyką powiatu omówione zostały takie elementy jak:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego w tym:

- ØOchrona przyrody i krajobrazu,
- ØOchrona lasów,
- ØOchrona powierzchni ziemi,
- ØOchrona zasobów kopalin.

2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii w tym:

- ØWykorzystanie wód, energii i produkcja odpadów,
- ØKorzystanie ze źródeł odnawialnych,
- ØKształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy.

3. Jakość środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- ØJakość wód,
- ØZanieczyszczenie powietrza,
- ØGospodarka odpadami,
- ØOddziaływanie hałasu,
- ØOddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród gmin powiatu wrocławskiego wykonano analizę SWOT odnośnie każdego obszaru interwencji. Na podstawie analizy określone zostały cele i kierunki oraz zadania. Natomiast na ich podstawie wykonano harmonogram rzeczowo-finansowy, określający zadania własne samorządu opracowującego POŚ oraz zadania monitorowane.

Należy zwrócić uwagę, iż kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie dbania o środowisko to cenne i długoterminowe zadanie, które niejednokrotnie trzeba prowadzić na bieżąco i nieustająco. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy mieszkańców powiatu w sferze konsumpcji, a także ochrony powietrza, gospodarki wodnej oraz postępowania z odpadami.

Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonych działań na rzecz ekologizacji, co zapewni ograniczenia niskiej emisji, zmniejszenie ładunku zrzutu ścieków surowych do rzek i potoków a także pozyskanie większej ilości surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowisko. Realizacja zadań zaproponowanych w niniejszej aktualizacji przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności, polepszenia warunków życia i zdrowia mieszkańców, a także poprawy jakości walorów środowiskowych i skuteczniejszej ochrony terenów prawnie chronionych i interesujących przyrodniczo i rekreacyjnie.

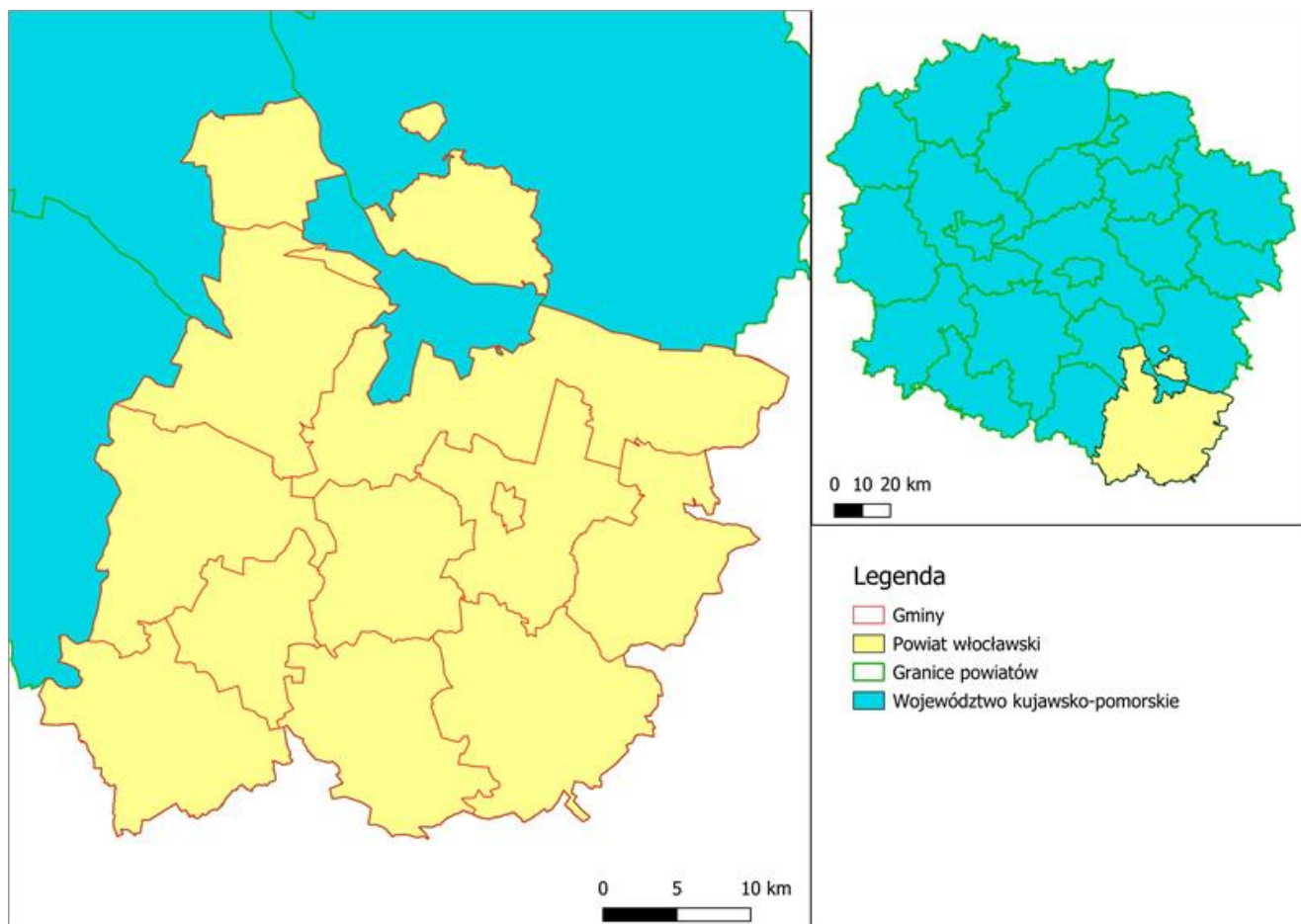
3. Ogólna charakterystyka powiatu włocławskiego

3.1. Położenie

Powiat włocławski położony jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jednostka zajmują obszar o powierzchni 1472,34 km². Gminy wchodzące w skład powiatu:

- gminy miejskie: Kowal,
- gminy miejsko-wiejskie: Brześć Kujawski, Chodecz, Izbica Kujawska, Lubień Kujawski, Lubraniec,
- gminy wiejskie: Baruchowo, Boniewo, Choceń, Fabianki, Kowal, Lubanie, Włocławek,
- miasta: Kowal, Brześć Kujawski, Chodecz, Izbica Kujawska, Lubień Kujawski, Lubraniec.

Gmina Fabianki jest eksklawą powiatu. Terytorialnie powiat sąsiaduje z powiatami: radziejowskim, aleksandrowskim, lipnowskim oraz miastem na prawach powiatu – Włocławkiem. Sąsiaduje również z powiatami województwa mazowieckiego: plockim i gostynińskim, łódzkiego: kutnowskim oraz wielkopolskiego: kolskim.

Mapa . Położenie na tle województwa i rozmieszczenie gmin powiatu włocławskiego

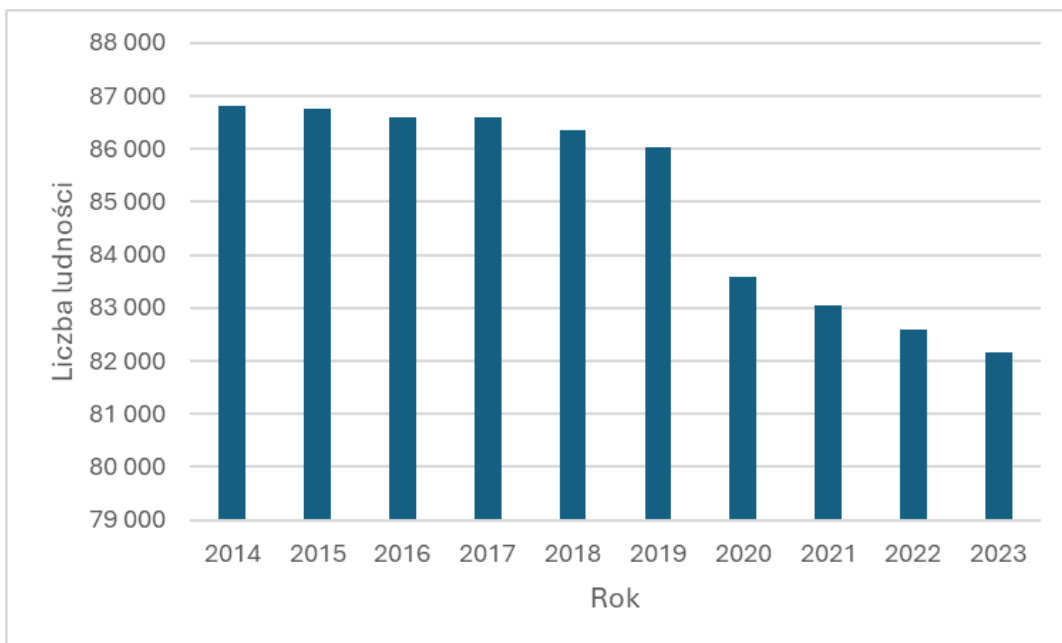
Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z fizyczno-geograficzną regionalizacją Polski, wg J. Solon (2018), w ogólnym podziale, obszar powiatu włocławskiego jest położony na 6 mezoregionach: Pojezierze Kujawskie, Wysoczyzna Kłódawska, Równina Inowrocławska, Kotlina Płocka, Pojezierze Dobrzyńskie i Nieszawski Przełom Wisły.

3.2. Struktura ludnościowa

Liczba ludności zamieszkujących powiat wynosiła pod koniec 2023 roku 82 151 osób (na podstawie danych GUS za 2023). Według danych statystycznych liczba ludności na terenie powiatu włocławskiego w latach 2014-2019 utrzymywała stałą wielkość, a po roku 2019 nagle zmalała. W roku 2014 teren powiatu zamieszkiwało 86 809 ludzi, do roku 2023 liczba ta zmniejszyła się do 82 151 osób, jest to pomniejszenie liczby ludności o 4 658 osób.

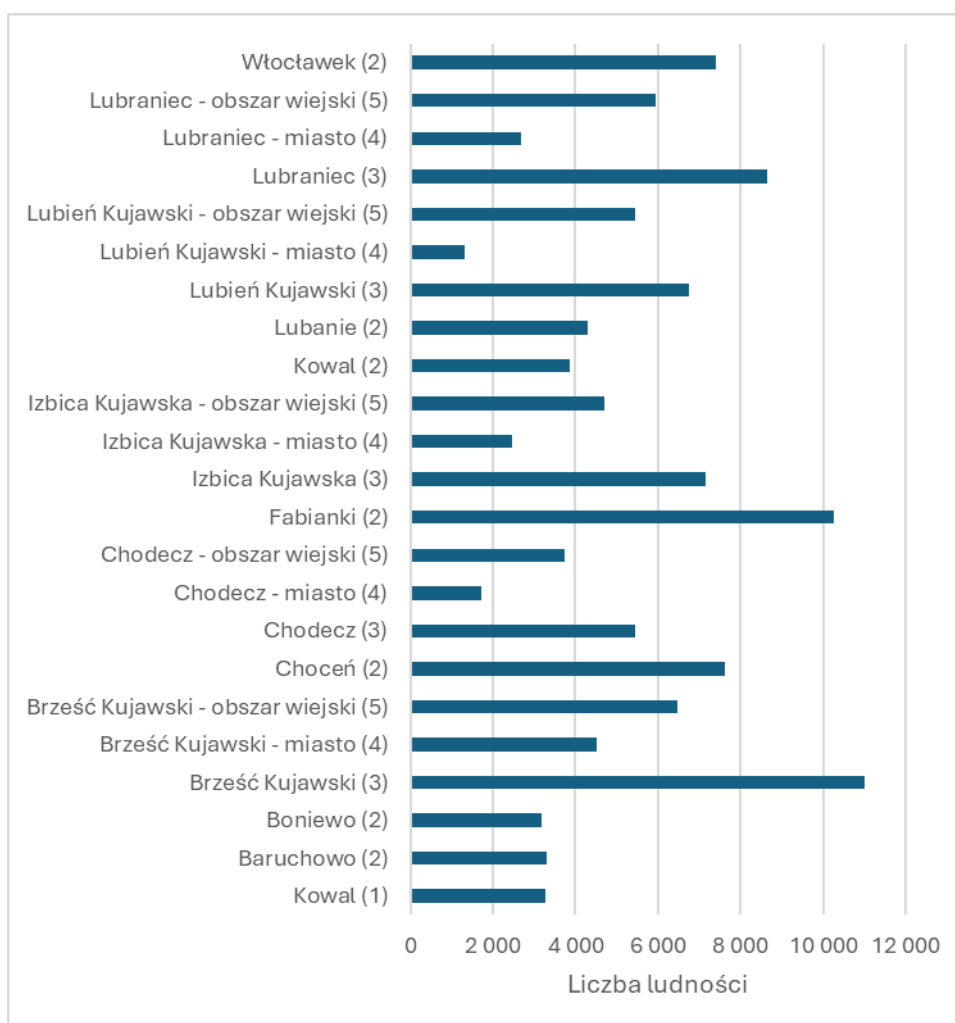
Wykres 1 przedstawia zmianę ludnościową w powiecie w latach 2014-2023.

Wykres . Liczba mieszkańców powiatu włocławskiego w latach 2014-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najwyższa koncentracja ludności występuje na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Brześć Kujawski, najslabiej zaludnione jest miasto Lubień Kujawski. Wykres 2 przedstawia liczbę ludności w poszczególnych gminach powiatu w roku 2023.

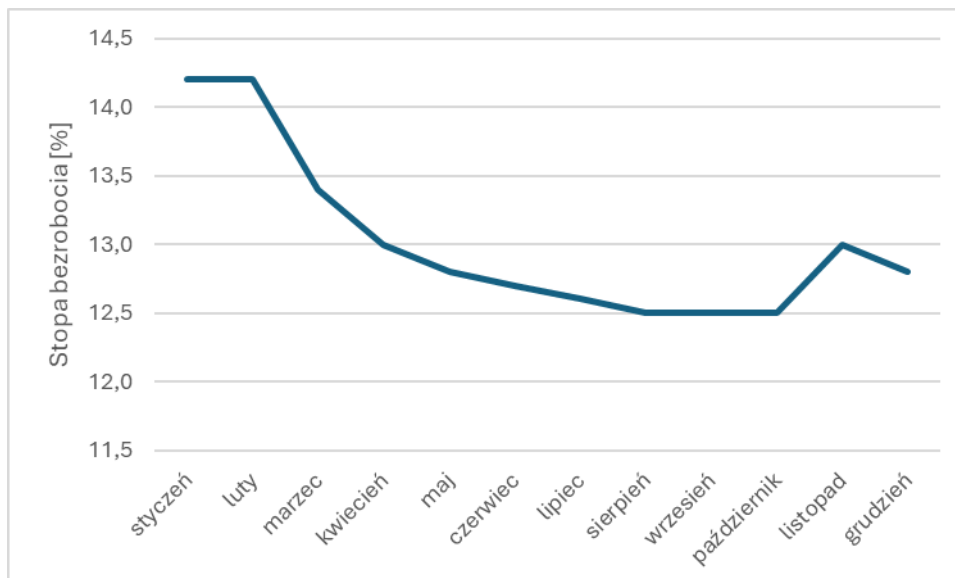

Wykres . Liczba ludności w gminach powiatu włocławskiego w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba mieszkańców powiatu wskazuje niższy od krajowego i wojewódzkiego (odpowiednio 119,9 osoby/km² i 111,1 osób/km² w 2023 r., GUS) wskaźnik gęstości zaludnienia. W powiecie gęstość zaludnienia wynosi 55,8 mieszkańców na kilometr kwadratowy. (GUS, 2023 r.)

Według danych GUS w powiecie wrocławskim w roku 2023 stopa bezrobocia osiągnęła poziom 12,8%. Dla porównania wskaźnik dla Polski w analizowanej jednostce czasu osiągnął poziom 5,1%. Poniższy wykres przedstawia zjawisko stopy bezrobocia w ujęciu miesięcznym w roku 2023.

Wykres . Stopa bezrobocia w powiecie wrocławskim w roku 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego analizując strukturę bezrobocia według płci w powiecie wrocławskim w roku 2023 największą grupą stanowiących osoby bezrobotne były kobiety. Największy udział osób bezrobotnych odnotowano w gminie Boniewo, a najmniejszy w gminie Fabianki.

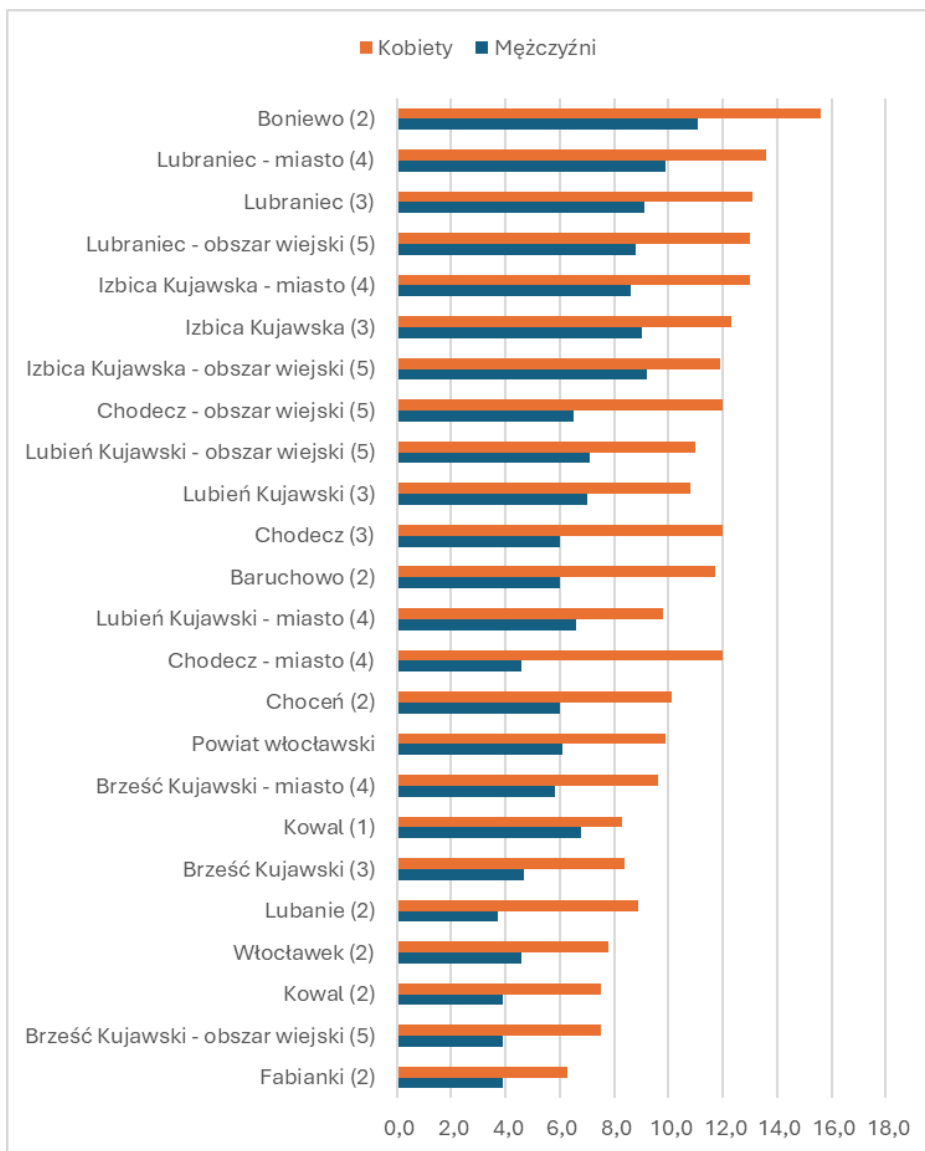
W rozbiciu na poszczególne jednostki powiatu, liczba bezrobotnych przedstawia się następująco:

Tabela . Procent osób bezrobotnych w podziale na płeć w powiecie wrocławskim w 2023 r.

Obszar	Liczba bezrobotnych ogółem [%]	Mężczyźni [%]	Kobiety [%]
powiat wrocławski	7,8	6,1	9,9
Kowal - gmina miejska	7,5	6,8	8,3
Baruchowo - gmina wiejska	8,6	6,0	11,7
Boniewo - gmina wiejska	13,1	11,1	15,6
Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	6,4	4,7	8,4
Brześć Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	7,6	5,8	9,6
Brześć Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	5,5	3,9	7,5
Choceń - gmina wiejska	7,9	6,0	10,1
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	8,7	6,0	12,0
Chodecz - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	8,1	4,6	12,0
Chodecz - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	9,0	6,5	12,0
Fabianki - gmina wiejska	5,0	3,9	6,3
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	10,6	9,0	12,3
Izbica Kujawska - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	10,7	8,6	13,0
Izbica Kujawska - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	10,5	9,2	11,9

Kowal - gmina wiejska	5,5	3,9	7,5
Lubanie - gmina wiejska	6,1	3,7	8,9
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	8,7	7,0	10,8
Lubień Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	8,1	6,6	9,8
Lubień Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	8,9	7,1	11,0
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	10,9	9,1	13,1
Lubraniec - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	11,6	9,9	13,6
Lubraniec - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	10,7	8,8	13,0
Włocławek - gmina wiejska	6,0	4,6	7,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres . Procent osób bezrobotnych w jednostkach powiatu włocławskiego w podziale na płeć w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.3. Użytkowanie terenu

Powiat włocławski zajmuje powierzchnię geodezyjną wynoszącą 147 155 ha. Największa powierzchnia jest przeznaczona pod grunty orne. Grunty pod wodami stanowią najmniejszą grupę użytkowania terenu. Nieużytki zajmują powierzchnie 4632 ha, a tereny różne – 178 ha. Dokładne użytkowanie terenu przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Powierzchnia geodezyjna użytków gruntowych na terenie powiatu włocławskiego w roku 2024

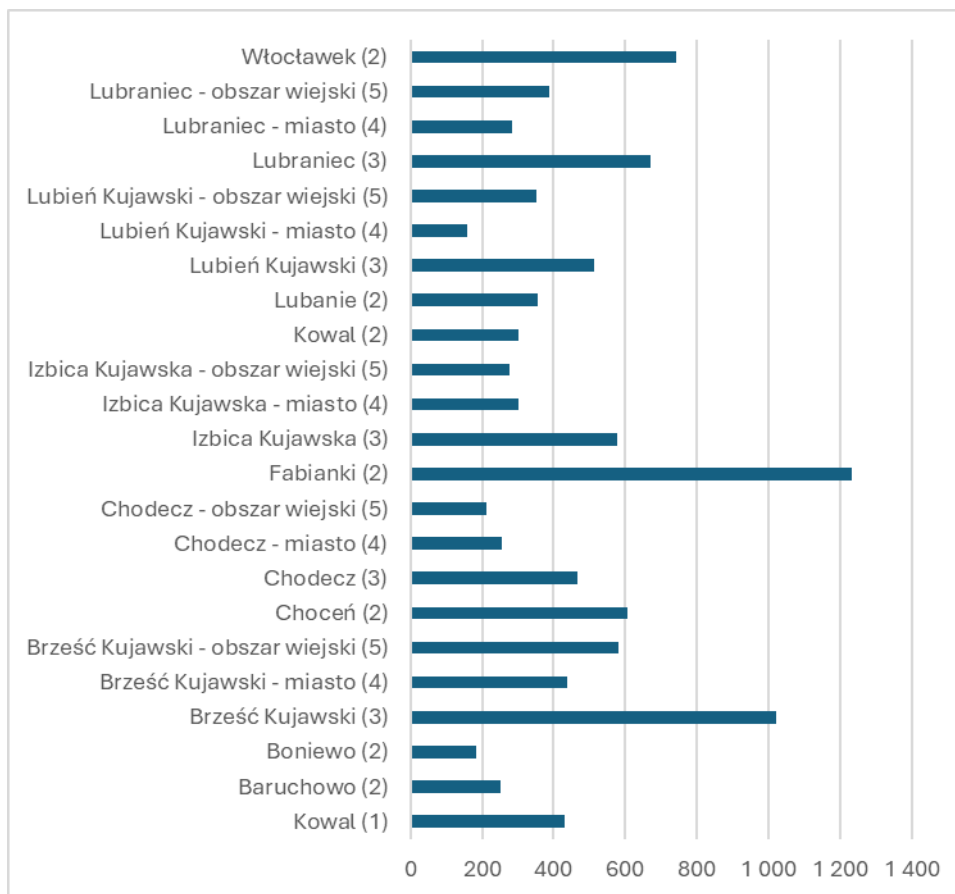
Grunty rolne	Powierzchnia [ha]
grunty orne	89590
łąki trwałe	5128
pastwiska trwałe	4266
sady	1342
grunty rolne zabudowane	2273
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	302
grunty pod stawami	207
grunty pod rowami	639
nieużytki	4632
razem	108379
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Powierzchnia [ha]
lasy	27847
grunty zadrzewione i zakrzewione	37
grunty pod rowami	0
Razem	27884
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Powierzchnia [ha]
tereny mieszkaniowe	1315
tereny przemysłowe	308
inne tereny zabudowane	434
zurbanizowane tereny niezabud. lub w trakcie zabudowy	103
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	135
użytki kopalne	66
drogi	3649
tereny kolejowe	307
inne tereny komunikacyjne	22
grunty przezn. pod budowę dróg pub. lub linii kolejowych	10
Razem	6349
Grunty pod wodami	Powierzchnia [ha]
morskimi wewnętrznymi	0
powierzchniowymi płynącymi	3918
powierzchniowymi stojącymi	447
Razem	4365
Tereny różne	178

Źródło: Starostwo Powiatowe we Włocławku

3.4. Działalność gospodarcza

Według danych zebranych z GUS odnoszących się do podmiotów gospodarczych (stan na rok 2023), na terenie powiatu włocławskiego działało 7 342. Największa liczba podmiotów zarejestrowanych była w gminie Fabianki – 1 232 podmiotów, a najmniej w mieście Lubień Kujawski – 159 podmiotów. Dokładna liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu w roku 2023 w podziale na gminy jest przedstawiona na wykresie 5.

Zgodnie z danymi GUS (podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD), na terenie powiatu zarejestrowane były sekcje w kategorii A-T. Najwięcej podmiotów było wpisanych do sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) i F (budownictwo), z czego obie sekcje były najbardziej liczne w gminie Fabianki. Najmniej podmiotów było wpisanych do sekcji B – górnictwo i wydobywanie. Wykaz podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON wg sekcji PKD w podziale na wszystkie jednostki powiatu został przedstawiony w tabeli 7. Procentowy udział poszczególnych sekcji przedstawia wykres 6.

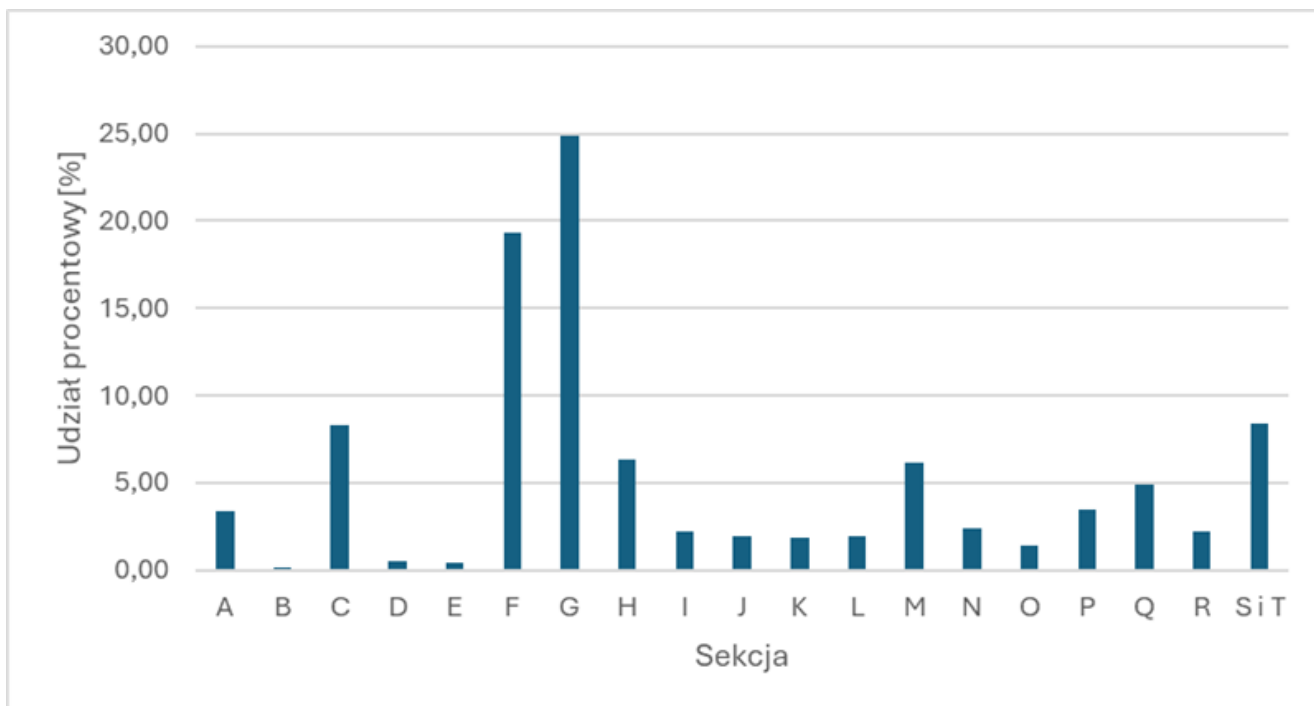
Wykres . Liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu włocławskiego w roku 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela . Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD

Jednostka	Sekcja																			
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S i T	
powiat włocławski	249	9	608	36	31	1 413	1 823	463	163	140	134	140	449	177	102	253	361	160	616	
Kowal - gmina miejska	3	1	33	2	0	89	111	24	4	5	8	11	32	9	5	23	36	7	27	
Baruchowo - gmina wiejska	6	2	20	2	2	60	57	21	4	4	3	0	6	5	9	4	9	9	27	
Boniewo - gmina wiejska	14	0	14	0	1	30	44	7	8	2	7	1	9	5	5	7	7	6	15	
Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	25	1	103	7	8	133	253	80	23	26	10	39	60	25	10	40	48	24	98	
Brześć Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	5	1	46	0	7	69	113	31	3	11	4	25	17	10	3	14	18	13	45	
Brześć Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	20	0	57	7	1	64	140	49	20	15	6	14	43	15	7	26	30	11	53	
Chocień - gmina wiejska	17	0	41	0	2	128	156	38	11	9	10	10	33	12	9	30	28	20	50	
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	19	0	34	2	6	91	125	22	11	4	9	7	24	7	10	17	15	10	54	
Chodecz - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	6	0	18	1	5	36	88	11	8	2	8	6	14	4	3	12	9	5	20	
Chodecz - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	13	0	16	1	1	55	37	11	3	2	1	1	10	3	7	5	6	5	34	
Fabianki - gmina wiejska	28	0	78	4	6	240	312	75	36	25	37	23	114	31	9	33	75	24	82	
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	23	0	44	9	1	155	165	21	8	10	12	2	23	16	11	12	22	8	34	
Izbica Kujawska - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	6	0	23	9	1	52	105	10	6	8	5	2	14	6	3	10	14	6	22	
Izbica Kujawska - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	17	0	21	0	0	103	60	11	2	2	7	0	9	10	8	2	8	2	12	
Kowal - gmina wiejska	3	0	21	1	0	64	74	30	10	7	2	2	13	8	4	9	15	2	36	
Lubanie - gmina wiejska	17	3	47	0	3	64	73	30	8	9	6	1	14	11	5	7	27	9	21	
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	30	1	40	8	1	110	131	33	13	12	6	11	25	14	8	15	10	11	32	
Lubień Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	5	0	8	1	1	20	50	5	8	3	2	5	9	3	3	8	5	9	14	
Lubień Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	25	1	32	7	0	90	81	28	5	9	4	6	16	11	5	7	5	2	18	
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	26	1	53	0	1	115	194	33	12	14	11	14	36	15	11	29	25	15	61	
Lubraniec - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	2	0	20	0	1	43	91	8	7	7	6	4	23	5	4	12	13	9	28	
Lubraniec - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	24	1	33	0	0	72	103	25	5	7	5	10	13	10	7	17	12	6	33	
Włocławek - gmina wiejska	38	0	80	1	0	134	128	49	15	13	13	19	60	19	6	27	44	15	79	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Wykres . Udział poszczególnych sekcji w roku 2023 w powiecie włocławskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo

Sekcja B – górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – Informacja i komunikacja

Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

Sekcja P – Edukacja

Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S - Pozostała działalność usługowa

4. Założenia programu

Niniejszy „Program ochrony środowiska dla powiatu wrocławskiego na lata 2025 – 2030 z perspektywą na lata 2031 – 2033” zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla tj. dokumentami krajowymi i wojewódzkimi. Poniżej zostały przedstawione najważniejsze dokumenty strategiczne, z którymi Program jest spójny.

Program ochrony środowiska powinien być tworzony w oparciu o politykę ochrony środowiska Unii Europejskiej oraz Politykę Ekologiczną Państwa. Najważniejsze przepisy międzynarodowe dotyczące tego zagadnienia zostały już ujęte w polskim prawie, pod postacią ustaw i rozporządzeń, regulujących prawne aspekty ochrony środowiska.

Wiodącą zasadą Polityki Ekologicznej Państwa jest przyjęta w Konstytucji RP zasada zrównoważonego rozwoju, której istotą jest równorzędne traktowanie racji społecznych ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Programy ochrony środowiska pełnią szczególną rolę w systemie dokumentów realizujących wymagania zrównoważonego rozwoju, określają priorytety ekologiczne i warunki ich osiągnięcia. Oprócz tej konstytucyjnej zasady, w Polityce Ekologicznej Państwa zawarto również szereg innych, przetransponowanych następnie do Prawa ochrony środowiska przyjętego ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2025 poz. 647). Są to m.in.:

zasada zapobiegania zanieczyszczeniom – każdy, kto podejmuje działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko jest zobowiązany do zapobiegania temu oddziaływaniami;

zasada przezorności – każdy, kto podejmuje działalność, której szkodliwe oddziaływanie nie jest jeszcze w pełni rozpoznane jest zobowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze;

zasada zanieczyszczający płaci – każdy, kto powoduje zanieczyszczenie środowiska ponosi koszty usunięcia tego zanieczyszczenia, a kto może spowodować zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty zapobiegania temu zanieczyszczeniu;

zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi – polityki, strategie, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;

zasada jawności informacji o środowisku i jego ochronie – każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych ustawą;

zasada uspołecznienia procesu decyzyjnego – każdy w przypadkach określonych w ustawie ma prawo do uczestniczenia w postępowaniu w sprawie wydania decyzji z zakresu ochrony środowiska lub przyjęcia projektu polityki, strategii, planu lub programu rozwoju i restrukturyzacji oraz projektu studium i planu zagospodarowania przestrzennego.

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi 8. program działań w zakresie środowiska (8th European Action Plan, w skrócie 8. EAP) przyjęty Decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Plan wyznacza część priorytetowych kierunków działań strategicznych:

1. Osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.
2. Wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmiany klimatu.
3. Dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
4. Osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków.

5. Ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich).

6. Redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

4.1. Dokumenty międzynarodowe

Jednym z najważniejszych dokumentów związanych ze zrównoważonym rozwojem jest tzw. „**Agenda 2030**” – **Światowy Program Rozwoju Zrównoważonego**. Dokument ten zwraca szczególną uwagę na konieczność ochrony zasobów naturalnych i racjonalnego gospodarowania nimi w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Innym dokumentem jest **Protokół z Kioto** w sprawie zmian klimatu, narzucający Polsce działania w zakresie ochrony środowiska. Zawiera on cele wiążące i ilościowe związane z ograniczeniem i redukcją emisji gazów cieplarnianych.

W zakresie ochrony środowiska naturalnego, główne zasady regulujące tę kwestię zawarte są w **Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej**, w Tytule XX – Środowisko Naturalne. Polityka Unii w tej dziedzinie ma na celu zachowanie, ochronę i poprawę jakości środowiska, ochronę zdrowia ludzkiego, racjonalne i zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych, a także promowanie na forum międzynarodowym działań zmierzających do rozwiązywania problemów środowiskowych o charakterze regionalnym i globalnym, w szczególności w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

Kolejnym ważnym dokumentem, który określa ramy realizacji polityki wspólnotowej w zakresie ochrony środowiska jest **8. program działań UE w zakresie ochrony środowiska**. Cele priorytetowe Ósmego programu to:

- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,
- adaptacja do zmiany klimatu,
- model regeneracyjnego wzrostu,
- zerowy poziom emisji zanieczyszczeń,
- ochrona i przywrócenie bioróżnorodności,
- ograniczenie głównych skutków środowiskowo-klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.

Siódmy program działań w zakresie środowiska (7. EAP) zawiera wizję na rok 2050, w którym to roku obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, różnorodność biologiczna jest przywracana, a niskoemisyjny wzrost – oddzielony od zużycia zasobów – wyznacza drogę rozwoju globalnego.

4.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne

Jednym z priorytetowych dokumentów krajowych, przyjętych przez Radę Ministrów uchwałą nr 67 z dnia 16 lipca 2019 r., jest **Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**. Głównym celem jest *rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Rolą PEP jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,

- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania eko-innowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 (KRK), przyjęta uchwałą nr 93 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. zarysowuje celowo wyidealizowaną wizję kraju w 2050 r. wyznaczającą poziom ambicji dla przyszłych polityk publicznych. KRK to dokument mający umożliwić najlepsze wybory strategiczne w perspektywie nadchodzącego ćwierćwiecza, w ramach średniookresowych strategii i polityk publicznych wdrażanych przez rząd, samorząd terytorialny i innych interesariuszy gry o rozwój. KRK określa następujące wizje:

- PODMIOTOWE SPOŁECZEŃSTWO**: otwarte, inkluzywne, zdrowe, adaptujące się do postępu technologicznego oraz konsekwencji zmian demograficznych i klimatu.
- GOSPODARKA PRZYSZŁOŚCI**: innowacyjna, odpowiedzialna, odporna na szoki i kryzysy.
- ZACHOWANE ŚRODOWISKO NATURALNE**: należyta ochrona ekologicznych zasobów kraju warunkująca zdrowie ludzi i ekosystemów.
- NOWOCZESNA POLSKA**: odporna, demokratyczna, solidarna i bezpieczna w układach międzynarodowych.
- WSPÓLNA PRZESTRZEŃ**: dobrze zaplanowana i funkcjonalna.

W zakresie zachowania środowiska naturalnego dokument opisuje wizję Polski jako kraju dbającego o środowisko i zrównoważony rozwój. Środowisko naturalne jest wysokiej jakości, powszechnie dostępne i chronione. Wzrosła świadomość ekologiczna społeczeństwa i decydentów, co przełożyło się na odpowiedzialne korzystanie z zasobów oraz promowanie proekologicznego stylu życia. Rozszerzono obszary chronione, szczególnie mokradła, lasy i siedliska gatunków zagrożonych, przeprowadzono renaturyzację rzek oraz odtworzono tereny podmokłe, dbając o korytarze ekologiczne. Nowe technologie w energetyce, transporcie i budownictwie poprawiły jakość powietrza i wspierały zrównoważoną mobilność. Wprowadzono gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz technologie oszczędzające wodę, zmniejszając presję na gleby i wody. Gospodarstwa rolne zapewniają bezpieczeństwo żywnościowe. Dzięki adaptacji do zmian klimatu i zazielenianiu miast Polska stała się bardziej odporna na kryzysy klimatyczne, a warunki życia – zwłaszcza w miastach – uległy poprawie.

Transport jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój gospodarczy kraju. W celu wyznaczenia najważniejszych kierunków działań i ich koordynacji w zakresie osiągnięcia tak zidentyfikowanego celu strategicznego opracowano **Strategię Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku**, przyjętą uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r. Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;

- ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

W dokumencie zawarto konkretne projekty strategiczne mające na celu stworzenie spójnej sieci autostrad, dróg ekspresowych i linii kolejowych o wysokim standardzie, rozwiniętej sieci lotnisk, portów morskich i żeglugi śródlądowej oraz systemów transportu publicznego. Założono realizację 22 projektów strategicznych wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju przyjętej uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030" i nowych projektów, kluczowych dla rozwoju systemu transportowego Polski.

W dniu 15 października 2019 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałą nr 123 **Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 (SZRWRiR)**. W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r. Działania SZRWRiR 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. wspólnej polityki rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);
- prowadzenie produkcji rolniczej i rybackiej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno-spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;
- tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

4.3. Dokumenty sektorowe

Jednym z sektorowych dokumentów, z którym powinny być spójne programy ochrony środowiska jest **Krajowy Program Ochrony Powietrza do 2025 r.** (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.). Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest *poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, z naciskiem na ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza.*

Dokument strategiczny Ministra Klimatu i Środowiska określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r., które będą nie tylko spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym, ale przede wszystkim będą określać nowe kierunki działań w tym obszarze. Program określa 6 kierunków interwencji:

1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego.
2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego.
3. Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska.

4. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii.

5. Edukacja ekologiczna.

6. Źródła finansowania działań określonych w AKPOP.

7. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym z uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2028 (KPGO 2028) został przyjęty uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. Przedstawione w KPGO 2028 cele i zadania dotyczą lat 2022–2028 oraz perspektywicznie okresu do 2035 r. Celami KPGO 2028 jest m.in.:

- dążenie do poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych w wys. 55 proc. dla 2025 r. i 65 proc. dla 2035 r.,

- minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30 proc. w 2025 r. i 10 proc. w 2035 r.,

- wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu,

- szeroko pojęte ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów), ze szczególnym uwzględnieniem ZPO żywności,

- zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,

- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych.

Dla osiągnięcia wymienionych celów określone zostały kierunki działań dotyczące edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów, oraz m.in. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Program ochrony środowiska powinien wypełniać także zapisy **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA)**, opracowany przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2013 r. Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach Natura 2000, ponadto w zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Głównym celem SPA *jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.*

Kolejnym dokumentem sektorowym, jaki powinien być uwzględniony, jest szósta aktualizacja **Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych**, przyjęta obwieszczeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie ogłoszenia aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Dokument dotyczy 1524 aglomeracji. Z przedstawionych przez aglomerację zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach szóstej aktualizacji planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie innych inwestycji w 978 oczyszczalniach. Planowane jest również wybudowanie 8 022 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci istniejącej.

4.4. Dokumenty o charakterze programowym i wdrożeniowym

Jednym z istotniejszych dokumentów, z którymi powinien być zgodny POŚ jest **Program ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2022-2030**, uchwalony uchwałą nr XLVIII/646/22 z dnia 29 sierpnia 2022 r. przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dla poszczególnych obszarów interwencji zdefiniowano następujące cele:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:

- 1.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych oraz gazów cieplarnianych,
 - 1.2. Poprawa warunków aerosanitarnych mierzona osiągnięciem norm dla poziomów dopuszczalnych i docelowych PM10 i benzo(a)pirenu oraz poziomów celów długoterminowych ozonu,
 - 1.3. Adaptacja do zmian klimatu.
2. Zagrożenia hałasem:
- 2.1. Ograniczenie presji hałasu na środowisko i mieszkańców. Poprawa klimatu akustycznego obszaru województwa.
3. Pola elektromagnetyczne:
- 3.1. Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym (PEM).
4. Gospodarowanie wodami:
- 4.1. Zapobieganie utracie zasobów wodnych,
 - 4.2. Minimalizowanie występowania suszy,
 - 4.3. Ograniczenie ryzyka powodziowego,
 - 4.4. Poprawa jakości wód,
 - 4.5. Sukcesywne zwiększanie retencji wodnej.
5. Gospodarka wodno-ściekowa:
- 5.1. Zapewnienie wystarczającej ilości wody na cele komunalne dobrej jakości,
 - 5.2. Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwiania ścieków.
6. Zasoby geologiczne:
- 6.1. Racjonalne pozyskiwanie zasobów kopalin,
 - 6.2. Przywracanie środowisku terenów poeksploatacyjnych,
 - 6.3. Przeciwdziałanie rozwojowi procesów osuwiskowych.
7. Gleby:
- 7.1. Ochrona zasobu gleb najwyższych klas bonitacyjnych (kluczowego zasobu rolniczej przestrzeni produkcyjnej),
 - 7.2. Poprawa stanu i walorów użytkowych zasobów glebowych.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
- 8.1. Racjonalna gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
9. Zasoby przyrodnicze:
- 9.1. Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej uwzględniającej potrzeby zachowania walorów przyrodniczych obszarów o wysokim potencjale przyrodniczym,
 - 9.2. Zapewnienie ciągłości przestrzennej systemu przyrodniczego województwa,
 - 9.3. Ochrona korytarzy ekologicznych,
 - 9.4. Zwiększenie zasobów zieleni leśnej.
10. Zagrożenia poważnymi awariami:
- 10.1. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku awarii.

Kolejnym ważnym dokumentem o charakterze programowym oraz wdrożeniowym jest projekt **Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2034**, przyjęty uchwałą nr 35/1679/24 z dnia 31 grudnia 2024 r. przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Plan jest wyrazem polityki regionalnej ukierunkowanej na zapobieganie

powstawaniu odpadów oraz ponowne ich wykorzystanie, które prowadzi do oszczędzania surowców naturalnych. W planie przyjęto kilka celów z podziałem na:

1. odpady komunalne, w tym odpady ulegające biodegradacji,
2. odpady żywności,
3. odpady powstające z produktów:
 - oleje odpadowe,
 - zużyte opony,
 - zużyte baterie i zużyte akumulatory,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - opakowania i odpady opakowaniowe,
 - pojazdy wycofane z eksploatacji,
4. odpady niebezpieczne:
 - odpady medyczne i weterynaryjne,
 - odpady zawierające PCB i rtęć,
 - odpady zawierające azbest,
5. odpady pozostałe:
 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
 - komunalne osady ściekowe,
 - odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne,
 - odpady z wybranych gałęzi gospodarki.

Innym strategicznym dokumentem jest **Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+** przyjęta uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. Celem nadrzędnym dokumentu jest „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”. Samorząd Województwa przyjął następującą obszarów rozwoju i cele główne oraz operacyjne:

1. Obszar Społeczeństwo:

1.1. Cel główny: Skuteczna edukacja.

Cele operacyjne:

- Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,
- Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,
- Kształtowanie środowiska edukacyjnego,
- Rozwój szkolnictwa wyższego.

1.2. Cel główny: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.

Cele operacyjne:

- Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- Rozwój wrażliwy społecznie,
- Zdrowie,
- Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,
- Sport i aktywność fizyczna.

2. Obszar Gospodarka:

2.1. Cel główny: Konkurencyjna gospodarka.

Cele operacyjne:

- Odbudowa gospodarki po COVID-19,
- Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia,
- Rozwój przedsiębiorczości,
- Rozwój sektora rolno-spożywczego,
- Rozwój turystyki,
- Internacjonalizacja gospodarki,
- Nowoczesny rynek pracy.

3. Obszar Przestrzeń:

3.1. Cel główny: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko.

Cele operacyjne:

- Infrastruktura rozwoju społecznego,
- Środowisko przyrodnicze,
- Przestrzeń kulturowa,
- Przestrzeń dla gospodarki,
- Infrastruktura transportu,
- Infrastruktura techniczna,
- Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne,
- Potencjały endogeniczne.

4. Obszar Spójność:

4.1. Cel główny: Spójne i bezpieczne województwo.

Cele operacyjne:

- Transport publiczny,
- Cyfryzacja,
- Bezpieczeństwo,
- Współpraca dla rozwoju regionu.

Program ochrony środowiska przed hałasem jest dokumentem, którego opracowanie ma na celu dostosowanie poziomu hałasu w środowisku do dopuszczalnego. W ramach tego programu określone są niezbędne priorytety i wskazywane są kierunki i działania naprawcze mające na celu zmniejszenie uciążliwości akustycznej oraz ograniczenie poziomu hałasu w środowisku na terenach chronionych akustycznie, w tym na terenach zabudowy mieszkaniowej. Jest to dokument strategiczny, wpisujący się w długoterminowy plan ochrony mieszkańców województwa przed hałasem i stanowią ważny element polityki ekologicznej województwa. Program ochrony środowiska przed hałasem stanowi akt prawa miejscowego i tworzony jest w drodze uchwały sejmiku województwa. W dniu 17 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr III/72/24 przyjął program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa kujawsko-pomorskiego.

Nadrzędnym celem tego programu jest stworzenie mniej hałaśliwego i zrównoważonego środowiska, podniesienie świadomości społeczeństwa na temat negatywnych skutków hałasu oraz wdrażanie i promowanie działań mających na celu jego ograniczenie, przy czym jest to działanie wieloletnie, którego realizacja stała się obowiązkiem krajów członkowskich Unii Europejskiej. Dokument określa następujące cele i kierunki działań:

Cel nr 1. Wyeliminowanie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu drogowego na terenach mieszkaniowych,

Kierunek 1.1 Obniżenie emisji hałasu drogowego,

Kierunek 1.2 Ochrona terenów zagrożonych hałasem drogowym,

Cel nr 2. Przeciwdziałanie pogorszeniu klimatu akustycznego pochodzącego od hałasu szynowego na terenach mieszkaniowych,

Kierunek 2.1 Obniżenie emisji hałasu szynowego,

Kierunek 2.2 Ochrona terenów zagrożonych hałasem szynowym,

Cel nr 3. Utrzymanie emisji hałasu lotniczego na dotychczasowym poziomie,

Cel nr 4. Utrzymanie emisji hałasu przemysłowego na dotychczasowym poziomie,

Kierunek 4.1 Wdrażanie stosownych procedur antyhałasowych oraz ich przestrzeganie i kontrola,

Cel nr 5. Przeciwdziałanie pogorszeniu klimatu akustycznego w województwie i jego negatywnym skutkom oraz zwiększenie powierzchni terenów wolnych od hałasu,

Kierunek 5.1 Realizacja zapisów lokalnych i ponadlokalnych dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego,

Kierunek 5.2 Zwiększenie świadomości zagrożenia hałasem,

Kierunek 5.3 Ograniczenie wpływu hałasu w miejscu chronionym,

Kierunek 5.4 Świadome zarządzanie źródłem hałasu,

Kierunek 5.5 Monitoring realizacji działań wynikających z POH.

Przechodząc w myśl kolejnego obszaru interwencji, **Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwalił program ochrony powietrza** następującym zapisem: Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej – aktualizacja, uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr LIX/804/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. Zgodnie z założeniami Programu ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej, działania naprawcze zostały podzielone ze względu na czas realizacji na trzy kategorie: krótkookresowe, których realizacja powinna zakończyć się w okresie do jednego roku, średniookresowe obejmujące okres od dwóch do czterech lat oraz długookresowe, których realizacja planowana jest w perspektywie cztero- do sześcioletniej. Realizacja działań ukierunkowanych na dotrzymanie dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu (B(a)P) powinna zostać zakończona do dnia 31 grudnia 2028 r. Termin ten pozwoli na osiągnięcie założonych celów Programu w zakresie poprawy jakości powietrza na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Zgodnie z dokumentem, powiat włocławski znalazł się w obszarze przekroczeń pyłu zawieszonego PM₁₀ (stężenia 24-godzinne) oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} (stężenia średnioroczne).

Zgodnie z ww. dokumentem, w ramach działań planowanych do wdrożenia w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakości powietrza oraz zmniejszenia poziomu benzo(a)pirenu w strefie kujawsko-pomorskiej szczególnie nacisk kładzie się na konieczność ograniczenia emisji z sektora komunalno-bytowego, wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza obszary zabudowane, a także przebudowy i modernizacji dróg w celu zwiększenia płynności ruchu i redukcji emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu. Ważnym elementem działań naprawczych jest również odpowiednie kształtowanie polityki przestrzennej poprzez wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które sprzyjają poprawie jakości powietrza. Działania wskazane do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza oraz obniżenia stężenia benzo(a)pirenu:

1. Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego.
2. Wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowane.
3. Przebudowa i modernizacja dróg.
4. Kształtowanie polityki przestrzennej poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Program wskazuje również następujące działania priorytetowe i kierunki działań naprawczych:

1. Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW – działanie wskazane w harmonogramie.

2. Prowadzenie edukacji ekologicznej – działanie wskazane w harmonogramie.
3. Prowadzenie działań kontrolnych – działanie wskazane w harmonogramie.
4. Ograniczenie wpływu emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego.
5. Kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza.

6. Realizacja uchwały Nr VIII/136/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw z późn. zm.

Zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym działań w strefie kujawsko-pomorskiej przedstawionym w ww. dokumencie, powiat i gminy znajdujące się w strefie powinny:

1. Ograniczyć emisje z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych – szacunkowa minimalna powierzchnia ogrzewana paliwami stałymi, na której należy zmienić sposób ogrzewania lub wymienić urządzenia grzewcze została przedstawiona w tabeli 4.

2. Prowadzić edukację ekologiczną (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje, działania informacyjne i szkoleniowe) związaną z ochroną powietrza – minimum dwa roczne wydarzenia edukacyjne związane z ochroną powietrza w latach 2024-2028 w każdej gminie i w każdym powiecie.

3. Prowadzić kontrole przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów - minimum 20 kontroli w gminach miejskich i miejsko-wiejskich oraz 10 kontroli w gminach wiejskich w sezonie grzewczym, szczególnie w przypadku ogłoszenia Alarmu wynikającego z Planu działań krótkoterminowych

Tabela . Szacunkowa minimalna powierzchnia ogrzewana paliwami stałymi, na której należy zmienić sposób ogrzewania lub wymienić urządzenia grzewcze w gminach zgodnie z programem ochrony powietrza

Obszar	Efekt rzeczowy dla dotrzymania poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego B(a)P			
	2025	2026	2027	2028
Baruchowo - gmina wiejska	481	481	481	481
Boniewo - gmina wiejska	414	414	414	414
Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	1 002	1 002	1 002	1 002
Chocień - gmina wiejska	832	832	832	832
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	885	885	885	885
Fabianki - gmina wiejska	1 010	1 010	1 010	1 010
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	881	881	881	881
Kowal - gmina miejska	392	392	392	392
Kowal - gmina wiejska	3 142	3 142	3 142	3 142
Lubanie - gmina wiejska	641	641	641	641
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	857	857	857	857
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	965	965	965	965
Włocławek - gmina wiejska	977	977	977	977

Źródło: Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej

Na terenie województwa obowiązuje również tzw. **uchwała antysmogowa**, przyjęta w dniu 24 czerwca 2019 roku przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego (uchwała nr VIII/136/19 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie

eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw). Uchwała wprowadza ograniczenia dotyczące stosowanych paliw oraz eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe.

1. Ograniczenia dotyczące paliw:

Od 1 września 2019 r. obowiązuje zakaz spalania:

- węgla brunatnego,
- mułów węglowych,
- flotokonzentratów,
- miału węglowego o uziarnieniu do 3 mm,
- biomasy o wilgotności powyżej 20%.

2. Kotły na paliwa stałe:

- od 1 stycznia 2024 r. zakazuje się eksploatacji kotłów pozaklasowych (poniżej klasy 3).
- od 1 stycznia 2028 r. zakazuje się eksploatacji kotłów poniżej klasy 5 oraz kotłów, które nie spełniają wymagań ekoprojektu.

3. Ogrzewacze pomieszczeń na paliwa stałe (np. kominki):

- od 1 stycznia 2024 r. zakazuje się użytkowania ogrzewaczy pomieszczeń niespełniających wymagań ekoprojektu.

Ograniczenia oraz zakazy zapisane w uchwale dotyczą instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne. Do takich instalacji zalicza się w szczególności piece, kominki i kotły, w tym również kotły stanowiące element zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury oraz urządzenia słoneczne. Ograniczenia te obejmują instalacje, które:

1. Dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania.
2. Dostarczają ciepło do systemu ogrzewania wody użytkowej.
3. Wydzielają ciepło poprzez:

- a) bezpośrednie przenoszenie ciepła,
- b) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy,
- c) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.

Zakazy i ograniczenia odnoszą się do wszystkich podmiotów eksploatujących wskazane wyżej instalacje. W ramach tych przepisów wprowadza się zakaz stosowania:

1. Węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem.
2. Mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich użyciem.
3. Paliw sypkich, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm przekracza 15%.
4. Biomasy stałej o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Dodatkowo, z dniem 30 sierpnia 2021 r. wprowadzono zmianę dot. uzdrowiska Wieniec-Zdrój, położonego w gminie Brześć Kujawski, dla którego wprowadzono zakaz eksploatacji instalacji, o których mowa w §2 uchwały antysmogowej (ograniczenia dotyczą instalacji służących do spalania paliw stałych, w tym pieców, kominków i kotłów, które wykorzystywane są do ogrzewania pomieszczeń lub podgrzewania wody użytkowej), w budynkach lub lokalach, jeżeli istnieje możliwość ich przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej, a sieć ta znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki, na której zlokalizowana jest instalacja. Brak możliwości przyłączenia budynku lub lokalu do sieci ciepłowniczej lub gazowej musi zostać potwierdzony stosownym dokumentem wydanym przez operatora sieci bądź projektanta.

Podsumowując, ograniczenia wynikające z uchwały antysmogowej polegają na wprowadzeniu zakazu stosowania określonych rodzajów paliw stałych w instalacjach służących do ogrzewania budynków lub

wody użytkowej. W praktyce oznacza to, że użytkownicy pieców, kotłów i kominków na terenie województwa kujawsko-pomorskiego nie mogą wykorzystywać paliw najbardziej emisyjnych, takich jak węgiel brunatny, muły i flotokoncentraty węglowe, mieszanki zawierające drobny węgiel kamienny w ilości powyżej 15% czy biomasa o wilgotności przekraczającej 20%. Celem tych ograniczeń jest zmniejszenie emisji pyłów i zanieczyszczeń powietrza pochodzących z domowych źródeł ciepła, a tym samym poprawa jakości powietrza w regionie oraz ochrona zdrowia mieszkańców.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1. Klimat

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Polski (Woś, 1999) powiat wrocławski w znacznej części położony jest w regionie środkowopolskim. Region ten należy do grupy największych regionów klimatycznych Polski. Obejmuje w głównej mierze Wyżynę Łódzką, sięgając na południu po północno-zachodnią część Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, a na północy obejmuje swym zasięgiem Równinę Kutnowską. Region ma kształt wydłużony, ogólnie biorąc, południkowy. Odcinki granic w części północnej i południowej są dobrze zarysowane. Granica zachodnia również jest wyraźna. Granica wschodnia natomiast jest mało wyraźna, można zatem przyjąć, iż stosunki klimatyczne charakterystyczne dla tego regionu silniej nawiązują do stosunków klimatycznych panujących na terenach położonych na wschód od niego, a w znacznie mniejszym stopniu do klimatu obszarów położonych na zachód.

Obszar powiatu znajduje się w strefie klimatu przejściowego pomiędzy klimatem morskim i kontynentalnym z dominującymi wiatrami zachodnimi. Dzięki nizinnemu ukształtowaniu terenu przepływ mas powietrza jest swobodny. Lata są komfortowe i częściowo zachmurzone, a zimy są mroźne, śnieżne, wietrzne i znacznie zachmurzone. W ciągu roku, temperatura waha się od -4°C do 24°C i rzadko spada poniżej -13°C lub przekracza 30°C . Lipiec jest najbardziej deszczowym miesiącem, podczas którego średni opad deszczu wynosi ok. 60 mm. Przeważający średni godzinowy kierunek wiatru w powiecie zmienia się w ciągu roku: wiatr wieje najczęściej z kierunku wschodniego w okresie kwiecień-maj oraz z kierunku zachodniego w okresie maj-kwiecień. Sezon wegetacyjny rozpoczyna się w połowie kwietnia i trwa do połowy października przez ok. 183 dni.

Powietrze atmosferyczne jest jednym z elementów środowiska, w którym przebiegają najważniejsze procesy życiowe organizmów żywych, między innymi procesy asymilacji i oddychania, a także procesy utleniania (spalania). Zawarte w powietrzu substancje oraz związki w ilościach ponadnormatywnych mają szkodliwy wpływ na pozostałe elementy środowiska: glebę, wodę, szatę roślinną, zwierzęta, a także na zdrowie i życie ludzkie. Zanieczyszczenie powietrza jest jednym z najbardziej niebezpiecznych zagrożeń środowiska.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w Polsce.

W wyniku oddziaływania ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych na ludzi, ich mienie i środowisko, powstają szkody bezpośrednie. Szkody takie dotyczyć mogą utraty zdrowia i życia ludzi, zniszczenia infrastruktury technicznej, utraty zwierząt gospodarskich i plonów lub zniszczenia ekosystemów. Problem powodzi i podtopień dotyczy wszystkich sektorów gospodarki, a szczególnie infrastruktury istniejącej na terenach zalewowych. Obok występujących powodzi znaczące straty w gospodarce powodują również susze oraz silne wiatry i huragany. Zestawienie niekorzystnych zjawisk pogodowych i klimatycznych w podziale na wybrane sektory szczególnie wrażliwe przedstawiono w tabeli.

Tabela . Zjawiska pogodowe i klimatyczne powodujące szkody społeczne oraz w gospodarce

Sektor	Rolnictwo, różnorodność biologiczna, zasoby wodne	Leśnictwo	Zdrowie, społeczności lokalne	Infrastruktura
Zjawiska powodujące szkody	·powódź, ·huragan, ·piorun (wyładowania atmosferyczne), ·susza, ·ujemne skutki przezimowania ·przymrozki wiosenne, ·deszcz nawalny (powodujący podtopienia, obsunięcie ziemi),	·powódź, ·silne wiatry (huragan, trąba powietrzna), ·susza, ·podtopienia i osunięcia gruntu (spowodowane deszczem nawalnym), ·okiść, intensywne	·fale upału, ·fale zimna, ·zdarzenia ekstremalne powodujące szkody psychospołeczne (powódź, silne wiatry, gradobicie)	·powódź, ·podtopienia, ·huragan, ·wyładowania atmosferyczne ·gradobicie

	·grad	opady śniegu, ·piorun		
--	-------	--------------------------	--	--

Źródło: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Najwyższe straty często powodowane są na skutek wystąpienia całego kompleksu zjawisk. W infrastrukturze i leśnictwie straty mogą powstawać w wyniku występowania silnych wiatrów połączonych z opadami deszczu, gradu i wyładowaniami atmosferycznymi, co w konsekwencji może prowadzić do podtopień i powodzi. Podobnie w sektorze rolnictwa wysokie straty odnotowano w momencie nałożenia się kilku niekorzystnych zjawisk pogodowych.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji szczebla centralnego oraz regionalnego i lokalnego. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji.

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego. Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych.

5.1.2. Jakość powietrza atmosferycznego

Ze względu na rodzaj źródła można mówić o emisji zanieczyszczeń:

·powierzchniowej - jest sumą emisji z palenisk domowych, oczyszczalni ścieków w otwartych urządzeniach oczyszczających i składowania odpadów.

·punktowej - dotyczy emisji z zakładów, powstającej w wyniku energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych, są to emitory jednostek organizacyjnych o znaczącej emisji zanieczyszczeń – kominy,

·liniowej - to głównie emisja komunikacyjna z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego,

Zgodnie z obowiązującym Programem ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej, to właśnie emisja powierzchniowa, a w szczególności emisje pochodzące z palenisk domowych, stanowią główną przyczynę zanieczyszczenia powietrza w regionie. Źródła te odpowiadają za znaczną część emisji pyłów zawieszonych (PM₁₀, PM_{2,5}) oraz benzo(a)pirenu (B(a)P). Emisja punktowa i liniowa odgrywają natomiast znacznie mniejszą rolę w kształtowaniu poziomów zanieczyszczeń powietrza, nie stanowiąc głównego czynnika powodującego przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenki siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowódz, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Z pyłem emitowane są metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze a wśród nich benzo(a)piren uznawany za jedną z najbardziej znaczących substancji kancerogennych. Przy spalaniu odpadów z produkcji tworzyw sztucznych do atmosfery mogą dostawać się substancje chlorowcopochodne, a wśród nich dioksyny i furany.

Dla jakości powietrza ważną grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego oraz wzrost natężenia ruchu pojazdów samochodowych szlakami komunikacyjnymi przebiegającymi przez teren powiatu.

Na układ drogowy powiatu składają się:

- drogi europejskie: E75 (Gdańsk – Toruń – Włocławek – Łódź – Górny Śląsk – Gorzyczki),
- drogi krajowe:
 - oA1 (Gdańsk – Toruń – Włocławek – Łódź – Górny Śląsk – Gorzyczki),
 - o62 (Strzelno – Włocławek – Płock – Nowy Dwór Mazowiecki – Wyszaków – Siemiatycze),
 - o67 (Włocławek – Lipno),
 - o91 (Gdańsk – Toruń – Włocławek – Łódź – Górny Śląsk – Cieszyn),
- drogi wojewódzkie:
 - o252 (Włocławek – Inowrocław),
 - o268 (Brześć Kujawski – Brzezie),
 - o265 (Brześć Kujawski – Gostynin),
 - o269 (Szczerkowo – Kowal),
 - o270 (Koło – Brześć Kujawski),
 - o317 (Włocławek – Kruszyn),
 - o562 (Szpetal Górny – Płock),
- transport kolejowy 18 (Kutno – Kaliska Kujawskie – Włocławek – Toruń Główny – Bydgoszcz Główna – Piła Główna),
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjne, rozwijający się sektor usług turystyczno-rekreacyjny oraz atrakcyjność środowiska naturalnego, prowadzą do zmożonego ruchu komunikacyjnego, a w efekcie do zwiększenia emisji zanieczyszczeń.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza są ферmy hodowlane oraz trzody chlewne, odpowiadające za przedostawanie się do powietrza szkodliwych związków azotu, fosforanu i amoniaku. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. 2014 poz. 1169), w przypadku zwierząt gospodarskich pozwolenie zintegrowane wymagane jest jedynie do chowu lub hodowli drobiu lub świń o większej ilości stanowisk niż:

- 40 000 dla drobiu,
- 2000 dla świń o wadze ponad 30 kg,
- 750 dla macior.

Pozwolenia zintegrowane wydawane są przez Marszałka Województwa oraz Starostę. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez obie jednostki administracyjne, na terenie powiatu funkcjonują trzy podmioty posiadające pozwolenia zintegrowane dla instalacji przeznaczonych do hodowli drobiu – brojlera kurzego. Instalacje te zlokalizowane są w miejscowościach: Redecz Krukowy (gmina Brześć Kujawski), Zdzisławin (gmina Izbica Kujawska) oraz Dąbie Kujawskie (gmina Lubraniec).

Poniżej przedstawiono dopuszczalne poziomy stężenie pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla i docelowe dla B(a)P i ozonu wyróżnione ze względu na ochronę zdrowia ludzi – do osiągnięcia i utrzymania w strefie, a także dopuszczalną częstość ich przekraczania, według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 845).

Tabela . Poziomy dopuszczalne, informowania, alarmowe substancji w powietrzu, dopuszczalna częstość ich przekraczania oraz termin osiągnięcia.

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	Poziom alarmowy [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Poziom informowania [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]*	Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych
Benzen	Rok kalendarzowy	5	-			2010
Pył zawieszony PM_{2,5}	Rok kalendarzowy	25				2015
		20				2020
Pył zawieszony PM₁₀	24 godziny	50	35 razy	300	200	2005
	Rok kalendarzowy	40	-	-	-	
Tlenek węgla	8 godzin	10000	-			2005

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845)

Tabela . Poziomy docelowe, alarmowe substancji w powietrzu, dopuszczalna częstość ich przekraczania oraz termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym	Poziom alarmowy [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych
Ozon	8 godziny	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	25 dni	240**	2010
	Okres wegetacyjny (1 V-31 VII)	18000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$	-		2010
Benzo(a)piren	Rok kalendarzowy	1* ng/m^3	-		2013

* ng/m^3 dla B(a)P

**Wartość występująca przez trzy kolejne godziny w punktach pomiarowych reprezentujących jakość powietrza na obszarze o powierzchni co najmniej 100 km^2 albo na obszarze strefy zależnie od tego, który z tych obszarów jest mniejszy.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845)

Na obszarze powiatu wrocławskiego Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi pomiary jakości powietrza atmosferycznego na terenie uzdrowiska Wieniec-Zdrój. W lokalizacji tej wykonywany jest pomiar manualny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu (B(a)p) w pyle PM₁₀.

Tabela . Wyniki pomiarów monitoringu jakości powietrza w miejscowości Wieniec Zdrój w 2023-2024.

Zanieczyszczenie	2023 r	2024 r
PM ₁₀ [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	17,2	16,3
B(a)p [ng/m^3]	0,9	0,64

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Metodą uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza jest matematyczne modelowanie, realizowane przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Na podstawie modelowania stwierdzono, że na terenie powiatu, w roku kalendarzowym 2024 wartości stężeń średniorocznych substancji w powietrzu wyniosły:

Tabela . Średnie stężenie związków chemicznych w roku 2024 na terenie powiatu

Srednie stężenie czynnika	Wartość na terenie powiatu	Wartość dopuszczalna
Dwutlenek azotu - nr CAS 10102-44-0	9 – 15 µg/m ³	40 µg/m ³
Dwutlenek siarki - nr CAS 7446-09-5*	1 – 3 µg/m ³	20 µg/m ³
Pył zawieszony PM10	15 - 31 ng/m ³	40 µg/m ³
Pył zawieszony PM2,5	9 - 20 µg/m ³	20 µg/m ³
Benzen - nr CAS 71-43-2	0,5 µg/m ³	5 µg/m ³
Ołów - nr CAS 7439-92-1**	0,001 – 0.005 µg/m ³	0,5 µg/m ³
Tlenek węgla - nr CAS 630-08-0***	165 – 310 µg/m ³	10 000 µg/m ³
Arsen – nr CAS 7440-38-2****	0,5 – 0,7 ng/m ³	6 ng/m ³
Kadm – nr CAS 7440-43-9****	0,05 – 0,2 ng/m ³	5 ng/m ³
Nikiel- nr CAS 7440-02-0****	0,3 – 1 ng/m ³	20 ng/m ³
Benzo(a)piren - nr CAS 50-32-8*****	0,3 – 1,2 ng/m ³	1 ng/m ³
Tlenki azotu nr CAS 10102-44-0, 10102-43-9*****	10 – 19 µg/m ³	30 µg/m ³

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ i NO_x jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

*** W polskim prawie nie został określony dopuszczalny poziom średniej rocznej wartości stężenia CO, poziom ten został określony jedynie w odniesieniu do wartości średniej 8-godzinnej.

**** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10. Dla arsenu, kadmu, i niklu w pyłe PM10 nie zostały w polskim prawie określone poziomy dopuszczalne. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do tych zanieczyszczeń dokonuje się w oparciu o poziomy docelowe, które są wartościami średniorocznymi.

***** Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do benzo(a)pirenu dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska, województwo kujawsko-pomorskie podzielone zostało na cztery strefy: aglomeracja bydgoska, miasto Toruń, miasto Włocławek oraz strefę kujawsko-pomorską. Dla stref tych rokrocznie przypisywane są klasy jakości powietrza.

Powiat włocławski, znajduje się w strefie kujawsko-pomorskiej, która realizuje Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu, przyjęty uchwałą nr LIX/804/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2023 r.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2024” według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefa kujawsko-pomorska znalazła się w niekorzystnej klasie C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Wyznaczony na podstawie modelowania obszar przekroczeń tego poziomu nie objął powiatu włocławskiego. Dla pozostałych normowanych zanieczyszczeń na terenie strefy kujawsko-pomorskiej, w tym na obszarze powiatu włocławskiego, nie stwierdzono w ocenie rocznej przekroczeń poziomów dopuszczalnych oraz docelowych (klasa A).

Tabela . Statystyki wybranych wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2024 wykonanego przez IOŚ-PIB w gminach powiatu włocławskiego

Nazwa gminy	PM10 średnia roczna [µg/m ³]			PM10 36 maksimum [µg/m ³]			PM2,5 średnia roczna [µg/m ³]			B(a)P średnia roczna [ng/m ³]		
	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
Baruchowo (w)	15,5	17,2	16,4	25,2	27,6	26,5	9,4	10,2	9,8	0,30	0,51	0,37
Boniewo (w)	15,9	16,4	16,1	25,8	26,8	26,3	9,3	9,9	9,6	0,36	0,54	0,41
Brześć Kujawski (mw)	15,9	30,0	18,3	25,2	47,4	29,8	9,5	19,2	12,4	0,37	1,01	0,48
Choceń (w)	15,9	17,6	16,6	25,6	28,4	26,8	9,7	11,4	10,3	0,37	0,84	0,49
Chodecz (mw)	16,2	17,7	16,4	25,8	28,7	26,6	9,4	10,8	9,7	0,35	1,24	0,44

Fabianki (w)	16,3	28,5	18,8	26,9	44,0	31,6	10,2	17,9	12,8	0,37	1,08	0,55
Izbica Kujawska (mw)	16,0	17,3	16,4	26,1	28,2	27,0	9,1	10,1	9,4	0,36	0,84	0,42
Kowal (m)	16,8	17,9	17,3	26,9	30,2	28,2	10,4	11,5	10,9	0,32	1,15	0,43
Kowal (w)	15,6	17,9	16,5	25,3	30,2	26,7	9,6	11,5	10,3	0,41	1,15	0,68
Lubanie (w)	16,3	30,8	21,5	27,0	50,2	35,7	10,2	19,6	14,0	0,38	0,70	0,45
Lubień Kujawski (mw)	16,3	17,6	16,8	25,8	28,1	26,9	9,5	10,6	10,0	0,33	0,83	0,40
Lubraniec (mw)	15,9	16,8	16,1	25,2	27,8	26,1	9,2	10,3	9,7	0,36	0,68	0,41
Włocławek (w)	14,9	21,3	16,4	23,5	34,5	26,5	9,3	15,9	11,4	0,37	1,49	0,64

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (mw) – gmina miejsko-wiejska

- kolorem czerwonym oznaczono gminy, na których obszarach wystąpiło przekroczenie wraz z zaznaczeniem statystyk dla przekroczonego zanieczyszczenia

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Raport wojewódzki za rok 2024

Zmiany w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w powiecie, będą miały różnorodny wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Największą uwagę należy zwrócić na sektor energetyczny, uwzględniając wahania średniej temperatury. Należy dostosować system energetyczny do wahań zapotrzebowania na energię elektryczną oraz ciepłą m.in. poprzez niskoemisyjne źródła energii. W kontekście zaniku pór roku, wydłużeniu ulegnie okres grzewczy, co będzie przyczyniać się do wydłużenia okresu stosowania paliw grzewczych. W planowaniu przedsięwzięć związanych ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń bądź planowaniu zmian technologicznych, konieczne będzie uwzględnianie czy dane przedsięwzięcie nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska dotyczą głównie awarii, które mają miejsce w zakładach przemysłowych, w sieciach infrastruktury komunalnej, urządzeniach i liniach energetycznych. Przyczyną może być naturalne zużycie materiałów lub ukryte wady. Awarie instalacji przemysłowych lub zbiorników, w których przechowuje się lub przewozi toksyczne substancje, po przedostaniu się do atmosfery mogą doprowadzić do skażenia obszaru. Szczególnie groźne i częste są katastrofy środków transportu. W celu zmniejszenia ryzyka awarii oraz skuteczności działań naprawczych, należy zapewnić awaryjne źródła energii oraz systemy przesyłu w przypadku braku możliwości zastosowania podstawowych źródeł. Ponadto, operator systemu przesyłowego powinien być zobligowany do wdrożenia technologii i procedur odladzania linii napowietrznych, z wykorzystaniem specjalistycznych narzędzi, takich jak urządzenia grzewcze, systemy antyzamarzaniowe lub mechaniczne środki usuwania lodu (np. wibracyjne urządzenia do usuwania lodu). Dyspozytorem nakazu w tej sprawie powinna być odpowiednia instytucja nadzoru energetycznego lub odpowiedzialny organ administracji publicznej, który zobowiązuje operatorów do spełniania norm w zakresie utrzymania infrastruktury krytycznej. Warto również określić szczegółowe procedury monitoringu, audytu oraz szkoleń dla personelu w zakresie skutecznego wykonywania tych zadań.

Niezbędny jest system edukacji ekologicznej w celu zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania skutków oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla społeczeństwa. Tematyka działań edukacyjnych, powinna dotyczyć szczególnie takich zagadnień jak: szkodliwość spalania odpadów komunalnych, stosowanie odnawialnych źródeł energii a także zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło w wyniku działań termomodernizacyjnych.

5.1.3. Polityka energetyczna gmin

Na terenach gmin powiatu włocławskiego występują indywidualne, gazowe oraz elektryczne źródła ciepła do ogrzewania budynków. Źródła gazowe i elektryczne pozwalają podgrzewać wodę. Energia elektryczna jest pobierana z sieci przemysłowej i jest przeznaczana pod m.in. ogrzewanie, oświetlenie, podgrzewanie wody użytkowej.

Gmina Boniewo nie posiada rozbudowanej sieci ciepłowniczej, dlatego dominują indywidualne źródła ciepła. Zgodnie z danymi pozyskanymi z CEEB, które mogą być rozbieżne z uwagi na fakt, iż kilku właścicieli jednego budynku mogło złożyć deklarację dotyczącą jednego źródła ciepła - program przyjmuje dwie deklaracje jako prawidłowe i sumuje dwa źródła ciepła, co oznacza zduplikowanie jednego źródła ciepła. Wyróżnia się następujące źródła ogrzewania na terenie gminy Boniewo:

- a) kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa/zasypowy – 553 szt.,
- b) kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa/z podajnikiem – 307 szt.,
- c) kominek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel) – 191 szt.,
- d) ogrzewanie elektryczne / bojler elektryczny – 165 szt.,
- e) trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa – 136 szt.,
- f) piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) – 70 szt.,
- g) pompa ciepła – 46 szt.,
- h) kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy / kominek gazowy – 29 szt.,
- i) kocioł olejowy – 13 szt.,
- j) miejska sieć ciepłownicza / ciepło systemowe / lokalna sieć ciepłownicza – 4 szt.,
- k) kolektory słoneczne do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomaganą ogrzewania – 4 szt.

Dostawy energii elektrycznej w Gminie Boniewo realizowane są poprzez sieć dystrybucyjną, zarządzaną przez operatora systemu dystrybucyjnego. Jest to główne źródło energii elektrycznej dla mieszkańców i instytucji. Na terenie gminy wykorzystywane są indywidualne mikroinstalacje – panele fotowoltaiczne. Podobnie jak w przypadku ogrzewania, podgrzewanie wody w gminie Boniewo odbywa się głównie za pomocą indywidualnych źródeł. W wielu domach wykorzystuje się elektryczne podgrzewacze wody. W Zespole Szkół w Boniewie zostały zainstalowane kolektory słoneczne. W gminie Boniewo rozbudowuje się instalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej.

Gmina Brześć Kujawski realizowała zadania racjonalizujące zużycie energii elektrycznej poprzez modernizację oświetlenia ulicznego poprzez wymianę słupów z oprawami sodowymi na słupy aluminiowe z oprawami LED oraz rozbudowę istniejących ciągów oświetleniowych.

Na terenie miasta i gminy Chodecz nie funkcjonuje scentralizowany system ciepłowniczy oraz dystrybucyjna sieć gazowa. Mieszkańcy są zaopatrywani w ciepło i ciepłą wodę z indywidualnych kotłowni, które są zróżnicowane, zarówno pod względem wielkości mocy zainstalowanej, jak i rodzaju oraz stanu technicznego wyposażenia. Miasto i gmina Chodecz zamontowała instalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej.

Przeważającym źródłem ogrzewania domów na terenie miasta Kowal jest gaz LPG i ekogroszek. Wzrasta udział ogrzewania przez pompę ciepła i panele fotowoltaiczne/elektryczne. Obiekty gminne tj. szkoła podstawowa w Kowalu jest ogrzewana przez gaz LPG. Miasto zamontowało panele fotowoltaiczne na budynku urzędu miasta, szkoły podstawowej i przedszkola.

W gminie Włocławek występują takie źródła ogrzewania jak gazowe, elektryczne, infrastruktura OZE oraz źródła indywidualne. W roku 2024 zostało wymienionych 943 sztuk opraw sodowych na ledowe. Inwestycja z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych edycja dziewiąta - Rozświetlamy Polskę.

Gmina Lubraniec zmodernizowała oświetlenie uliczne zostało wymienionych 965 lamp z oświetlenia sodowego na lampy uliczne LED. Zaoszczędziła w ten sposób 56% zużycia energii.

W gminie Lubanie przeważają takie źródła ciepła jak indywidualne, gazowe, elektryczne i infrastruktura OZE. Energia elektryczna, przeznaczana do produkcji oraz usług jest dostarczana przez sieć dystrybucyjną oraz indywidualne źródła (elektrownie wiatrowe i farmy PV). W gminie Lubanie wymieniono oświetlenie drogowe na oprawy LED ok. 800 opraw z 99,03 na 32,45 = 66,58 kW.

Na terenie gminy Chocień występują indywidualne kotły na węgiel, drewno, biomasę, pompy ciepła i kotły gazowe, modernizowane kotłownie. Woda jest podgrzewana poprzez indywidualne podgrzewacze elektryczne i gazowe, panele solarne i fotowoltaiczne, a energia elektryczna jest dostarczana poprzez sieć dystrybucyjną oraz indywidualne instalacje fotowoltaiczne. Energia elektryczna jest wykorzystywana m.in. do oświetlenia ulicznego (modernizacja na LED), w gospodarstwach domowych oraz do

klimatyzacji i wentylacji. Gmina Chocień wymieniła oprawy sodowe na LED oraz przeprowadziła termomodernizację budynków publicznych.

W przypadku gminy Fabianki, na strukturę źródeł ciepła z funkcją C.O. w budynkach jednorodzinnych składają się: kominki, kozy, ogrzewacze na paliwo stałe, piece kaflowe, pompy ciepła, kotły gazowe i olejowe oraz ogrzewanie elektryczne i miejska sieć ciepłownicza. Na terenie gminy zmodernizowano oświetlenie uliczne, zamontowano lampy solarne oraz zainstalowano lampy drogowe.

Gminy: Baruchowo i Izbica Kujawska w latach 2023-2024 nie zrealizowały przedsięwzięć racjonalizujących zużycie energii elektrycznej.

5.1.4. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego.

W gminie Baruchowo występuje duża ilość nieekologicznych nośników ciepła (np. węgiel kamienny) stosowanych przez gospodarstwa domowe powodujące niską emisję, na wymianę których właściciele nie posiadają stosownych środków finansowych.

W gminie Boniewo brak jest konkretnych danych dotyczących jakości powietrza, jednakże, jak w wielu gminach wiejskich, istnieje ryzyko występowania niskiej emisji z gospodarstw domowych opalanych paliwami stałymi. Dodatkowo emisje z transportu i rolnictwa mogą wpływać na lokalną jakość powietrza. Na terenie gminy występują również źródła ciepła niespełniające wymogów uchwały antysmogowej. Brak wystarczającej ilości instalacji fotowoltaicznych na terenie gminy Boniewo.

Przyczyną złej jakości powietrza w gminie Kowal jest używanie węgla i drewna (często nieodpowiedniego) do ogrzewania. Wciąż wiele domów jest ogrzewanych przy użyciu pieców węglowych lub kotłów na drewno, co prowadzi do emisji szkodliwych substancji do powietrza, takich jak pyły zawieszone (PM10, PM2.5), tlenki azotu i siarki. Poprawa sytuacji materialnej wielu gospodarstw domowych, wynikająca z licznych dodatków pomocowych oraz wzrostu najniższego wynagrodzenia, przyczyniła się do zwiększenia liczby samochodów osobowych w tych gospodarstwach, a tym samym do wzrostu emisji spalin. Problemy ze złą jakością powietrza są szczególnie widoczne w okresie zimowym, gdy intensywnie wykorzystuje się piece węglowe, a jednocześnie brakuje odpowiednich rozwiązań w zakresie szeroko rozumianego transportu publicznego.

Gmina Chodecz informuje o dużym odsetku nieekologicznych źródeł ciepła wypuszczających dużą ilość zanieczyszczeń powietrza.

Z przeprowadzonych w latach 2017–2022 ocen jakości powietrza na terenie gminy Włocławek wynika, że w analizowanym okresie przekroczone zostały stężenia benzo(a)pirenu oraz pyłu PM10 (według kryterium ochrony zdrowia), a także stężenia pyłu PM2,5 w latach 2017–2022 (również według kryterium ochrony zdrowia).

W gminie Chocień występuje emisja z indywidualnych źródeł ciepła tj. piece węglowe w budynkach jednorodzinnych, co prowadzi do niskiej emisji.

Gmina Lubraniec również zgłasza problemy ekologiczne w zakresie jakości powietrza.

Na terenie gminy Fabianki również występują nieekologiczne źródła ciepła i spalanie w kotłach paliw niskiej jakości.

Gminy: Izbica Kujawska, Brześć Kujawski oraz Lubanie nie zgłaszają problemów ekologicznych w zakresie jakości powietrza.

Tabela . Analiza SWOT - klimat i jakość powietrza

OBSZAR INTERWENCJI: Klimat i jakość powietrza	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

<ul style="list-style-type: none"> ·Inwestycje racjonalizujące zużycie energii elektrycznej w gminach, ·Prowadzenie monitoringu jakości powietrza, ·Prowadzenie ewidencji podmiotów posiadających pozwolenia zintegrowane wydane dla instalacji, do chowu lub hodowli drobiu i świń, ·Brak dużych zakładów przemysłowych i punktów emitujących znaczące ilości zanieczyszczeń na terenie powiatu, 	<ul style="list-style-type: none"> ·Spalanie węgla w paleniskach domowych w niektórych gminach, ·Lokalizacja ferm hodowlanych na terenie powiatu, ·Występowanie na terenie powiatu dróg europejskich, krajowych oraz wojewódzkich, ·Niski udział OZE, ·Brak sieci gazowej i ciepłowniczej na terenie niektórych gmin.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Dostępność unijnych funduszy wsparcia dla instalacji OZE, rozwoju elektromobilności, adaptacji do zmian klimatu, likwidacji źródeł niskiej emisji oraz poprawy efektywności energetycznej budynków, ·Rozwój technologii alternatywnego pozyskiwania energii i ich rosnąca dostępność, ·Działania w zakresie montażu urządzeń fotowoltaicznych na prywatnych budynkach oraz na budynkach użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Wzrost natężenia ruchu pojazdów samochodowych szlakami komunikacyjnymi przebiegającymi przez teren powiatu, ·Brak wystarczających środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powietrza, ·Wysokie ceny przyjaznych środowisku nośników energii, ·Zmiany klimatu.

Źródło: urzędy gmin w powiecie wrocławskim

Tabela . Klimat i jakość powietrza w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Zmiany w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w powiecie będą miały różnorodny wpływ na całą działalność przemysłową i sektor komunalny. Największą uwagę należy zwrócić na sektor energetyczny, uwzględniając wahania średniej temperatury. Należy dostosować system energetyczny do wahań zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepłą, m.in. poprzez niskoemisyjne źródła energii. W kontekście zaniku pór roku, wydłużeniu ulegnie okres grzewczy, co będzie przyczyniać się do wydłużenia okresu stosowania paliw grzewczych. W planowaniu przedsięwzięć związanych ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń lub planowaniu zmian technologicznych konieczne będzie uwzględnianie, czy dane przedsięwzięcie nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska dotyczą głównie awarii, które mają miejsce w zakładach przemysłowych, w sieciach infrastruktury komunalnej, urządzeniach i liniach energetycznych. Przyczyną może być naturalne zużycie materiału, czy ukryte wady. Awarie instalacji przemysłowej lub zbiornika, w którym przechowuje się lub przewozi toksyczne środki, po przedostaniu się do atmosfery mogą doprowadzić do skażenia obszaru. Szczególnie groźne i częste są katastrofy środków transportu. W celu zmniejszenia możliwych awarii oraz działań ułatwiających ich usuwanie należy zapewnić awaryjne źródła energii oraz przesyłu w przypadku braku możliwości zastosowania podstawowych źródeł, a także zobligować operatora systemu przesyłowego do prowadzenia technologii i procedur odladzania linii napowietrznych.
Działania edukacyjne	Niezbędny jest system edukacji ekologicznej w celu zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania skutków oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla społeczeństwa. Tematyka działań edukacyjnych powinna dotyczyć szczególnie takich zagadnień, jak szkodliwość spalania odpadów komunalnych, stosowanie odnawialnych źródeł energii, a także zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło w wyniku działań termomodernizacyjnych.
Monitoring środowiska	Monitoring powietrza w województwie kujawsko-pomorskim prowadzony jest przez Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy.

Źródło: opracowanie własne

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1 Klimat akustyczny

Hałas, według ustawy Prawo ochrony środowiska, jest określany, jako dźwięki o częstotliwości od 16Hz do 16 000 Hz. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane, jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Wyróżnia się głównie trzy rodzaje hałasu, według źródła powstawania hałasu: hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych, hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego, hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Komunikacja drogowa i kolejowa jest podstawowym źródłem hałasu dla powiatu włocławskiego, z czego najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Zauważalny wzrost liczby pojazdów na drogach zwiększa ilość zanieczyszczeń. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez powiat przechodzi trasa europejska, drogi krajowe, wojewódzkie oraz drogi powiatowe i gminne. Najlepsze efekty poprawy klimatu akustycznego przynoszą inwestycje drogowe związane z modernizacją, przebudową i budową nowych dróg.

Wysoka temperatura generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu.

Należy sprawdzić czy planowane przedsięwzięcie związane z minimalizacją zagrożeń względem klimatu akustycznego nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu, poprzez m. in. bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu.

Należy przewidzieć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji hałasu, w tym dalszej poprawy stanu dróg czy też nasadzenia drzew i krzewów jako zieleni izolacyjnej. Poprawa stanu technicznego dróg, upłynnienie ruchu ulicznego oraz wyprowadzenie, w miarę możliwości technicznych, transportu ciężkiego poza obszar zwartej zabudowy mieszkaniowej niewątpliwie wpłynie także na minimalizację ilości zdarzeń mogących powodować zagrożenie dla środowiska i mieszkańców, które związane są z układem komunikacyjnym i przewozem niebezpiecznych substancji.

Liczba samochodów w Polsce wciąż rośnie, co może się przełożyć na zwiększenie hałasu drogowego. Najlepsze efekty poprawy klimatu akustycznego przynoszą inwestycje drogowe związane z modernizacją, przebudową i budową nowych dróg. Powiatowy Zarząd Dróg we Włocławku z/s w Jarantowicach w tabeli poniżej informuje o zmodernizowanych w 2024 r. drogach powiatowych:

Tabela . Zmodernizowane drogi powiatowe w roku 2024

Nazwa zadania inwestycyjnego	Długość odcinka [km]
Rozbudowa drogi powiatowej nr 2925C Czerniewiczki Ossówek odcinek ok. 2,2 km	2,2
Rozbudowa drogi powiatowej nr 2931 C Izbica Kujawska Boniewo — Borzymie — etap IV	5,765
Przebudowa drogi powiatowej nr 2920C Kowal — Dobrzelevice — Baruchowo na odcinku od km 2+260 do km 3+255	0,995
Przebudowa drogi powiatowej nr 2935C Chodecz — Kaliska — Lubień Kujawski na odcinku od km 8+665 do km 9+662	0,997
Przebudowa drogi powiatowej nr 2929C Osiecz Wielki — Chodecz na odcinku od km 10+250 do km 10+475	0,225
Przebudowa drogi powiatowej nr 2614C Jaranowo — Brześć Kujawski na odcinku od km 2+210 do km 3+905	1,695
Rozbudowa drogi powiatowej nr 2906C Polówka - Stary Brześć od km 0+000 do km 2+829	2,829
Zrównoważenie mobilności miejskiej oraz promowanie strategii niskoemisyjnej poprzez budowę ścieżki rowerowej na odcinku Mostki — Kowal od miejscowości Telążna Leśna do miejscowości Dębniaki	5,210
Razem:	19,916

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg we Włocławku z/s w Jarantowicach

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy informuje, że również przeprowadził inwestycje w tym zakresie oraz planuje kolejne, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Inwestycja zrealizowane oraz zaplanowane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich

Rok wykonania	Nr drogi	Nazwa drogi	od km	do km	Dł. Odcinka	Nazwa zadania	Wartość robót	Nazwa odcinka
Inwestycje zrealizowane na terenie powiatu włocławskiego w latach 2023 - 2024								
2023	265	Brześć Kuj. - Gostynin	19+1 17	34+0 25	14,908	przebudowa drogi	37821935,16	Kowal - gr. Województwa
2023	301	Lubanie - Osięciny	2+30 8	3+30 8	1,000	remont nawierzchni	1191445,98	m. Tadzín
2024	269	Szczerkowo - Kowal	40+0 42	45+5 40	5,498	odnowa nawierzchni	14 813 172,56	Chodecz - Wola Adamowa
2024	269	Szczerkowo - Kowal	40+5 40	48+4 48	2,908	odnowa nawierzchni	7 618 604,82	Wola Adamowa - Choceń
2024	270	Brześć Kuj. - Koło	0+00 0	29+0 23	Obw. Lubrańca	rozbudowa drogi	50 336 358,83	Obwodnica m. Lubrańca
2024	270	Brześć Kuj. - Koło	1+00 0	7+76 2	6,762	przebudowa drogi	28 636 576,24	Brześć Kuj. - Lubraniec
2024	269	Szczerkowo - Kowal	17+1 42	17+7 65	0,623	przebudowa drogi	5 517 514,53	m. Izbica Kujawska - ul. Warszawska
2024	270	Brześć Kuj. - Koło	22+5 00	24+5 20	2,020	remont nawierzchni	1 382 995,95	Skaszyn - Izbica Kujawska
Inwestycje planowane na terenie powiatu włocławskiego w roku 2025								
2025	269	Szczerkowo - Kowal	17+7 00	20+1 50	2,500	odnowa nawierzchni	przed realizacją	Izbica Kuj. - Chotel

2025	269	Szczerkowo - Kowal	33+6 88	36+6 88	3,000	odnowa nawierzchni	przed realizacją	gr. Woj. - Chodecz
2025	270	Brześć Kuj. - Koło	18+2 50	21+5 00	3,250	odnowa nawierzchni	przed realizacją	Milżyn - Skaszyn
2025	270	Brześć Kuj. - Koło	26+2 38	30+9 76	4,738	odnowa nawierzchni	przed realizacją	Izbica Kuj. (DW 269) - gr. woj.
Inwestycje planowane na terenie powiatu włocławskiego do roku 2032								
-	269	Szczerkowo - Kowal	20+2 50	20+3 50	0,100	likwidacja osuwiska	-	m. Chotel

Źródło: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy

W przypadku Dróg Krajowych i Autostrad, jak informuje Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy, w latach 2023 – 2024 nie przeprowadzono zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie powiatu. W latach 2025 – 2032 planuje się zaś poniższe inwestycje:

Tabela . Wykaz planowanych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych w latach 2025-2032 na terenie powiatu

Działanie	Okres realizacji	Planowane nakłady finansowe w tys. zł w latach					Źródło finansowania
		2025	2026	2027	2028	2029 – 2032	
Poszerzenie A1 od węzła Toruń Południe do węzła Włocławek Północ	2030-2031	1.966,491	938,525	0,000	15.324,690	768.754,100	Budżet państwa i KFD
Budowa obwodnicy Brześcia Kujawskiego w ciągu DK 62	2029-2031	1.118,673	576,000	9.492,375	6.510,150	242.618,794	Budżet państwa i KFD
Budowa drogi ekspresowej S10 A1 – Obwodnica Aglomeracji Warszawskiej, odc. w woj. kujawsko-pomorskim	2030-2032	7.615,598	1.883,750	2.007,350	15.441,840	2.107.641,883	Budżet państwa i KFD
Budowa drogi dla pieszych i rowerów na DK 67 odc. Fabianki — Szpetal Górny	2026		12.409,35	959,084			Budżet państwa
		614,495	-18.420,000				Ośrodki samorządowe — Gmina Fabianki
Budowa drogi dla pieszych i rowerów na DK 67 odc. Szpetal Górny - Włocławek	2027	103,805	213,339	788,000	1.049,045		Budżet państwa

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy

Niezbędnym staje się organizowanie akcji informacyjnych i promocyjnych w celu edukacji i zwiększania świadomości mieszkańców, a szczególnie młodzieży szkolnej w zakresie oddziaływania hałasu na człowieka i zwierzęta, a także w jaki sposób ograniczyć skutki nadmiernego oddziaływania hałasu. Ważne jest promowanie użytkowania transportu publicznego i rowerowego w powiecie, w celu ograniczenia ilości samochodów poruszających się w szczególności po jego centrum.

Pomiary hałasu środowiskowego prowadzone są w ramach:

- państwowego monitoringu środowiska,
- działalności kontrolnej Inspekcji Ochrony Środowiska,
- realizacji obowiązków prawnych nałożonych na zakłady przemysłowe jak również na zarządzających drogami, liniami kolejowymi lub lotniskami.

Na terenie powiatu włocławskiego monitoring hałasu komunikacyjnego drogowego w 2024 r. przeprowadzono w Brześciu Kujawskim oraz Nowej Wsi (gm. Włocławek). Na terenie pozostałych gmin pomiary hałasu drogowego nie były prowadzone.

W Brześciu Kujawskim pomiary wykonano łącznie na czterech stanowiskach zlokalizowanych przy głównych szlakach komunikacyjnych w mieście. Badaniami objęto ulice: Wojska Polskiego i Krakowską stanowiące odcinki drogi wojewódzkiej nr 265, ulicę Głowackiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 270 oraz ulicę Radziejowską w ciągu drogi krajowej nr 62 w zachodniej części miasta. W Nowej Wsi wykonano badania w rejonie autostrady A1 przebiegającej w pobliżu osiedla z zabudową jednorodziną.

Na terenie Brześcia Kujawskiego przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku zarówno w porze dnia L_{AeqD} jak i nocy L_{AeqN} odnotowano w rejonie ul. Radziejowskiej oraz ul. Głowackiego (tabela 15). Naruszenie norm w odniesieniu do wskaźnika L_{AeqN} (w porze nocy) zarejestrowano również przy ul. Krakowskiej w Brześciu Kujawskim. Przy ul. Radziejowskiej (DK62) nie dotrzymane są również wskaźniki długookresowego poziomu dźwięku w odniesieniu do pory doby L_{DWN} , jak i pory nocy L_N (tabela 16). Wskaźnik naruszenia komfortu akustycznego w miejscach zarejestrowanych przekroczeń na badanym obszarze w porze dnia wahał się w zakresie od 5,2 dB do 5,4 dB, natomiast w porze nocy w zakresie od 1,4

dB do 6,6 dB (tabela 15). Pomiary na stanowisku zlokalizowanym w miejscowości Nowa Wieś nie wykazały przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu związanego z oddziaływaniem autostrady A1.

Tabela . Wyniki pomiarów hałasu drogowego w porze dziennej i nocnej (L_{AeqD} i L_{AeqN}) w Brześciu Kujawskim oraz w Nowej Wsi w 2024 roku

L. p.	Nazwa ulicy	Odległość punktu od jezdni	Wysokość nad poziomem terenu	Równoważny	Równoważny	Dopuszczalny poziom hałasu DZIEŃ/NOC	Natężenie ruchu	
				y poziom dźwięku L _{AeqD} 6 ⁰⁰ -22 ⁰⁰	y poziom dźwięku L _{AeqN} 22 ⁰⁰ -06 ⁰⁰		ogółem dzień/noc	udział pojazdów ciężarowych dzień/noc
		[m]	[m]	[dB]	[dB]	[dB]	[poj./h]	%
Brześć Kujawski								
1	Wojska Polskiego 14	9,0	4,0	60,0	54,1	61 / 56	98 / 11	24 / 34
	18°54'23,8" E 52°36'04,2" N							
2	Głowackiego 14	3,2	4,0	66,4	62,6	61 / 56	367 / 66	19 / 41
	18°53'57,0" E 52°36'00,1" N							
3	Krakowska 36	5,5	4,0	62,7	57,4	65 / 56	236 / 48	7 / 9
	18°54'10,1" E 52°36'09,3" N							
4	Radziejowska 5	10	4,0	66,2	61,5	61 / 56	308 / 67	16 / 20
	18°52'51,6" E 52°36'09,0" N							
Nowa Wieś								
5	Autostrada A1 (pkt. pom. Irysowa 12)	260	4,0	54,4	52,1	61 / 56	Bez pomiaru natężenia ruchu	
	18°59'34,3" E 52°35'35,3" N							

Kolorem czerwonym zaznaczono przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Tabela . Wyniki pomiarów długookresowych średnich poziomów dźwięku A w odniesieniu do doby oraz pory nocy wyrażone wskaźnikami LDWN i LN w Brześciu Kujawskim w 2024 roku

L.p.	Nazwa ulicy	Odległość punktu od jezdni	Wysokość nad poziomem terenu	Dopuszczalny	Długookresowy		Przekroczenia
				długookresowy średni poziom dźwięku A	średni poziom dźwięku A	a	
		[m]	[m]	LDWN / LN	LDWN	LN	LDWN / LN
		[m]	[m]	[dB]	[dB]	[dB]	[dB]
Brześć Kujawski							
1	Krakowska 36	5,5	4,0	68 / 59	65,5	57,4	- / -
	18°54'10,1" E 52°36'09,3" N						
2	Radziejowska 5	10	4,0	64 / 59	69,3	61,5	5,3 / 2,5

18°52'51,6" E 52°36'09,0" N					
--------------------------------	--	--	--	--	--

Kolorem czerwonym zaznaczono przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Na terenie powiatu włocławskiego w latach 2023-2024 roku w ramach państwowego monitoringu środowiska nie realizowano badań monitoringowych hałasu lotniczego i hałasu przemysłowego.

5.2.2. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego.

W gminie Baruchowo występuje nawierzchnia dróg gminnych, które wymagają modernizacji.

Ze względu na wiejski charakter gminy Boniewo, zagrożenie hałasem jest niskie. Jednakże, lokalne źródła hałasu, takie jak ruch drogowy czy działalność rolnicza, mogą wpływać na komfort mieszkańców.

Powierzchnia gminy Włocławek składa się w większości z obszarów rolniczych, w związku z czym hałas emitowany przez maszyny rolnicze może być szkodliwym czynnikiem środowiskowym. Z tego powodu część mieszkańców opisywanego obszaru może być narażona na hałas pochodzenia rolniczego. Wśród maszyn wykorzystywanych w rolnictwie największy hałas generowany jest przez ciągniki rolnicze, kombajny zbożowe oraz maszyny warsztatowo-budowlane, a zwłaszcza pilarki tarczowe. Opisywany hałas ma jednak znaczenie lokalne i występuje czasowo, w trakcie wykonywania prac w rolnictwie. Gmina Włocławek znajduje się pomiędzy dwoma węzłami komunikacyjnymi Kutno i Toruń, na trasie północ - południe. Przez gminę przebiega linia kolejowa nr 18 na której odbywa się ruch towarowy oraz pasażerski. Uciążliwość akustyczna związana z przebiegiem linii kolejowej na terenie gminy jest niewielka i dotyczy tylko mieszkańców, których domostwa znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie linii. Przez gminę Włocławek przebiega również autostrada A1 oraz dwie drogi krajowe nr 62 i 91 oraz drogi wojewódzkie nr 265 i 317, generujące hałas.

Przez teren gminy Fabianki przebiegają drogi krajowe o ostrzegawczym stanie technicznych, a stan drogi wojewódzkiej nr 562 jest niezadowolający. Wzdłuż ciągów komunikacyjnych brakuje zabezpieczeń akustycznych oraz brakuje monitoringu hałasu na drogach.

Gmina Choceń wskazuje na lokalne zagrożenia, głównie przy drogach wojewódzkich i powiatowych (ruch samochodowy).

Gminy Brześć Kujawski, Chodecz, Kowal, Izbica Kujawska, Lubraniec oraz Lubanie nie zgłaszają problemów ekologicznych w zakresie jakości powietrza.

Tabela . Analiza SWOT - zagrożenie hałasem

OBSZAR INTERWENCJI: Zagrożenie hałasem	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">·Monitoring hałasu na drogach,·Modernizacje oraz planowane rozbudowy/modernizacje dróg,·Brak dużych zakładów oraz terenów przemysłowych na obszarze powiatu, emitujących hałas.	<ul style="list-style-type: none">·Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w punktach pomiarowych na drogach,·Zwiększająca się liczba aut na drogach powiatu,·Występowanie na terenie powiatu dróg europejskich, krajowych oraz wojewódzkich,·Występowanie na terenie powiatu tras kolejowych,·Słaby stan nawierzchni dróg w niektórych gminach.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ul style="list-style-type: none"> ·Dostępność technik i technologii ograniczania emisji hałasu do środowiska i jego tłumienia, ·Realizowanie inwestycji, a także modernizacji obiektów już istniejących pod kątem minimalizowania hałasu, ·Możliwość pozyskania środków na rozwój i poprawę sieci drogowej, komunikacji zbiorowej i ścieżek rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Wzrost liczby pojazdów (w tym o złym stanie technicznym) oraz natężenia ruchu samochodowego i lotniczego, ·rozwój zakładów przemysłowych stanowiących potencjalne źródło emisji hałasu, ·Niewłaściwa lokalizacja planowanych obiektów stanowiących źródła hałasu.
---	--

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza obszaru zagrożenia hałasem w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Wysoka temperatura towarzysząca zmianom klimatycznym generuje rozwój i zwiększenie ilości urządzeń mających na celu minimalizację zagrożeń termicznych, czyli urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych, co w zwartej zabudowie może generować nadmierną emisję hałasu. W celu zmniejszenia negatywnego wpływu wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych. Należy również sprawdzić, czy planowane przedsięwzięcie związane z minimalizacją zagrożeń względem klimatu akustycznego nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu poprzez m. in. bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.
Działania edukacyjne	Niezbędnym działaniem jest organizowanie akcji informacyjnych i promocyjnych w celu edukacji oraz zwiększania świadomości mieszkańców, a szczególnie młodzieży szkolnej w zakresie oddziaływania hałasu na człowieka i zwierzęta, a także w jaki sposób ograniczyć skutki nadmiernego oddziaływania hałasu. Ważne jest promowanie użytkowania transportu publicznego i rowerowego w powiecie w celu ograniczenia ilości samochodów poruszających się w centrum.
Monitoring środowiska	Monitoring hałasu w powiecie prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska z siedzibą w Bydgoszczy. Badania obejmują hałas drogowy, kolejowy oraz przemysłowy.

Źródło: opracowanie własne

5.3. Pole elektromagnetyczne

5.3.1. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) zaliczane jest do podstawowych zanieczyszczeń środowiska. Dzieli się je na naturalne i antropogeniczne. Naturalne - stale występują w otoczeniu i określa się je mianem „tła”. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne od zawsze występuje w środowisku. Pochodzi ono z naturalnych źródeł takich jak Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast promieniowanie antropogeniczne związane jest szczególnie z liniami elektroenergetycznymi i instalacjami radiokomunikacyjnymi. Głównymi źródłami sztucznego promieniowania są: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje i linie energetyczne, stacje radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie, wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji, a nawet urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp. Ciągły rozwój techniki powoduje znaczny wzrost ilości promieniowania elektromagnetycznego.

Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Liczba stanowisk pomiarowych, rodzaj terenów na jakich prowadzi się pomiary oraz ich częstotliwość określona została w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 2311):

Art.4. Punkty pomiarowe w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu wyznacza się dla każdego województwa, dla dwuletniego cyklu pomiarowego, na obszarze miast:

- 1) poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
 - 2) w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
 - 3) w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
 - 4) w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe,
 - 5) powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców
- w każdym mieście.

Oddziaływanie pola elektromagnetycznego na organizm człowieka jest trudne do określenia, ponieważ człowiek nie posiada – podobnie jak w przypadku promieniowania jonizującego – receptorów, które informowały o jego istnieniu. Na dodatek skutki promieniowania nie są natychmiastowe. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka są parametry tego pola oraz inne czynniki wynikające z warunków, w których dochodzi do kontaktu człowieka z tym polem. Do istotnych parametrów należy zaliczyć:

- odległość od źródła pola,
- sumaryczny czas oddziaływania różnych źródeł.

Ten czynnik w miarę wzrostu ilości źródeł promieniowania elektromagnetycznego jest bardzo ważny, gdyż jeśli z każdego źródła będziemy korzystali krótko, ale będzie ich coraz więcej, to sumaryczny czas oddziaływania może okazać się nieobojętny dla człowieka. Aby ograniczyć uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego koniecznym jest podejmowanie niezbędnych działań polegających na analizie wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i pozwoleń na budowę). Inwestorzy są zobowiązani do wykonywania pomiarów kontrolnych promieniowania przenikającego do środowiska w otoczeniu stacji. Pomiaru kontrolne rzeczywistego rozkładu gęstości mocy promieniowania powinny być przeprowadzane bezpośrednio po pierwszym uruchomieniu instalacji i każdorazowo w razie istotnej zmiany warunków pracy urządzeń mogących mieć wpływ na zmianę poziomów elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego wytwarzanego przez to urządzenia. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Na terenie powiatu dokonano zgłoszeń instalacji niewymagających pozwolenia emitujących pola elektromagnetyczne: 7 zgłoszeń w roku 2023 i 3 zgłoszenia w roku 2024.

Zgodnie z informacjami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w latach 2022-2023 na terenie powiatu włocławskiego nie prowadzono pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych.

5.3.2. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego w gminach są m.in. stacje i linie energetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej w standardach GSM, UMTS i LTE, urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Na obszarze gminy Włocławek głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są sieci elektroenergetyczne. Teren gminy pokryty jest siecią linii średniego napięcia (SN). Na obszarze tym nie występują linie najwyższego napięcia (NN). Ponadto na terenie gminy Włocławek zlokalizowane są trzy stacje bazowe sieci GSM:

·stacja łączności bezprzewodowej należąca do Orange Polska S.A., zlokalizowana w Warząchewce Polskiej na działce nr 733,

·stacja łączności bezprzewodowej należąca do T-Mobile Polska S.A., zlokalizowana w Zuzalce na działce nr 17,

·stacja łączności bezprzewodowej należąca do Play, zlokalizowana w Modzerowie, przy ul. Topolowej, na działce nr 128/59.

Na terenie gminy Fabianki występuje duże zagęszczenie potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego. Przez obszar gminy przebiegają gęsto rozmieszczone linie elektroenergetyczne o napięciu 200 kV oraz jedna linia o napięciu 100 kV.

Pozostałe gminy nie wskazały żadnych problemów ekologicznych w zakresie pól elektromagnetycznych.

Tabela . Analiza SWOT - pole elektromagnetyczne

OBSZAR INTERWENCJI: Pole elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·Niskie poziomy lub brak przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu PEM, ·Brak w najbliższej perspektywie czasowej planowanych inwestycji, które stanowiłyby potencjalne źródło PEM o ponadnormatywnym poziomie, ·Stopniowo wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Większe zapotrzebowanie wśród mieszkańców na media emitujące promieniowanie elektromagnetyczne (telewizja, radio, Internet, smartfony), ·Ciągły rozwój nowych technologii bezprzewodowej transmisji danych, rosnąca liczba źródeł promieniowania PEM, ·Dynamiczny wzrost liczby abonentów telefonii komórkowej skutkujący zagęszczeniem lokalizacyjnym stacji bazowych telefonii komórkowej, ·Brak monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Rozwój państwowego monitoringu środowiska i monitoring poziomu pól elektromagnetycznych na terenie powiatu, ·Uwzględnienie infrastruktury technicznej emitującej promieniowanie elektromagnetyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Brak powtarzalności lokalizacji punktów pomiarowych i tym samym brak możliwości określenia trendu zmian poziomu PEM, ·Stosunkowo mała liczba punktów pomiarowych PEM, w których badania prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza oddziaływania pola elektromagnetycznego w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych, np. huraganów lub intensywnych burz, może powodować zwiększenie ryzyka uszkodzenia masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, co w następstwie skutkuje ograniczeniem w dostarczaniu energii do odbiorców. Zmiany klimatyczne będą miały swoje odzwierciedlenie w konieczności konserwacji infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienia bezpieczeństwa jej funkcjonowania. Wzrost temperatury towarzyszący zmianom klimatu może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów. W celu zmniejszenia negatywnego wpływu należy brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie pól elektromagnetycznych można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe.
Działania edukacyjne	Promieniowanie elektromagnetyczne stanowi zagrożenie dla zdrowia. Edukacja powinna polegać na przekazywaniu informacji na temat pola elektromagnetycznego. Głównym celem powinno być szerzenie wiedzy na temat szkodliwych wpływów technologii bezprzewodowych na zdrowie.
Monitoring środowiska	Zarówno prowadzący instalację, jak i użytkownik urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne zobowiązani są do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia, a także każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia. Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzi WIOŚ.

Źródło: opracowanie własne

5.4. Gospodarowanie wodami

Gospodarka wodna w Polsce jest prowadzona w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2025 poz. 960), tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz tzw. Dyrektywy Powodziowej. Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadza podział terytorialny na Jednolite Części Wód (JCW), które stanowią podstawowe jednostki gospodarki wodnej oraz monitoringu i ochrony środowiska i obejmują zbiorniki wód stojących, cieką, przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne.

Wspomniana ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Szczególnie mowa tutaj o kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych, korzystaniu z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi. Gospodarowanie to musi być prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, uwzględniając przy tym ich jakość i ilość. Należy korzystać z zasobów tak, aby działając zgodnie z interesem publicznym, nie dopuszczać do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód.

Wody powierzchniowe są wykorzystywane w rolnictwie, głównie do nawadniania pól, produkcji roślinnej a także do utrzymania stawów hodowlanych. Stanowią one cenny surowiec, który jest wykorzystywany w przemyśle oraz gospodarce komunalnej. Jeziora z rzekami stwarzają dogodne warunki do wędkowania i czynnego odpoczynku nad wodą. Istniejące kanały i cieką wodne umożliwiają rozwój turystyki wodnej.

5.4.1. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej terenu, a także decydują o funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów. Powiat wrocławski w większości położony jest w granicach dużej jednostki hydrologicznej dorzecza środkowej Wisły. Jednak południowo zachodnia część powiatu należy do dorzecza Odry. Sieć hydrograficzną powiatu wrocławskiego tworzą rzeki: Zgłowiączka, Chodeczka, Lubienka (inna nazwa: Lubieńka), Rakutówka, Ruda i Zuzanka.

Przez powiat wrocławski przebiega rzeka Wisła, do której wpada rzeka Zgłowiączka. Zgłowiączka jest lewobrzeżnym dopływem Wisły, o długości 79 km i powierzchni dorzecza wynoszącej 1495,6 km². Zbiera wody z rzek Niwki, Chodeczki, Lubienki oraz Kanału Bachorza. Źródło Zgłowiączki znajduje się w okolicy wsi Płowce, gdzie wypływa z Kanału Głuszyńskiego. Rzeka przepływa przez Jezioro Głuszyńskie i uchodzi do Wisły we Wrocławku. Powierzchnia dorzecza Zgłowiączki obejmuje prawie cały powiat wrocławski.

Chodeczka jest prawym dopływem Zgłowiączki, a jej długość wynosi 36,66 km. Wypływa z jeziora Chodeckiego, następnie kieruje się na północ i uchodzi do jeziora Szczytnowskiego. Dalej, zmieniając bieg nieco na wschód, wpływa do jeziora Borzymowskiego, z którego wypływa ponownie na północ, by dotrzeć do jeziora Krukowskiego. W dalszym odcinku jej koryto skręca na północny zachód i po kilku kilometrach Chodeczka wpada do Zgłowiączki w rejonie Lubrańca.

Lubienka (Lubieńka) to rzeka o długości 46,72 km, prawy dopływ Zgłowiączki, która wypływa z okolic Lubienia Kujawskiego i przepływa przez jezioro Lubieńskie. Początek bierze z mokradła położonego na wschód od Jeziora Lubieńskiego. W okolicach Łagiewnik z prawego brzegu przyjmuje wody i rzeki Rakutówki, której długość wynosi 37,4 km i odwadnia znaczną część Gostynińsko-Wrocławskiego Parku Krajobrazowego. Rzeka przepływa m.in. przez Kłóbkę, Kępkę Szlachecką, Wilkowice, Śmiłowice, Kuźnice, a także pod autostradą A1 i drogami wojewódzkimi. W pobliżu Wrocławka przyjmuje dopływ Rakutówkę, a następnie w podwrocławskich lasach wpada ona do rzeki Zgłowiączki.

Wody powierzchniowe są zagrożone przede wszystkim obszarowymi źródłami zanieczyszczeń. Najwięcej z nich trafia do wód wraz ze ściekami, spływami powierzchniowymi z terenów rolniczych, oraz zanieczyszczeniami wprowadzanymi przez opady atmosferyczne. Niewielkie zbiorniki wodne oraz cieką wodne Powiat jest podatny na degradację również z powodu niekorzystnych warunków naturalnych, m.in. przez nieodpowiednie warunki do mieszania się wód.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300), powiat położony jest w obrębie 36 zlewni. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), powiat położony jest w obrębie 5 zlewni.

Tabela . Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych

Kod JCWP	Nazwa	Monitorin g	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczn y	Ocena stanu ogólnego wód	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowyc h	Cel środowiskowy
RW20001229199	Wisła od Zgłowiączki do Brdy	Tak	słaby potencjał ekologiczny	dobry	Zły	Zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej oraz węgorza europejskiego), dobry stan chemiczny
RW200021275999	Zb. Włocławek	Tak	słaby potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności dla migracji ichtiofauny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowna, węgorz europejski), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW2000112789	Zgłowiączka od jez. Głuszyńskiego do ujścia	Tak	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001027929	Ośła	Tak	słaby stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW200010275989	Święty Strumień	Tak	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO, MMI, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie

							drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001027729	Zuzanka	Tak	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW200012279	Wisła od zb. Włocławek do Zgłowiączki	Tak	słaby potencjał ekologiczny	dobry	Zły	Zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej oraz węgorza europejskiego), dobry stan chemiczny
RW20001127889	Lubienka od Rakutówki do ujścia	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, MMI, EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW20030	Wikaryjskie	Tak	brak danych	dobry	brak danych	Niezagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW2000162788899	Rakutówka od Olszewa do ujścia	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	dobry	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW20001027722	Struga	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW200010278749	Bachorza	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot

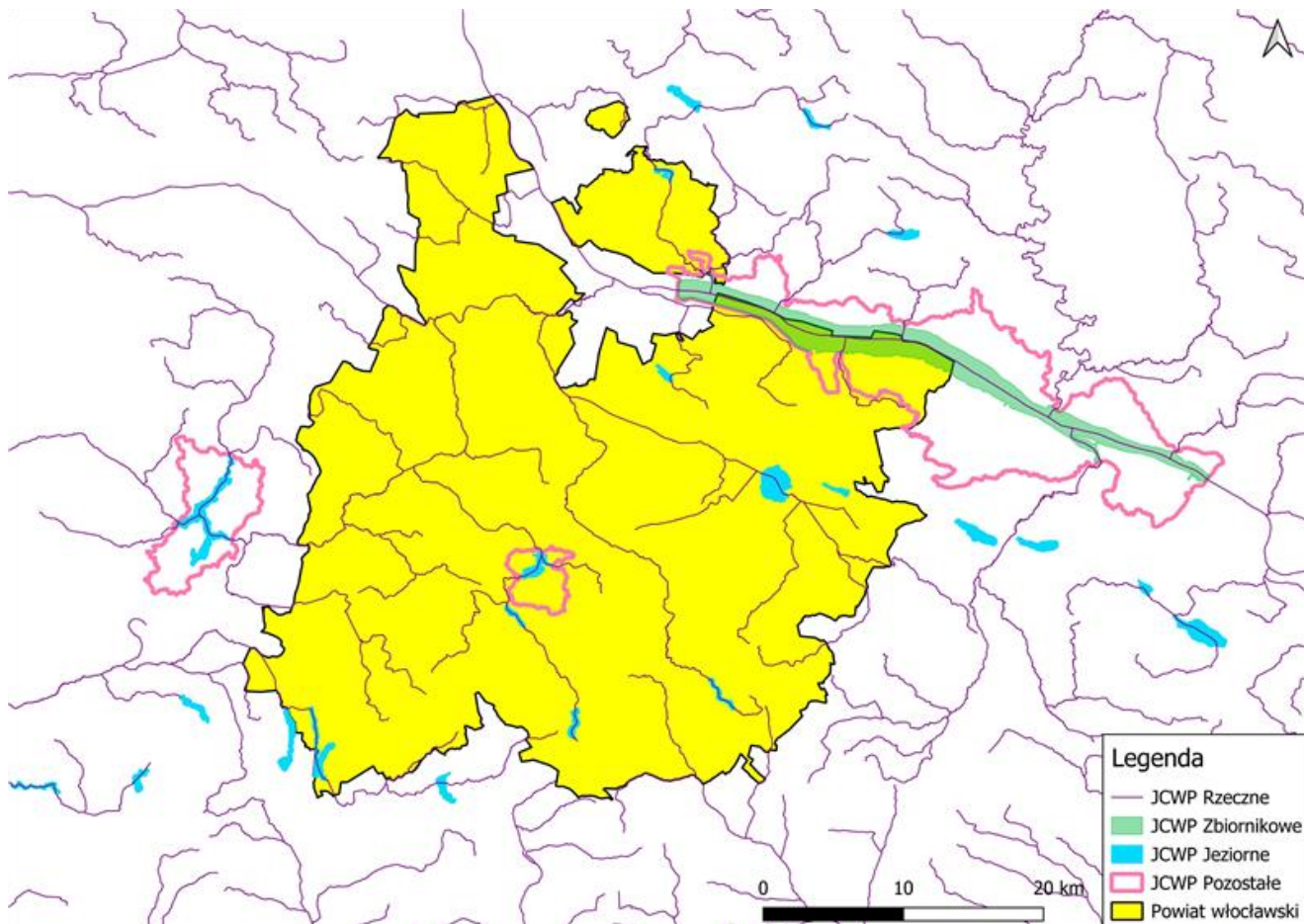
							azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW200010279329	Dopływ z Marszałkowa	Tak	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	brak danych	brak danych	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW200010275431	Skrwa Lewa do Dopływu spod Polesia Nowego	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot azotanowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW200015278887	Rakutówka do Olszewi	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW20001127549	Skrwa Lewa od Dopływu spod Polesia Nowego do ujścia	Tak	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000101881179	Noteć do Dopływu z jez. Lubotyń	Tak	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW2000152721839	Ochnia do Miłonki	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe

							wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000101833239	Rgilewka do Strugi Kiełczewskiej	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 μS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW2000102785329 9	Niwka	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 μS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
LW10387	Przedecz	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [kadm (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW10389	Modzerowskie	Tak	brak danych	poniżej dobrego	Zły	Niezagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
LW10390	Brdowskie	Tak	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	Brak danych	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [PMPL, ESMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW20042	Kromszewskie	Tak	brak danych	dobry	brak	Zagrożona	dobry stan ekologiczny,

					danych		stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW200018278679	Chodeczka do jez. Borzymowskiego	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny
LW20025	Chełmickie	Tak	brak danych	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW20001027934	Gryśka	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
LW20056	Goreńskie	Tak	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW200010275992	Ruda	Nie	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Niezagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001027858	Dunaj	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001027839	Zgłowiączka do jez. Głuszyńskiego	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001027872	Dopływ ze Świętosławia	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, przewodność

							elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
LW20045	Szczytnowskie	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny; (złagodzone wskaźniki: [fosfor ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny
RW200017278672	Dopływ spod Bodzanowa	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny
LW20049	Lubieńskie	Tak	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
LW20059	Rakutowskie	Tak	brak danych	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW200010278569	Kocieniec	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
LW20047	Borzymowskie	Tak	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW2000152788892	Dopływ z Kowala	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny
RW200011278699	Chodeczka od Dopływu spod Bodzanowa do ujścia	Tak	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO,, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001027887	Lubienka do Rakutówki	Tak	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	Zły	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Mapa . Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu włocławskiego

Źródło: opracowanie własne

Strategiczny program państwowego monitoringu środowiska na lata 2020-2025 stanowi wypełnienie przepisu art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2024 poz. 425). Dokument ten obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

Monitoring wód powierzchniowych płynących jest realizowany w oparciu o wyznaczone tzw. jednolite części wód powierzchniowych (jcwp), czyli jednorodne pod względem hydromorfologicznym oraz biologicznym oddzielne i znaczące części wód. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska badania stanu zanieczyszczenia wód powierzchniowych prowadzi w punktach pomiarowo – kontrolnych (ppk) zlokalizowanych na jednolitych częściach wód powierzchniowych (jcwp), zgodnie z zapisami programu Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach monitoringu wód powierzchniowych realizowane są badania elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.

W oparciu o zweryfikowane wyniki badań uzyskane w reprezentatywnym ppk wykonuje się klasyfikację wskaźników i ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Klasyfikacja wskaźników/ocena stanu jcwp wykonywana jest w podziale hydrograficznym rzek, nie uwzględnia się przy tym podziału administracyjnego kraju. Na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski (MPHP) wyznaczane są granice jednostek podziału administracyjnego obowiązującego w polskiej gospodarce wodnej – obszarów dorzeczy, regionów wodnych i zlewni. Zlewnia danej jcwp to obszar obejmujący główną jednolitą część wód powierzchniowych wraz z jej dopływami znajdujący się na znacznie większej powierzchni niż wiodąca jcwp.

W roku 2024 na podstawie pomiarów i wyników badań wykonanych w 2023 r. wykonana została klasyfikacja wskaźników jakości wód bez konieczności klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jcwp oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Zasady dotyczące klasyfikacji wskaźników za rok 2023 zostały zawarte w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu

chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021 poz.1475).

Na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2023-2024 w ramach państwowego monitoringu środowiska badaniami objęto następujące jednolite części wód powierzchniowych (jcw):

·w 2023 roku: j. Borzymowskie, j. Chełmickie, j. Modzerowskie, Gryska, Dopływ z Marszałkowa, Ośła, Zbiornik Wrocławek;

·w 2024 roku: j. Borzymowskie, j. Kromszewskie, j. Lubieńskie, j. Szczytnowskie, j. Wikaryjskie, Zuzanka, Struga, Ruda, Święty Strumień, Wierzniczka, Kamieniczka, Zbiornik Wrocławek.

Poniżej w tabelach przedstawiono wyniki monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych badanych na terenie powiatu wrocławskiego w roku 2023 i 2024.

W tabeli przedstawiono klasyfikację zbiorczą dla grup wskaźników (elementy biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne). Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz stanu jednolitych części wód zostanie wykonana w terminie do 30 września br. na podstawie najbardziej aktualnych wyników badań z ostatnich 6 lat.

Tabela . Wyniki pomiarów monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu wrocławskiego w 2023 r.

Nazwa jcw	Kod jcw	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
j. Borzymowskie	PLLW20047	4	nb	>2
j. Chełmickie	PLLW20025	5	>1	>2
j. Modzerowskie	PLLW10389	3	>1	>2
Gryska	PLRW20001027934	3	1	2
Dopływ z Marszałkowa	PLRW200010279329	3	4	>2
Ośła	PLRW20001027929	3	nb	>2
Zb. Wrocławek	PLRW200021275999	4	nb	2

Klasa elementów biologicznych /hydromorfologicznych:

- 1 – stan bardzo dobry,
- >1 – poniżej stanu bardzo dobrego
- 2 – stan dobry,
- 3 – stan umiarkowany,
- 4 – stan słaby,
- 5 – stan zły,
- nb – nie badano.

Klasa elementów fizykochemicznych:

- 1 – stan bardzo dobry,
- 2 – stan dobry,
- >2 – poniżej stanu dobrego.

Tabela . Wyniki pomiarów monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu wrocławskiego w 2024 r.

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Nazwa jcw	Kod jcw	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
Kamieniczka	PLRW200010275949	4	2	>2
Ruda	PLRW200010275992	3	1	2
Struga (Struga Rybnicka)	PLLW10389	2	nb	>2

Święty Strumień	PLRW200010275989	4	2	>2
Wierzniczka	PLRW200010275969	4	nb	>2
Zuzanka	PLRW20001027729	5	nb	>2
Borzymowskie	PLLW20047	5	>1	>2
Kromszewskie	PLLW20042	3	nb	>2
Lubieńskie	PLLW20049	5	nb	>2
Szczytnowskie	PLLW20045	4	nb	>2
Wikaryjskie	PLLW20030	3	>1	≤2

Klasa elementów biologicznych /hydromorfologicznych:

- 1 – stan bardzo dobry,
>1 – poniżej stanu bardzo dobrego
2 – stan dobry,
3 – stan umiarkowany,
4 – stan słaby,
5 – stan zły,
nb – nie badano.

Klasa elementów fizykochemicznych:

- 1 – stan bardzo dobry,
≤2, 2 – stan dobry,
>2 – poniżej stanu dobrego.

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

5.4.2. Wody podziemne

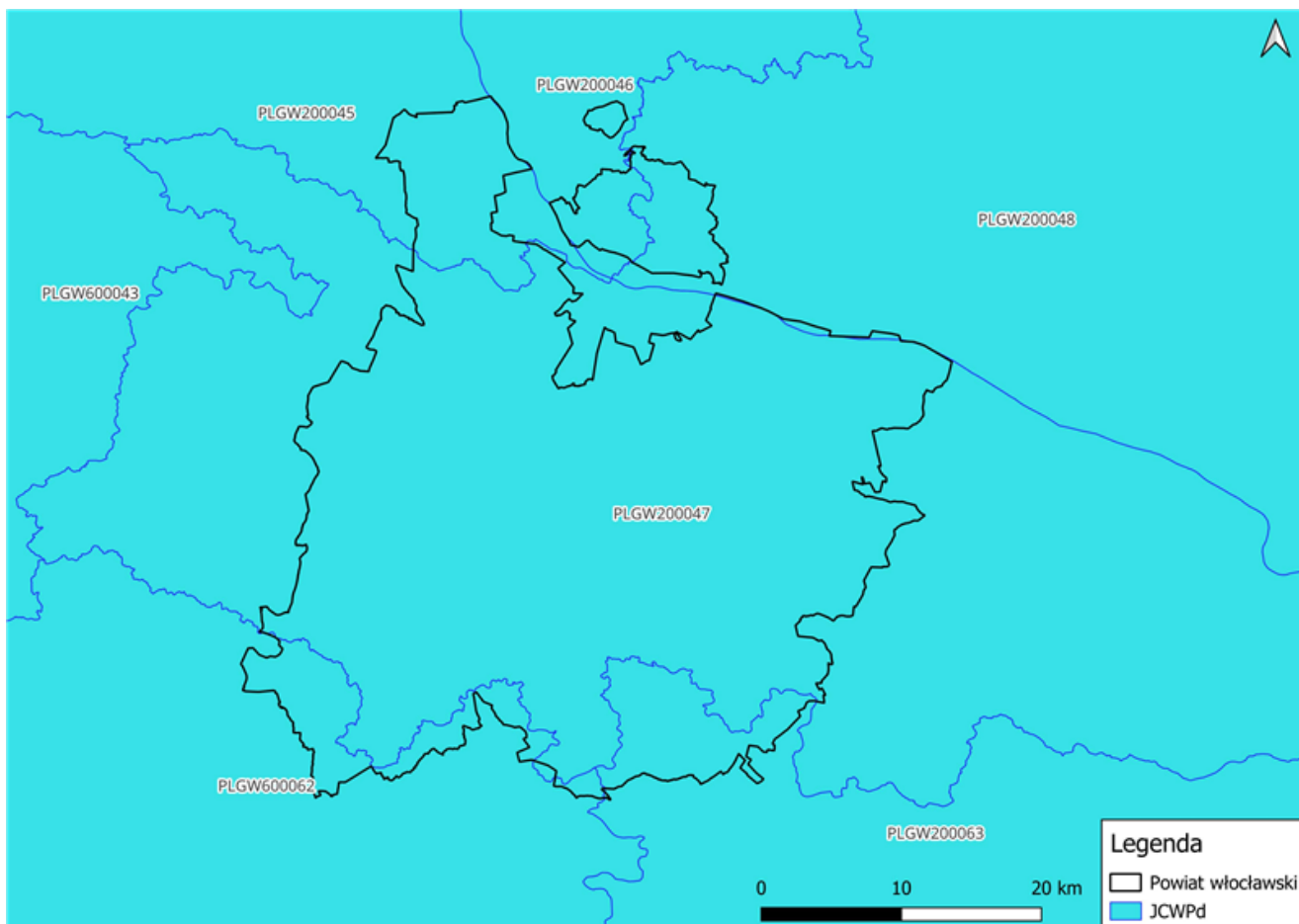
Zgodnie z podziałem Polski na 174 Jednolite Części Wód Podziemnych powiat znajduje się w obszarze 6 JCWPd , których charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela . Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd

Nazwa JCWPd	Rejony wodnogospodarcze	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
GW200045	Mieć, Struga Toruńska, Kotlina Toruńska (Pradolina), Wysoczyzna Równiny Inowrocławskiej, Kotlina Toruńska (Pradolina)(2), Równina Inowrocławska (2), Równina Inowrocławska (1), Kotlina Toruńska (Pradolina)(1), Brześć Kujawski – zlewnia Bachorza i Zgłowiączki po Wieniec, Włocławek – zlewnia Dubienki i dolnej Zgłowiączki, Noteć Wschodnia - Pakość, Noteć - Nakło Zachód, Noteć - Łabiszyn	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
GW600062	Meszna, Kutno (zlewnia Ochni), Chodecz – zlewnia Chodeczki i środkowej Zgłowiączki , Dolny Ner, Warta - Wrześnica, Noteć Zachodnia - Pakość, Noteć Wschodnia - Pakość, Noteć Wschodnia - Noć Kalina, Warcica - kanał Grójecki, Głuszyn – zlewnia Kanału Głuszyńskiego , Rgilewka i Warta (prawa) do Koła, Kiełbaska - Teleszyna i Topiec, Kanał Ślesiański, Warta - Bawół (część N), Powa, Warta - Bawół	Dobry	Słaby	Słaby	Zagrożona ilościowo
GW200047	Równina Inowrocławska (2), Równina Inowrocławska (1), Kutno (zlewnia Ochni), Prawobrzeżna zlewnia Zbiornika Włocławskiego poniżej Skwry , Prawobrzeżna zlewnia Wisły od Bzury po Mołtawę włącznie, Prawobrzeżna zlewnia Wisły od Mołtawy i Zbiornika	Dobry	Dobry	Dobry	Zagrożona ilościowo

	<p>Włocławskiego po Skrwę ze Skrwą poniżej Parzenia, Chodecz – zlewnia Chodeczki i środkowej Zgłowiączki , Brześć Kujawski – zlewnia Bachorza i Zgłowiączki po Wieniec, Włocławek – zlewnia Dubienki i dolnej Zgłowiączki, Goścież- lewobrzeżna zlewnia Wisły od Skrwy do Strugi, Młodzieszyn (lewobrzeżna zlewnia dolnej Bzury poniżej Rawki), Żychlin (lewobrzeżna zlewnia Bzury od Moszczenicy po Świery ze zlewnią Słudwi), Gostynin – zlewnia Skrwy po Klusek, Młodzieszyn – zlewnia Jeżówki, Gąbin – zlewnia Kanału Troszyńskiego, Noteć Wschodnia - Pakość, Noteć Wschodnia - Noć Kalina, Głuszyn – zlewnia Kanału Głuszyńskiego , Rgilewka i Warta (prawa) do Koła</p>				
GW200048	<p>Mień, Równina Inowrocławska (1), Kampinos (lewobrzeżna zlewnia Wisły od Kanału Żerańskiego do Bzury), Zlewnia górnej Skrwy po Skrwilno, Środkowa Skrwa z Sierpienią po Jeżewo, Dolna Skrwa po Parzeń, Prawobrzeżna zlewnia Zbiornika Włocławskiego poniżej Skrwy , Sierpienica po Jeżewo, Prawobrzeżna zlewnia Wisły od Bzury po Mołtawę łącznie, Prawobrzeżna zlewnia Wisły od Mołtawy i Zbiornika Włocławskiego po Skrwę ze Skrwą poniżej Parzenia, Dolna Skrwa poniżej Parzenia, Włocławek – zlewnia Dubienki i dolnej Zgłowiączki, Goścież- lewobrzeżna zlewnia Wisły od Skrwy do Strugi, Dolna Drwęca (1), Nasielsk (zlewnia dolnej Wkry – poniżej Sony wraz z fragmentami zlewni bezpośredniej Narwi), Środkowa Drwęca po wodowskaz Brodnica, Młodzieszyn – zlewnia Jeżówki, Gąbin – zlewnia Kanału Troszyńskiego, Wisła (prawobrzeżna bezpośrednia zlewnia Wisły od Narwi po Bzurę), Raciąż (zlewnia Raciążnicy po Sarbiewo), Płońsk (zlewnia Płonki po Strachowo), Działdowo - zlewnia Dziadówki od Szkotówki do Lubowidza, Żuromin - zlewnia bezpośrednia Wkry po ujście Mławki</p>	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
GW200063	<p>Wolbórka, Kutno (zlewnia Ochni), Pilica Nowe Miasto, Chodecz – zlewnia Chodeczki i środkowej Zgłowiączki , Włocławek – zlewnia Dubienki i dolnej Zgłowiączki, Żyrardów (prawobrzeżna zlewnia Bzury od Rawki do Utraty łącznie), Młodzieszyn (lewobrzeżna zlewnia dolnej Bzury poniżej Rawki), Łowicz (zlewnia Bzury od Bobrówki do dolnej Rawki łącznie), Rawa Maz. (zlewnia środkowej Rawki), Żychlin (lewobrzeżna zlewnia Bzury od Moszczenicy po Świery ze zlewnią Słudwi), Głowno (prawobrzeżna zlewnia Bzury od Moszczenicy do Bobrówki), Gostynin – zlewnia Skrwy po Klusek, Jeziorka Górna, Jeżów (zlewnia górnej Rawki i Łupi), Pilica Białobrzegi, Młodzieszyn – zlewnia Jeżówki, Gąbin – zlewnia Kanału Troszyńskiego, Górny Ner (Górny Ner po Lutomierni, Środkowy Ner, Zgierz (zlewnia górnej Bzury po Łęczycę i górnej Moszczenicy), Górna Bzura i Czerniawka, Piątek (zlewnia Bzury do ujścia Ochni wraz ze zlewnią dolnej Moszczenicy), Dolny Ner, Rgilewka i Warta (prawa) do Koła</p>	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
GW200046	<p>Mień, Struga Toruńska, Równina Inowrocławska (1), Kotlina Toruńska (Pradolina)(1), Środkowa Skrwa z Sierpienią po Jeżewo, Dolna Skrwa po Parzeń, Prawobrzeżna zlewnia Zbiornika Włocławskiego poniżej Skrwy , Odcinek ujściowy Drwęca ze zlewnią Bachy (1), Dolna Drwęca (1)</p>	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Mapa . Położenie powiatu włocławskiego na tle JCWPd

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. (Dz.U. 2021, poz. 1576) w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych, wyróżnia się dwa rodzaje monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych: monitoring diagnostyczny oraz monitoring operacyjny.

Monitoring diagnostyczny jednolitych części wód podziemnych prowadzony jest w celu uzupełnienia i weryfikacji procedur oceny wpływu oddziaływań naturalnych oraz antropogenicznych, a także w celu identyfikacji znaczących i utrzymujących się trendów wzrostu stężeń zanieczyszczeń. Dotyczy wszystkich jednolitych części wód podziemnych w kraju i realizowany jest co najmniej raz w ciągu 6-letniego cyklu aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Zakres badań w ramach monitoringu diagnostycznego obejmuje elementy fizyczno-chemiczne:

- ogólne: odczyn pH, temperatura, przewodność elektrolityczna właściwa, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny;

- nieorganiczne: jon amonowy, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, chlorki, chrom, cyjanki, fluorki, fosforany, glin, kadm, magnez, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sól, srebro, wapń, wodorowęglany, żelazo.

Monitoring diagnostyczny może być rozszerzony o dodatkowe elementy fizykochemiczne określone jako nieobowiązkowe w załączniku nr 6 do ww. rozporządzenia. Dotychczas obejmował także oznaczenia następujących substancji nieorganicznych: bar, beryl, cyna, cynk, kobalt, molibden, tal, tytan, uran, wanad, oraz w wybranych punktach – elementów organicznych: pestycydy, trichloroeten, tetrachloroeten, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) i indeks fenolowy.

Monitoring operacyjny jednolitych części wód podziemnych prowadzony jest w celu oceny stanu chemicznego JCWPd uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych celów środowiskowych oraz w celu wykrywania istotnych i utrzymujących się trendów wzrostu stężeń zanieczyszczeń spowodowanych

działalnością człowieka. Badania prowadzone są co najmniej raz w roku, z wyjątkiem roku, w którym realizowany jest monitoring diagnostyczny. Zakres badań obejmuje elementy fizyczno-chemiczne:

- charakteryzujące rodzaj zidentyfikowanych oddziaływań antropogenicznych wpływających na wody podziemne;

- których wartości w monitoringu diagnostycznym przekroczyły wartości graniczne dla III klasy jakości wód podziemnych, stanowiące progowe wartości dla dobrego stanu chemicznego wód podziemnych.

W punktach pomiarowych monitoringu operacyjnego dodatkowo wykonywane są oznaczenia wybranych substancji nieorganicznych: bar, beryl, cyna, cynk, kobalt, molibden, tal, tytan, uran, wanad, oraz w wybranych punktach – elementów organicznych: pestycydy, trichloroeten, tetrachloroeten, WWA i indeks fenolowy.

W latach 2016-2021, zgodnie z obowiązującym ówczesnie programem monitoringu JCWPd, monitoring diagnostyczny przeprowadzony został w odstępach trzyletnich: w 2016 i 2019 roku. W latach 2022-2027, jak również w kolejnych 6-letnich cyklach gospodarowania wodami, planowane jest przeprowadzenie monitoringu diagnostycznego tylko w pierwszym roku cyklu. W pozostałych latach badania kontynuowane będą w ramach monitoringu operacyjnego.[#]

Badania wód podziemnych na poziomie regionalnym są uzupełnieniem badań w monitoringu krajowym w zakresie fizykochemicznym. Należy podkreślić, że wiodącą instytucją, realizującą krajowy monitoring wód podziemnych jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Zakres wykonywanych w ramach monitoringu regionalnego badań wynika z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2021 poz. 1576) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) i obejmuje 32 wskaźniki fizykochemiczne.

Zakres badań:

- elementy ogólne: *odczyn, ogólny węgiel organiczny, przewodność elektrolityczną w 20°C, temperaturę, tlen rozpuszczony,*

- elementy nieorganiczne: *amonowe jony, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, chlorki, chrom, cyjanki wolne, fluorki, fosforany, glin, kadm, magnez, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, wapń, wodorowęglany i żelazo.*

W latach 2023-2024 na terenie powiatu włocławskiego jakość wód podziemnych monitorowana była przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w następujących miejscowościach:

- Choceń w otworze oznaczonym w systemie MONBADA numerem 919 – studnia wiercona,
- Bodzanowo (927) – studnia wiercona,
- Radyszyn (960) – studnia wiercona,
- Skrzynki (961) – studnia wiercona,
- Kruszyn (964) – studnia wiercona.

Na podstawie przeprowadzonych badań końcowa klasyfikacja jakości wód podziemnych zarówno w 2023, jak i w 2024 roku to klasa II, tj. wody dobrej jakości (Radyszyn, Skrzynki), klasa III, tj. wody zadowalającej jakości (Choceń, Kruszyn), oraz klasa IV, tj. wody niezadowalającej jakości (Bodzanowo). O podwyższeniu do II klasy jakości wód podziemnych badanych w studni w m. Radyszyn zdecydowało występowanie żelaza i wodorowęglanów w zakresie III klasy, ale naturalnego pochodzenia. Natomiast w otworze w m. Skrzynki o klasie zdecydowała parametr tlenu, w zakresie III klasy jakości, ze względu na prawdopodobne oddziaływanie gazów przenikających przez membranę sondy pomiarowej. Wskaźnikiem wpływającym na klasyfikację wód w III klasie w otworze Kruszyn było naturalne występowanie żelaza. W studni wierconej w Bodzanowie o IV klasie wód zdecydowała zawartość arsenu.

Na obszarze powiatu włocławskiego występują następujące Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

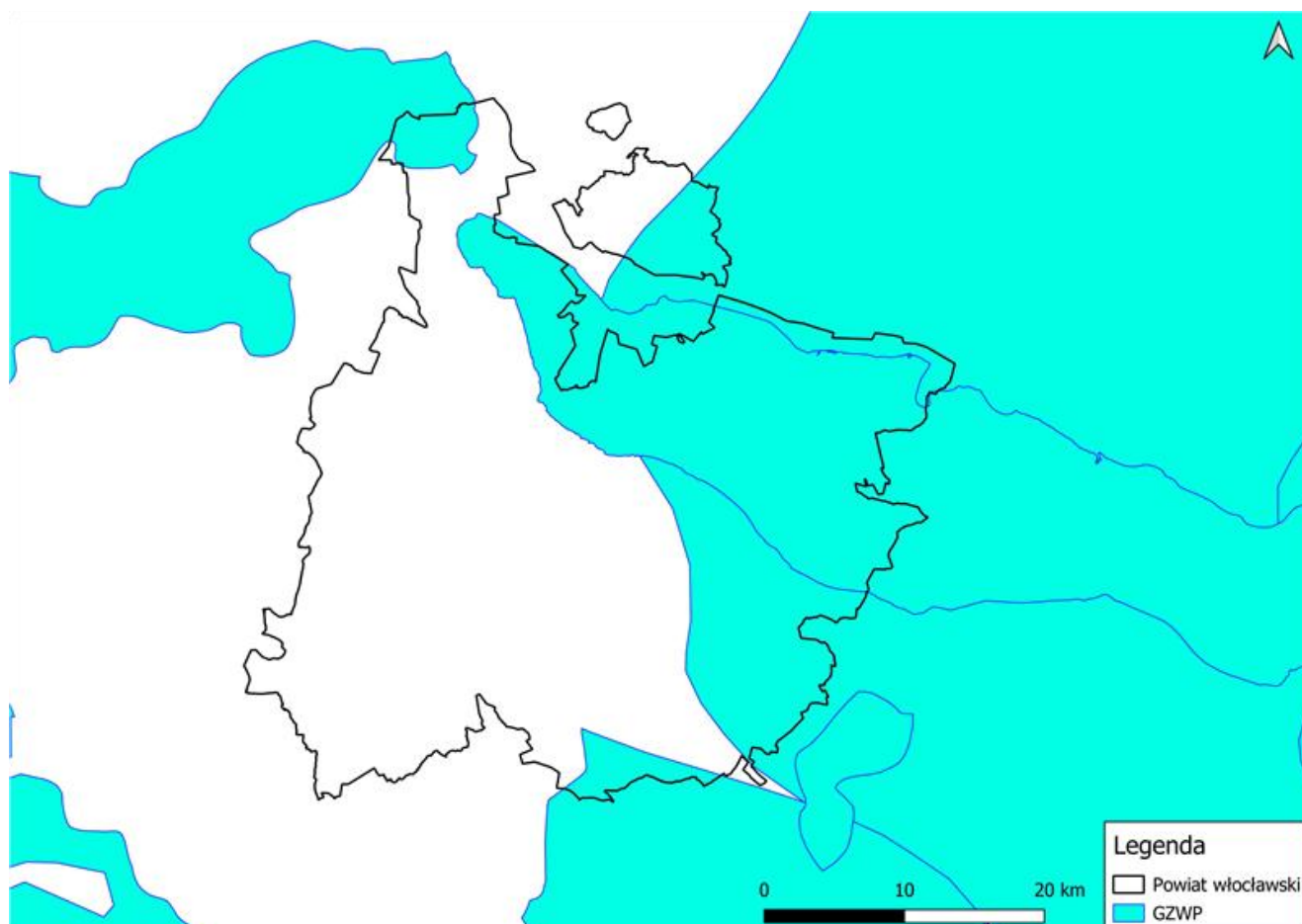
·GZWP nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska – utwory czwartorzędu w dolinach kopalnych. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 480 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć wynosi 60 m,

·GZWP nr 226 Krośniewice – Kutno - wiek utworów szacuje się na jurę górną. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 350 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć wynosi 200 m,

·GZWP nr 215 Subniecka warszawska - wiek utworów szacuje się na trzeciorzęd. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 145 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć wynosi 180 m,

·GZWP nr 220 Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek - Płock) - utwory czwartorzędu w pradolinach.

Poniżej znajduje się mapa z rozmieszczeniem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie powiatu.

Mapa . Położenie powiatu włocławskiego na tle GZWP

Źródło: opracowanie własne

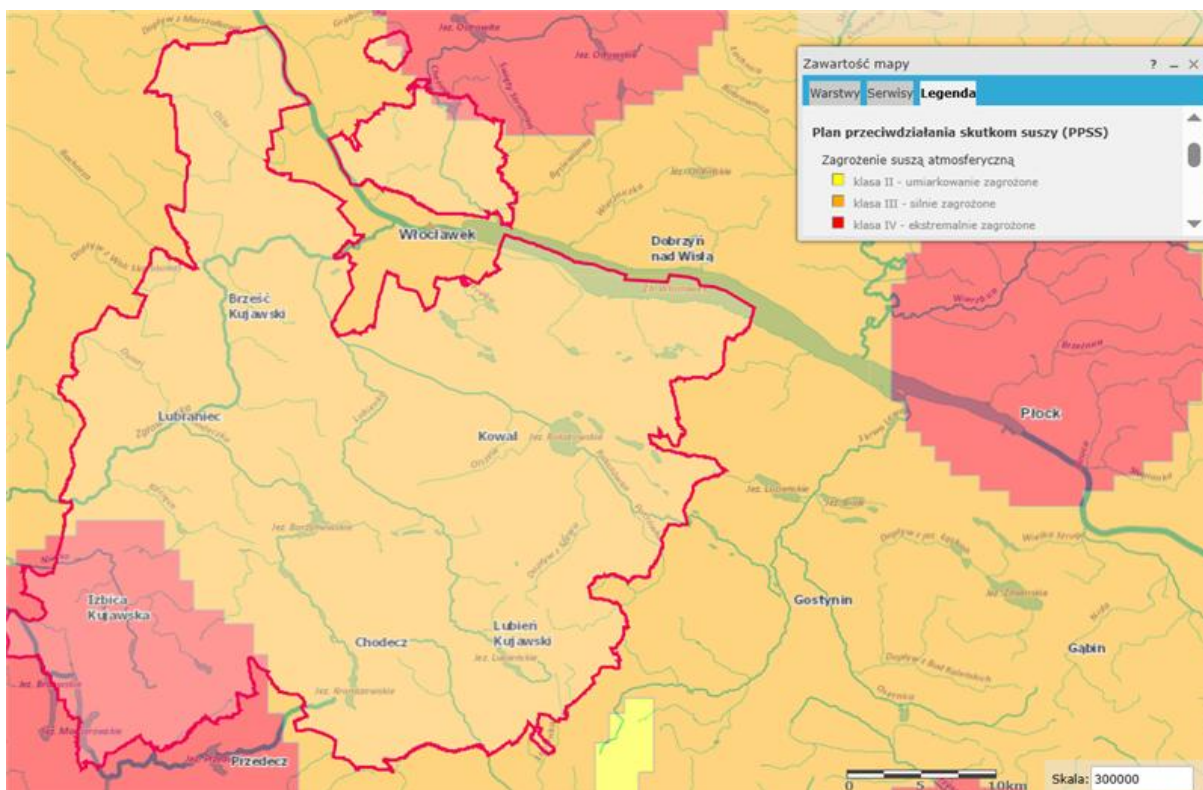
5.4.3. Zagrożenie powodzią

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu. Mapy zostały sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP). Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego powiat włocławski jest narażony na ryzyko powodzi.

Są to tereny położone w dorzeczu Wisły, która wpływa na teren powiatu włocławskiego w miejscowości Skoki Małe, a wypływa w miejscowości Kocia Górka. Od strony Płocka powyżej zapory na Wiśle znajduje się Zbiornik Włocławski. Najczęściej stany wysokie wody Wisły występują w okresie ostatniej dekady lutego do końca kwietnia, stany niskie występują w okresie wrzesień - październik, a okres zamarzania od drugiej połowy grudnia do marca. Ponadto powiat włocławski charakteryzuje się niskimi opadami średnio

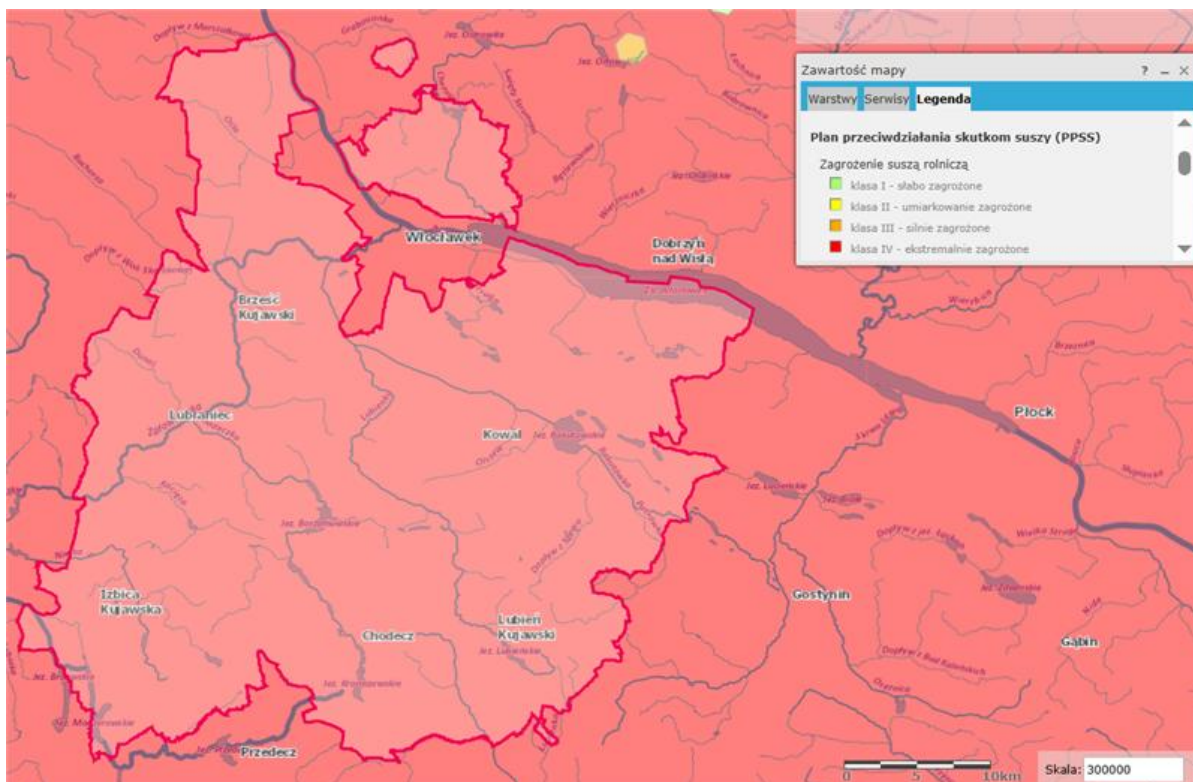
hydrogeologiczną.

Powiat włocławski jest silnie zagrożony suszą atmosferyczną (mapa 6), ekstremalnie zagrożony suszą rolniczą (mapa 7), zagrożony suszą hydrologiczną w trzech kategoriach, z czego największy obszar jest słabo zagrożony (mapa 8), oraz umiarkowanie zagrożony suszą hydrogeologiczną (mapa 9). Łączne zagrożenie suszą na terenie powiatu włocławskiego klasyfikuje się w większości jako klasa III – silne zagrożenie suszą, a przy południowej granicy jako klasa IV – ekstremalne zagrożenie suszą (mapa 10).

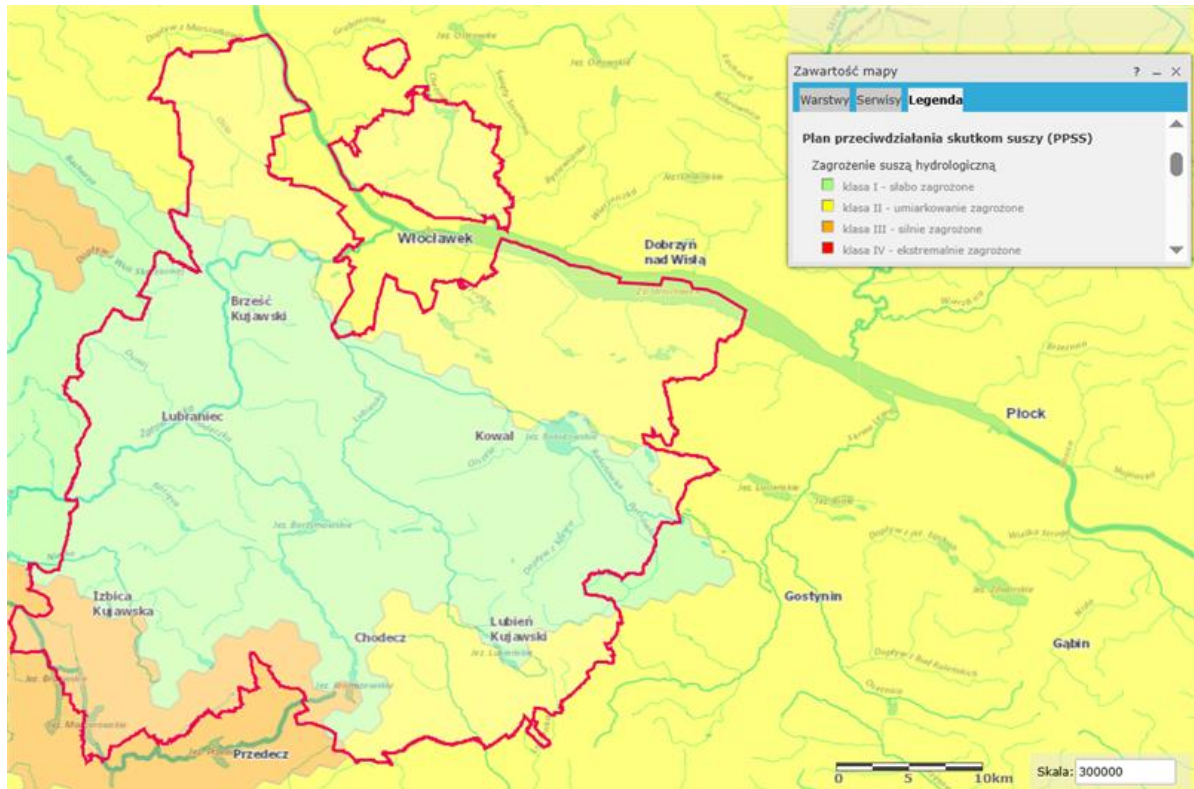
Mapa . Zagrożenie suszą atmosferyczną powiatu włocławskiego

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

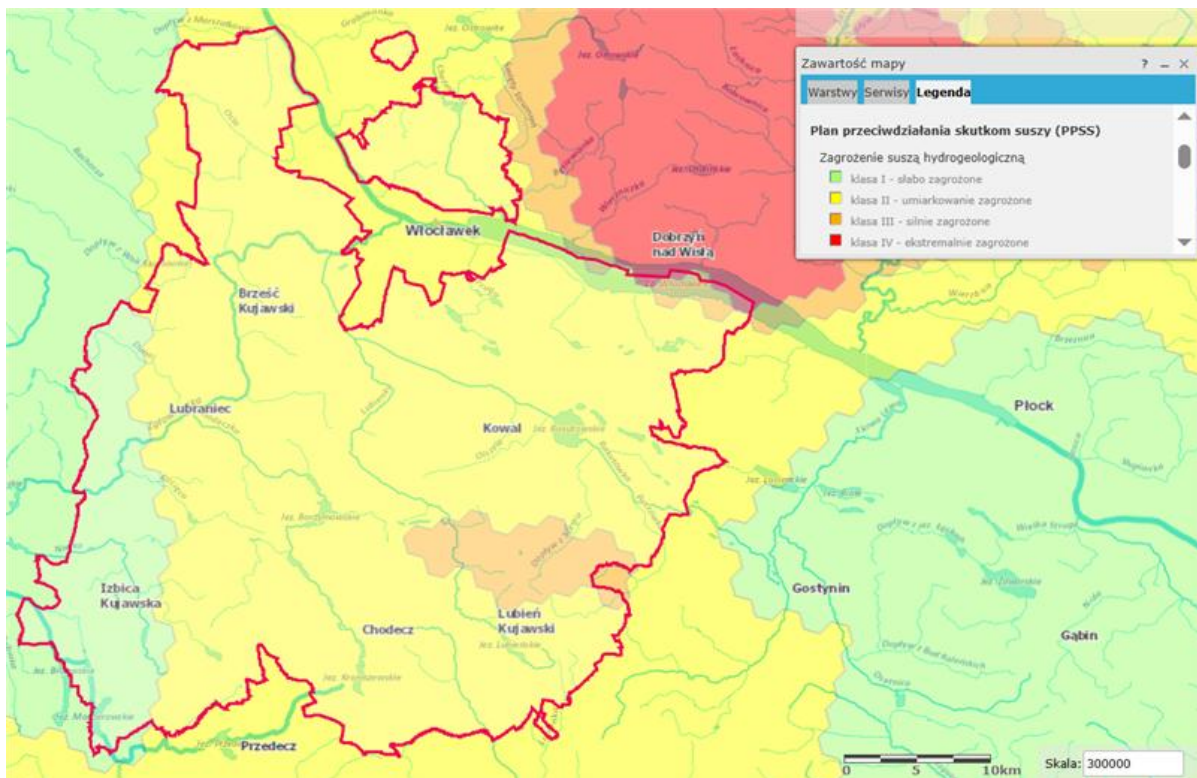
Mapa . Zagrożenie suszą rolniczą powiatu włocławskiego

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

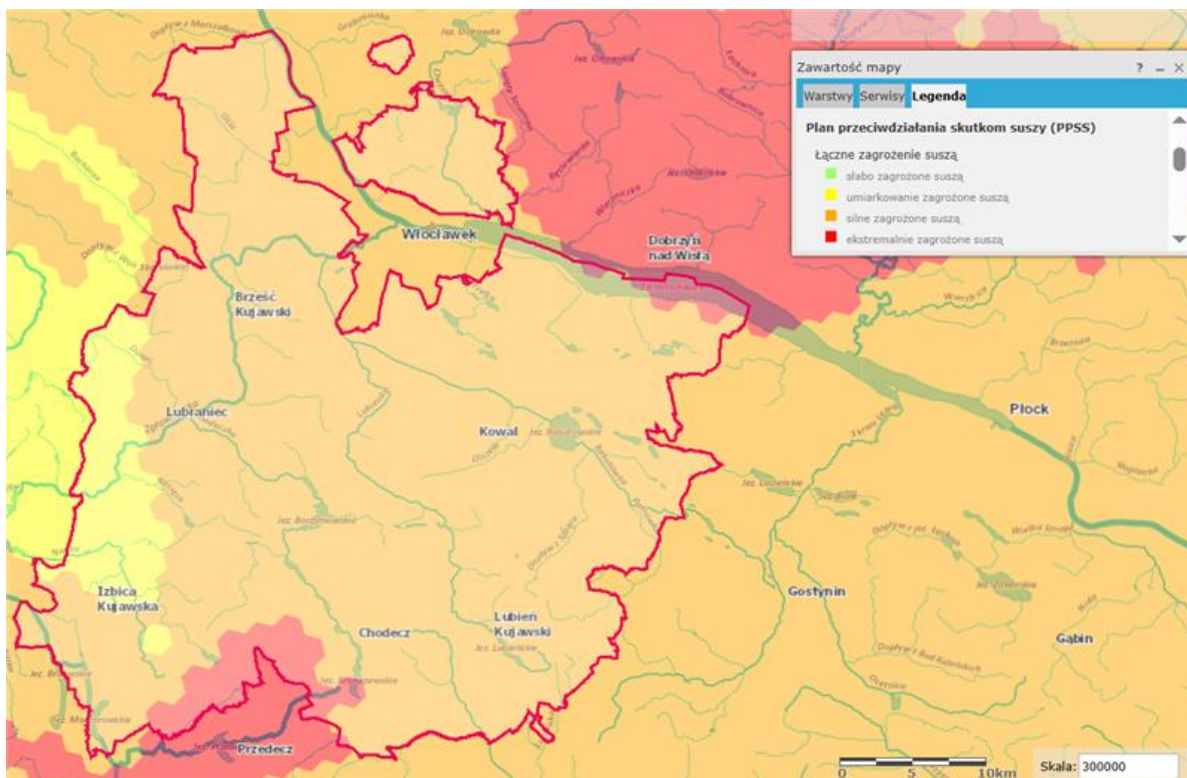
Mapa . Zagrożenie suszą hydrologiczną powiatu włocławskiego

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Mapa . Zagrożenie suszą hydrogeologiczną powiatu włocławskiego

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Mapa . Łączne zagrożenie suszą

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

5.4.5. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego.

Problemem występującym w gminie Baruchowo jest rosnące zużycie wody, wynikające z coraz większej liczby powstających działek rekreacyjnych oraz ze wzrostu zapotrzebowania na wodę w gospodarstwach rolnych.

Gmina Boniewo zrealizowała inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w tym przebudowę oczyszczalni wraz ze zmianą technologii oczyszczania ścieków i sieci kanalizacyjnej. Jednakże, rozproszona zabudowa może utrudniać pełne skanalizowanie gminy, co może wpływać na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Występujące susze na terenie gminy Boniewo mogą powodować małą zasobność wód, a niski poziom wód podziemnych i duża eksploatacja przez sektor rolniczy prowadzi do ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych poprzez stosowanie środków ochrony roślin i nawozów.

Wśród potencjalnych i rzeczywistych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych występujących na terenie Gminy Włocławek można wyliczyć:

- komunalne: „dzikie wysypiska”, ścieki, zrzuty ścieków, ujęcia wód podziemnych, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe oraz niesprawne przydomowe oczyszczalnie ścieków, transportowe: stacje paliw, szlaki komunikacyjne, obszary magazynowo - składowe,

- rolnicze: nawozy, pestycydy i środki ochrony roślin, gnojownie przy gospodarstwach rolnych, składowanie obornika bez płyt obornikowych,

- atmosferyczne: związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery i ich opadem.

Obszary zagrożone powodzią to obszary depresyjne gminy Włocławek z wysokim potencjałem zagrożenia powodziowego. Przylegają do zapory bocznej Zbiornika Włocławskiego, w przypadku jej przerwania zostaną całkowicie zatopione do poziomu piętrzenia.

Gmina Fabianki boryka się z problemem nieprawidłowego opróżniania zbiorników bezodpływowych, co pogarsza i tak już zły stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na jej obszarze. Ponadto gmina jest narażona na występowanie powodzi oraz wszystkich typów suszy, w szczególności suszy rolniczej.

Gmina Choceń informuje o lokalnych zanieczyszczeniach spowodowanych spływami rolniczymi do jezior i rzeki Lubieńki – jeziora są wrażliwe na eutrofizację.

Na problemy ekologiczne wskazuje również gmina Lubanie, gdzie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP) charakteryzują się złym stanem.

Gminy Lubraniec, Izbica Kujawska, Kowal, Chodecz oraz Brześć Kujawski nie informują o problemach ekologicznych w zakresie gospodarowania wodami.

Tabela . Analiza SWOT - gospodarowanie wodami

OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·Występowanie wód powierzchniowych i rozwinięta sieć hydrograficzna, ·Zidentyfikowane tereny zagrożone powodziami na terenie powiatu ·Zasoby wód podziemnych dobrej jakości ·Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych 	<ul style="list-style-type: none"> ·Zły stan jakości wód powierzchniowych, ·Dominujące użytkowanie rolnicze niektórych gmin, ·Zróźnicowane przestrzennie warunki hydrologiczne, ·Rosnące zużycie wody, ·Silne zagrożenie suszą.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Rosnąca świadomość społeczna konieczności dot. zachowania i ochrony zasobów wodnych, ·Rozwój nowych technologii ostrzegania przed katastrofami naturalnymi (powódzie, susze), ·Wysoka świadomość potrzeb zwiększania zdolności retencyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niedostateczne nakłady na systemową ochronę przed powodziami i suszami oraz ich skutkami, ·Działalność rolnicza stanowiąca ryzyko zanieczyszczenia wód, ·Zmiany klimatu, susza, wzrost częstości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza obszaru gospodarowania wodami w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Zmiany klimatyczne mogą prowadzić do gwałtownych zjawisk pogodowych, do których należą powódzie. Nagłe i gwałtowane zalanie obszarów, w szczególności terenów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni może przynieść negatywne skutki. Zmiany klimatyczne mogą również doprowadzić do skrócenia się okresu zalegania warstwy śnieżnej – co będzie skutkować mniejszym prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi roztopowych, ale również niedoborem wody i wystąpieniem suszy. Należy zaplanować działania usprawniające funkcjonowanie w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody poprzez uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu, ryzyka wystąpienia powodzi i podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych. Zaleca się działania adaptacyjne tj.: zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, uwzględnianie problemu gwałtownych zmian pogody (zmiany temperatury, występowanie ulewnych opadów), tworzenie systemów ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi oraz przeciwdziałania skutkom suszy.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w zakresie gospodarowania wodami należą powódzie, podtopienia oraz susze. Powiat włocławski jest narażony na ryzyko powodzi ze strony rzek: Wisła, Zgłowiączka, Lubienka, Chodeczka.
Działania edukacyjne	Należy prowadzić działania edukacyjne w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz ochroną wód przed zanieczyszczeniami. Ważnym aspektem powinna być edukacja społeczeństwa na temat bezpieczeństwa podczas powodzi.
Monitoring środowiska	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Monitoring wód powierzchniowych w województwie kujawsko-pomorskim prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Monitoring wód podziemnych wykonują również: Państwowa Służba Geologiczna i Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej PGW Wody Polskie.

Źródło: opracowanie własne

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1. Sieć kanalizacyjna

Charakterystykę sieci kanalizacyjnej dla poszczególnych gmin należących do powiatu włocławskiego sporządzono na podstawie danych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych. Informacje zawierają dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w latach 2021-2023:

- długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km],
- przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.],

- awarie sieci kanalizacyjnej [szt.],
- ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam³],
- ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba].

Tabela . Informacje ogólne o sieci kanalizacyjnej w latach 2021-2023

Nazwa	długość czynnej sieci kanalizacyjnej			przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania			awarie sieci kanalizacyjnej			ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną			ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	[km]			[szt.]						[dam ³]			[osoba]		
Powiat włocławski	406,7	409,3	412,5	7 804	8 017	8 145	72	109	106	1 514,9	1 522,1	1 537,5	34 728	34 863	35 368
Baruchowo - gmina wiejska	8,9	8,9	8,9	183	185	185	0	0	1	18,9	18,7	18,1	782	779	777
Boniewo - gmina wiejska	8,0	8,0	8,0	126	129	133	1	1	0	25,0	24,4	25,1	460	468	475
Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	77,4	77,1	77,5	1 371	1 381	1 404	25	58	71	419,0	435,3	460,1	7 341	7 363	7 825
Brześć Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	29,0	29,0	29,0	817	822	552	19	49	11	218,0	215,0	80,0	4 270	4 291	4 196
Brześć Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	48,4	48,1	48,5	554	559	852	6	9	60	201,0	220,3	380,1	3 071	3 072	3 629
Chocień - gmina wiejska	72,0	72,0	72,8	1 136	1 262	1 265	12	9	3	143,4	158,1	139,6	4 070	4 235	4 189
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	14,2	14,2	14,4	452	457	457	12	7	8	134,0	116,8	117,0	1 473	1 450	1 422
Chodecz - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	14,2	14,2	14,4	452	457	457	12	7	8	134,0	116,8	117,0	1 473	1 450	1 422
Chodecz - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0	0	0
Fabianki - gmina wiejska	47,6	49,0	49,9	798	826	874	3	4	0	116,7	116,1	183,5	4 880	4 944	5 064
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	14,8	14,8	14,8	613	608	613	4	14	2	122,0	120,0	112,0	1 862	1 811	1 827
Izbica Kujawska - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	14,2	14,2	14,2	605	605	605	3	14	1	120,5	119,4	110,0	1 833	1 799	1 798
Izbica Kujawska - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,6	0,6	0,6	8	3	8	1	0	1	1,5	0,6	2,0	29	12	29
Kowal - gmina miejska	29,5	29,5	29,5	840	846	854	1	1	1	107,8	104,7	101,8	3 361	3 294	3 274
Kowal - gmina wiejska	25,8	25,8	25,8	283	287	288	1	3	4	26,1	29,1	34,0	1 240	1 241	1 246
Lubanie - gmina wiejska	25,8	25,8	25,8	451	457	465	8	6	9	56,4	54,0	57,0	1 771	1 767	1 774
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	38,7	40,1	41,0	505	514	521	2	2	3	161,0	150,2	163,2	2 166	2 168	2 149
Lubień Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	7,2	7,2	7,2	221	222	222	1	1	2	100,0	93,7	95,2	1 093	1 087	1 059
Lubień Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	31,5	32,9	33,8	284	292	299	1	1	1	61,0	56,5	68,0	1 073	1 081	1 090
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	21,0	21,0	21,0	519	522	526	2	2	2	129,6	141,0	74,4	3 155	3 127	3 083
Lubraniec - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	18,4	18,4	18,4	483	485	489	1	1	1	126,0	136,8	70,4	1 982	1 958	1 930
Lubraniec - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	2,6	2,6	2,6	36	37	37	1	1	1	3,6	4,2	4,0	1 173	1 169	1 153
Włocławek - gmina wiejska	23,0	23,1	23,1	527	543	560	1	2	2	55,0	53,7	51,7	2 167	2 216	2 263

Źródło: GUS

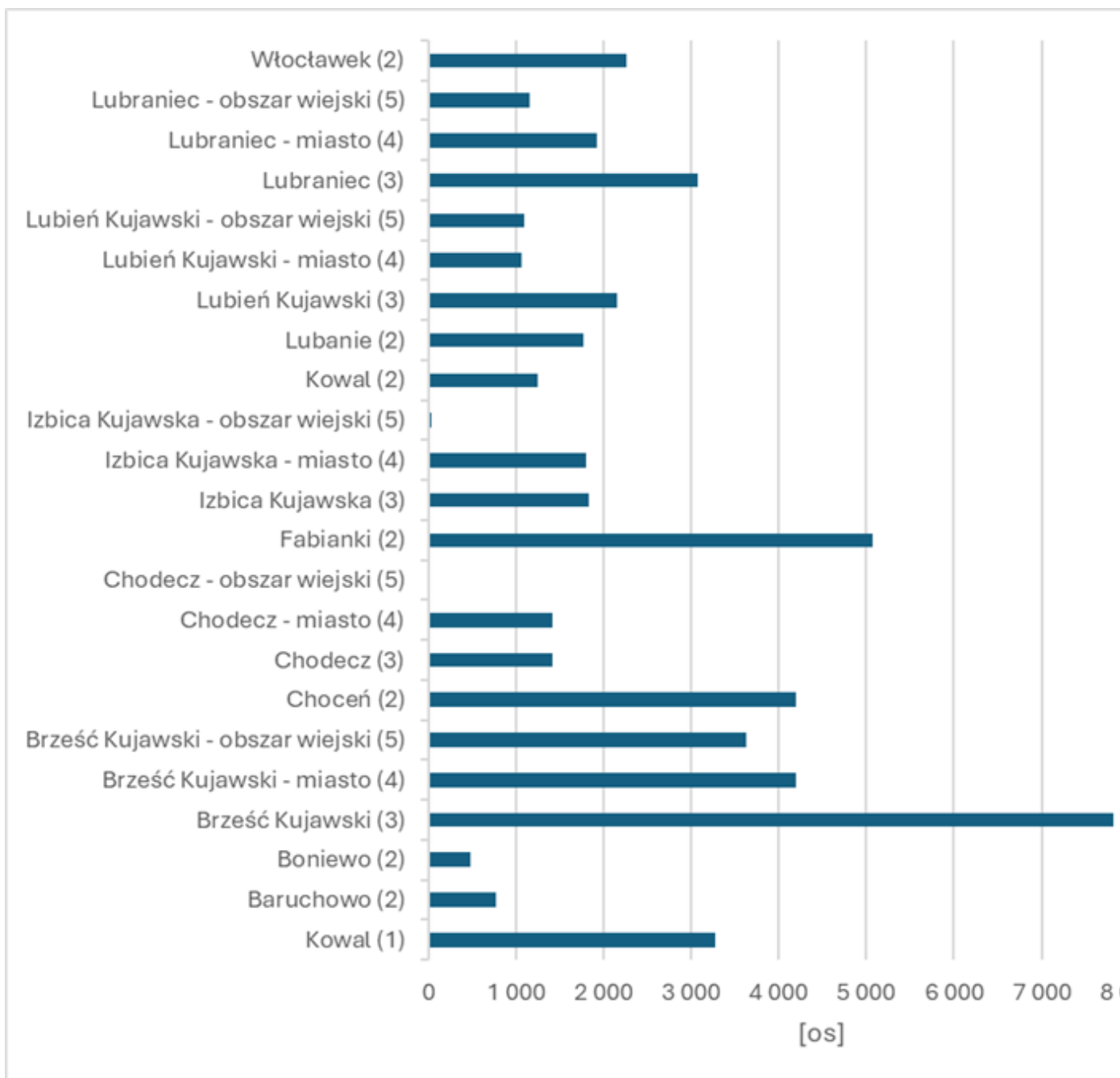
Na podstawie powyższych danych można określić rozwój sieci kanalizacyjnej. W ciągu trzech lat sieć kanalizacyjna w powiecie włocławskim została rozbudowana o 5,8 km. Z każdym rokiem zwiększała się również każda cecha: przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (34 sztuk), awarie sieci kanalizacyjnej (34 sztuki), ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną (22,6 dam³), ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (640 osób).

Sieć kanalizacyjna rozwinęła się w następujących gminach: Brześć Kujawski, Chocień, Chodecz, Fabianki i Lubień Kujawski. W pozostałych gminach długość sieci kanalizacyjnej się nie zmieniała w ciągu badanego okresu. W przypadku przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w prawie każdej gminie doszło do ich zwiększenia. Wyjątkiem jest gmina Chocień, gdzie liczba przyłączy zmalała i Izbica Kujawska, gdzie liczba przyłączy pozostała taka sama. Gmina Brześć Kujawski charakteryzuje się stosunkowo dużą ilością awarii sieci kanalizacyjnej w porównaniu do pozostałych jednostek administracyjnych. W roku 2023 w gminie wystąpiło aż 71 awarii, podczas gdy w pozostałych gminach liczba awarii nie przekroczyła 9 sztuk (w roku 2023). W obszarze wiejskim Chodecz nie występuje sieć kanalizacyjna, w związku z czym liczba ludności z niej korzystająca oraz ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną wynosi 0.

Zgodnie z wykresem 7 najwięcej ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej znajduje się w gminie Brześć Kujawski, a następnie Fabianki. W gminie wiejskiej Chodecz nie występuje sieć kanalizacyjna, a najmniej ludzi korzystających z sieci kanalizacyjnej znajduje się na obszarze wiejskim Izbicy Kujawskiej.

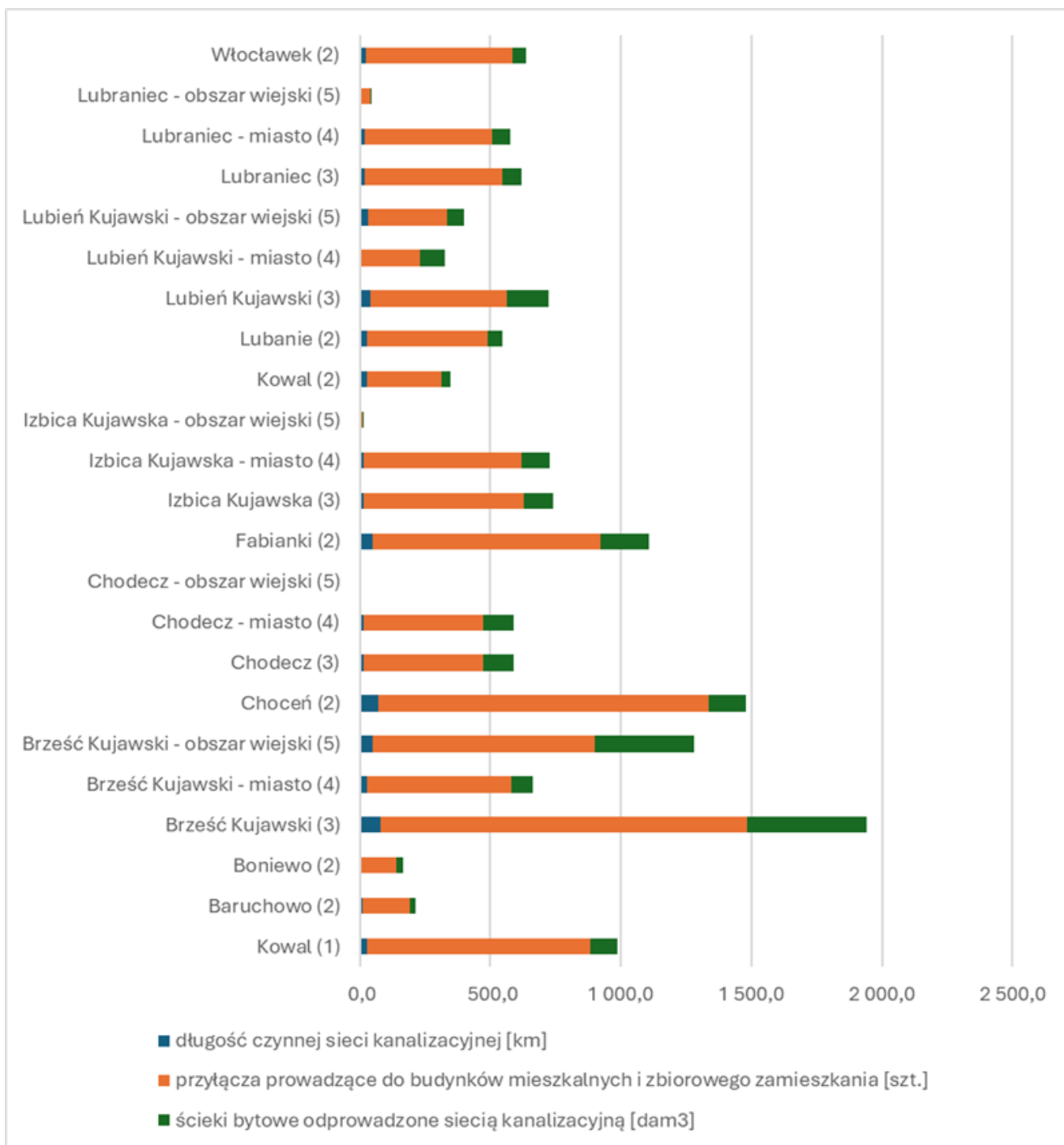
Wykres 8 przedstawia pozostałe informacje o sieci kanalizacyjnej w roku 2023. Najdłuższa sieć kanalizacyjna i najwięcej przyłączy do budynków znajduje się w gminie Brześć Kujawski, co tłumaczy stosunkowo dużą ilość awarii sieci kanalizacyjnej w porównaniu do pozostałych gmin. Na drugim miejscu jest gmina Chocień.

Wykres . Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminach w roku 2023

Źródło: opracowanie własne

Wykres . Informacje ogólne o sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach w roku 2023

Źródło: opracowanie własne

W celu określenia rzeczywistych potrzeb w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz ustalenia priorytetów ich realizacji, tak aby spełnić wymagania dyrektywy Rady Unii Europejskiej z 21 maja 1991 r. (91/271/EWG) dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, opracowano Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), przyjęty obwieszczeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2023 r. w sprawie ogłoszenia aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (M.P. 2023 poz. 503).

Z planów inwestycyjnych przedstawionych przez aglomeracje wynika, że w ramach VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (VI AKPOŚK) zaplanowane zostało wybudowanie 8 022 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci. Ponadto planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie 978 innych inwestycji na istniejących oczyszczalniach. Koszt inwestycji zaplanowanych przez aglomeracje i zgłoszonych do VI AKPOŚK wynosi 28,7 mld zł.

Na terenie powiatu włocławskiego niektóre gminy wyznaczyły obszar i granice aglomeracji:

§Fabianki: Uchwała nr XIV/160/2020 Rady Gminy Fabianki z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Fabianki,

§Izbica Kujawska: Uchwała nr XXVII/244/2020 RADY MIEJSKIEJ W IZBICY KUJAWSKIEJ z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Izbica Kujawska,

§Kowal: Uchwała nr XXVI/180/2020 Rady Miasta Kowal z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Gminy Miasto Kowal,

§Lubraniec: Uchwała nr XIX/179/2020 Rady Miejskiej w Lubrańcu z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Lubraniec,

§Włocławek: Uchwała nr XVII/192/2019 Rady Miasta Włocławek z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Włocławek.

Tabela . Dane o aglomeracjach niektórych gmin powiatu włocławskiego

nazwa aglomeracji	RLM aglomeracji	priorytet	aktualny % skanalizowania	nazwa oczyszczalni	dane o istniejącej oczyszczalni		
					rodzaj	przepustowość czyszczalni [m ³ /d]	
						średnia	maksymalna
Fabianki	5 075	III	69,91				
Izbica Kujawska	2 855	III	88,13	Izbica Kujawska	B	350	500
Kowal	3 438	ZGODNA - PP	99,48	KOWAL	B	900	1 080
Lubraniec	4 324	ZGODNA - PP	98,20	Lubraniec Marysin	B	320	350
Włocławek	117 206	I	97,61	Grupowa Oczyszczalnia Ścieków	PUB1	40 000	48 000

Źródło: VI AKPOŚK

Na terenie powiatu znajduje się 8 998 zbiorników bezodpływowych i 5 459 oczyszczalni przydomowych. Ścieki komunalne są odbierane z gmin: Brześć Kujawski, Lubanie i Lubraniec. Ścieki bytowe są odbierane z każdej gminy, a w roku 2023 najmniej ich odebrano z gminy miejskiej Kowal, a najwięcej z gminy Fabianki. W gminie miejskiej Kowal nie występują oczyszczalnie przydomowe, a najwięcej zbiorników bezodpływowych znajduje się w gminie Fabianki. Dokładną charakterystykę gromadzenia i wywozu nieczystości w roku 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Gromadzenie i wywóz nieczystości w roku 2023

Nazwa	zbiorniki bezodpływowe [szt.]	oczyszczalnie przydomowe [szt.]	ścieki bytowe odebrane w ciągu roku [m3]	ścieki komunalne odebrane w ciągu roku [m3]
Powiat włocławski	8 998	5 459	52 631,2	5 336,7
Baruchowo - gmina wiejska	330	453	3 058,2	0,0
Boniewo - gmina wiejska	449	319	1 878,0	0,0
Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	575	803	2 000,0	3 000,0
Chocień - gmina wiejska	528	444	3 206,0	0,0
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	1 098	201	2 766,2	0,0
Fabianki - gmina wiejska	1 415	505	17 131,0	0,0
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	1 046	256	6 094,8	0,0
Kowal - gmina miejska	5	0	42,0	0,0
Kowal - gmina	445	336	2 020,4	0,0

wiejska				
Lubanie - gmina wiejska	643	198	1 952,2	1 952,2
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	907	533	3 000,0	0,0
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	887	775	2 177,0	384,5
Włocławek - gmina wiejska	670	636	7 305,4	0,0

Źródło: GUS

5.5.2. Sieć wodociągowa

Charakterystykę zaopatrzenia w wodę i sieć wodociągową dla poszczególnych gmin należących do powiatu włocławskiego sporządzono na podstawie danych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych. Informacje zawierają dane dotyczące sieci wodociągowej w latach 2021-2023:

- długość czynnej sieci rozdzielczej [km],
- przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.],
- awarie sieci wodociągowej [szt.],
- zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m³],
- ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba].

Tabela . Informacje ogólne o sieci wodociągowej w latach 2021-2023

Nazwa	długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)			przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania			awarie sieci wodociągowej			ludność korzystająca z sieci wodociągowej			straty wody		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	[km]			[szt.]						[osoba]			[dam ³]		
Powiat włocławski	2 127,2	2 125,5	2 131,1	21 705	21 980	22 231	140	144	154	79 222	78 825	78 430	803,8	908,3	1 188,8
Baruchowo - gmina wiejska	80,7	80,7	80,7	952	956	959	1	1	1	3 260	3 225	3 215	1,0	1,0	1,0
Boniewo - gmina wiejska	122,7	123,1	123,1	856	859	866	1	1	1	3 141	3 129	3 091	23,3	23,7	27,4
Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	244,2	244,6	245,4	2 555	2 577	2 610	63	70	82	10 878	10 882	10 841	298,2	223,8	312,0
Brześć Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	97,1	97,5	98,3	819	825	853	35	26	41	4 528	4 549	4 524	159,7	165,2	112,0
Brześć Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	147,1	147,1	147,1	1 736	1 752	1 757	28	44	41	6 350	6 333	6 317	138,5	58,6	200,0
Chocień - gmina wiejska	214,4	214,8	215,6	1 300	1 303	1 329	12	11	5	6 919	6 883	6 811	1,4	1,6	5,0
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	164,5	157,5	157,5	1 444	1 418	1 420	5	7	8	5 070	5 001	4 922	50,8	43,9	87,9
Chodecz - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	21,6	21,6	21,6	453	454	454	3	5	5	1 769	1 738	1 704	22,0	18,3	20,1
Chodecz - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	142,9	135,9	135,9	991	964	966	2	2	3	3 301	3 263	3 218	28,8	25,6	67,8
Fabianki - gmina wiejska	209,8	211,5	212,4	3 030	3 110	3 192	8	6	9	10 124	10 143	10 212	104,7	143,6	212,3
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	201,6	201,6	201,6	1 971	1 985	1 995	12	13	3	6 746	6 661	6 621	78,0	71,3	95,6
Izbica Kujawska - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	14,2	14,2	14,2	694	700	705	8	4	1	2 504	2 458	2 457	60,0	10,0	20,0
Izbica Kujawska - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	187,4	187,4	187,4	1 277	1 285	1 290	4	9	2	4 242	4 203	4 164	18,0	61,3	75,6
Kowal - gmina miejska	27,7	27,7	27,7	827	834	835	3	2	5	3 361	3 294	3 274	54,4	37,0	71,4
Kowal - gmina wiejska	148,4	148,8	149,9	1 323	1 335	1 354	8	8	8	3 868	3 846	3 855	86,6	73,7	91,5
Lubanie - gmina wiejska	108,5	108,5	108,5	1 372	1 397	1 405	11	11	14	4 359	4 324	4 306	4,6	2,6	4,1
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	218,4	219,2	219,2	1 767	1 795	1 795	5	4	6	5 886	5 836	5 764	2,6	2,0	11,0
Lubień Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	5,7	5,7	5,7	252	256	256	1	1	1	1 349	1 340	1 306	0,6	0,5	1,0
Lubień Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	212,7	213,5	213,5	1 515	1 539	1 539	4	3	5	4 537	4 496	4 458	2,0	1,5	10,0
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	242,9	242,9	242,9	2 129	2 149	2 158	8	8	8	8 834	8 760	8 633	88,2	78,0	94,3
Lubraniec - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	9,0	9,0	9,0	648	649	652	4	4	4	2 775	2 738	2 693	22,8	20,6	25,0
Lubraniec - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	233,9	233,9	233,9	1 481	1 500	1 506	4	4	4	6 059	6 022	5 940	65,4	57,4	69,3

Włocławek - gmina wiejska	143,4	144,6	146,6	2 179	2 262	2 313	3	2	4	6 776	6 841	6 885	10,0	206,1	175,3
------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---	---	---	-------	-------	-------	------	-------	-------

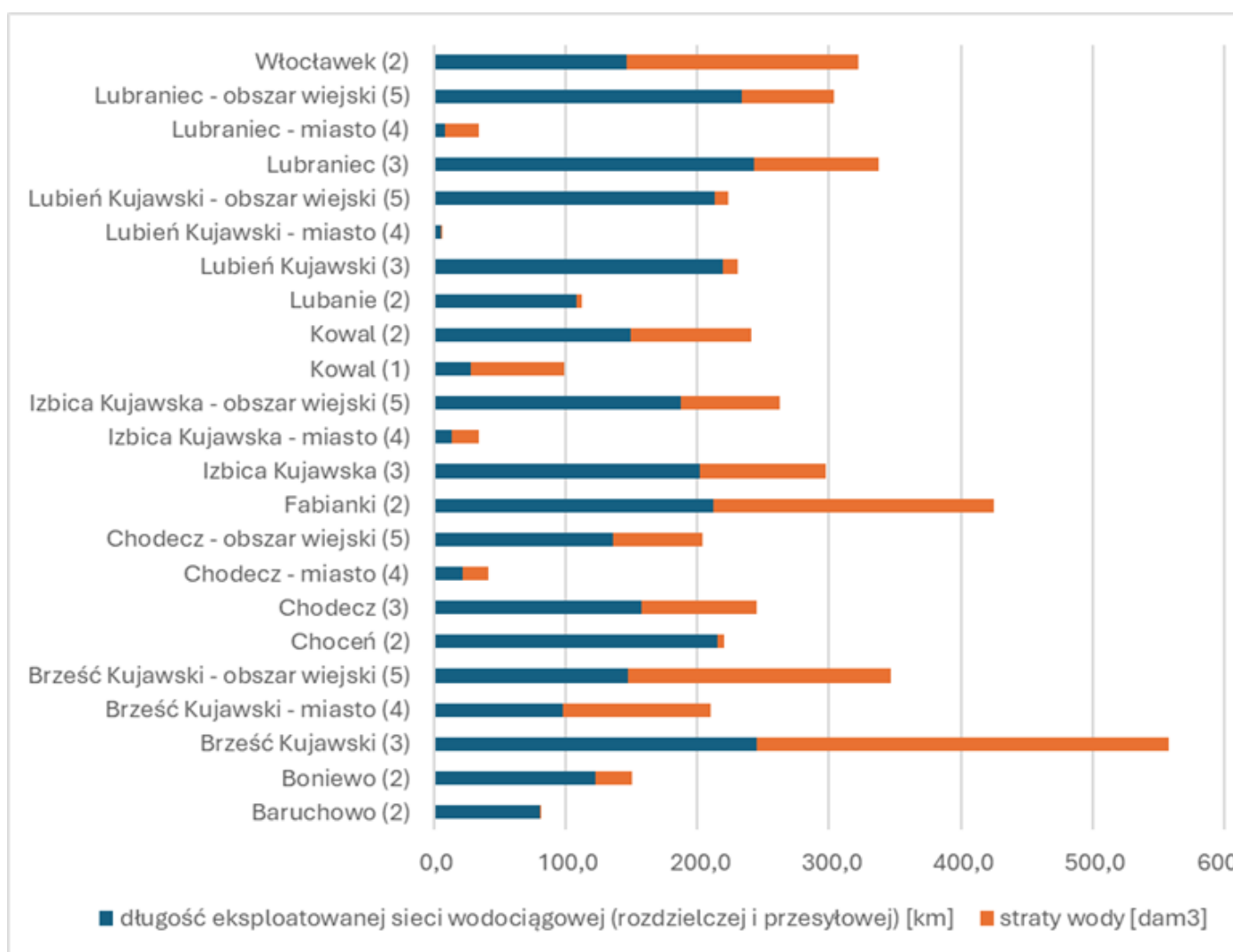
Źródło: GUS

Zgodnie z powyższymi informacjami stwierdza się rozwój sieci wodociągowej przy jednoczesnym spadku ludności z niej korzystającej. W ciągu trzech lat sieć wodociągowa została rozbudowana o 3,9 km. Wzrosła liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, liczba awarii sieci wodociągowej oraz zwiększyły się straty wody. Awarie sieci wodociągowej występują częściej niż sieci kanalizacyjnej.

Sieć wodociągowa jest bardziej rozbudowana niż sieć kanalizacyjna: sieć wodociągowa występuje w każdej gminie, z czego najkrótsza znajduje się w mieście Lubień Kujawski, a najdłuższa w gminie Brześć Kujawski i Lubraniec. Największe straty wody występują w gminie Brześć Kujawski, Fabianki i Włocławek, a najmniejsze w gminie Baruchowo i mieście Lubień Kujawski (wykres 9).

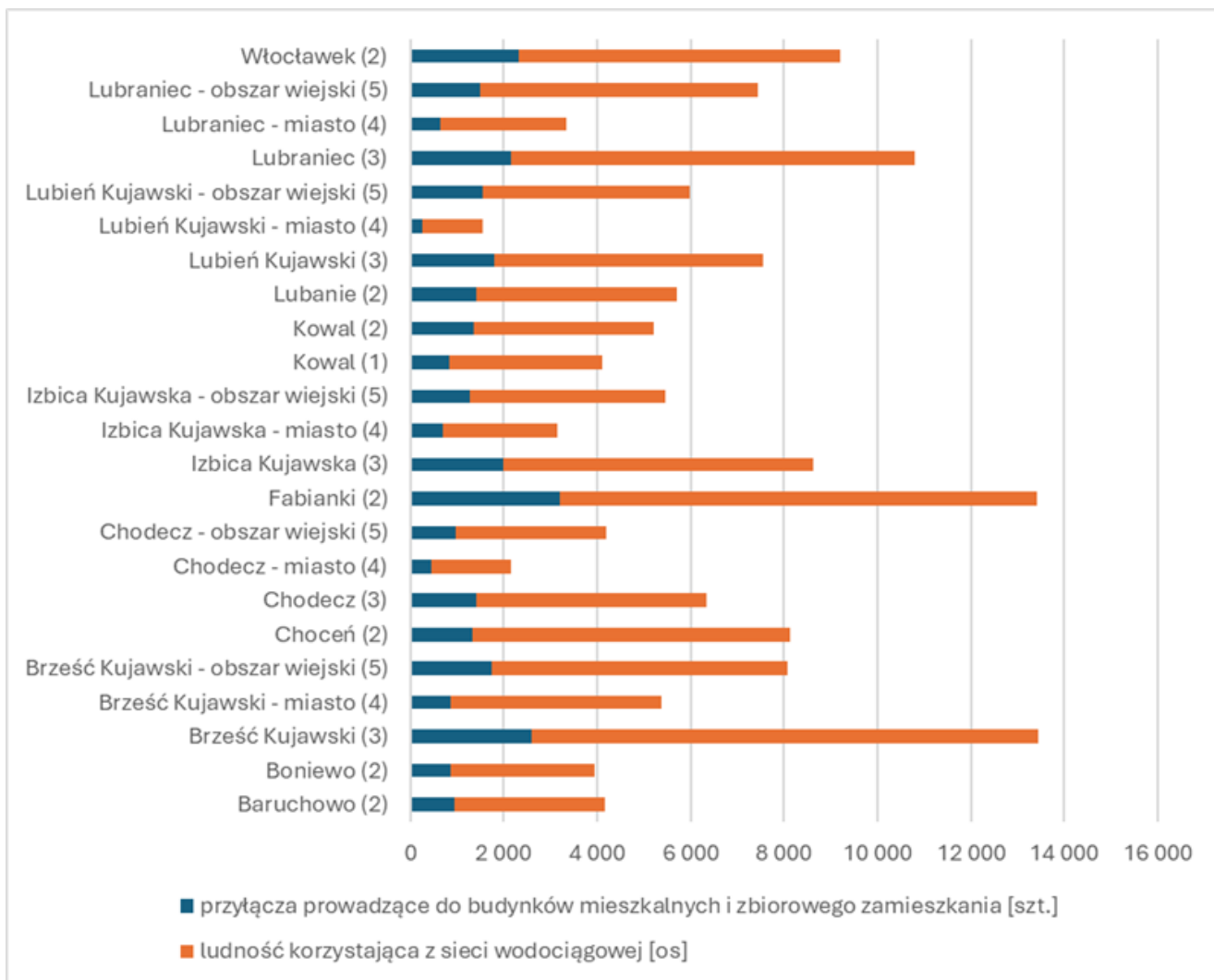
Najwięcej przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz ludności korzystającej z sieci wodociągowej występuje w gminie Fabianki oraz Brześć Kujawski, a najmniej – w mieście Lubień Kujawski i mieście Chodec (wykres 10).

Wykres . Długość sieci wodociągowej oraz straty wody w roku 2023

Źródło: opracowanie własne

Wykres . Przyłącza oraz ludność korzystająca z sieci wodociągowej w roku 2023

Źródło: opracowanie własne

5.5.3. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego.

Na terenie gminy Baruchowo występuje duża ilość zbiorników bezodpływowych w niedostatecznym stanie technicznym i brak środków finansowych na ich wymianę oraz brak środków na modernizację przepompowni ścieków.

Na terenie gminy Chocień, pomimo wysokiego poziomu skanalizowania, wciąż istnieją pojedyncze gospodarstwa bez przyłącza, co prowadzi do konieczności modernizacji oczyszczalni ścieków.

Gmina Włocławek zaopatrywana jest w wodę z 3 komunalnych ujęć na terenie gminy - wodociągi Dębice, Smólnik oraz Dąb Polski. Za działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków odpowiada Urząd Gminy Włocławek na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2024 poz. 757). Obecny zakres usług określa regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków przyjęty przez Radę Gminy Włocławek Uchwałą Nr XI/71/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r. Gminną sieć wodociągową na obszarze gminy Włocławek zasilają komunalne ujęcia wody w miejscowościach: Dębice, Smólnik i Dąb Polski. Sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta i obejmuje niemal 100% mieszkańców gminy Włocławek. Gmina Włocławek tylko w niewielkim stopniu objęta jest zbiorową kanalizacją sanitarną. Na terenie gminy znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków w Modzerowie wraz z trzema przepompowniami, jednak za odprowadzanie ścieków odpowiedzialna jest także oczyszczalnia zlokalizowana na terenie Miasta Włocławek, do której gmina dostarcza ścieki za pomocą ośmiu przepompowni, które znajdują się na jej obszarze. Według danych z GUS z 2022 roku w instalację kanalizacyjną wyposażone było 30,1% ogółu ludności. Pozostałe budynki korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników

bezodpływowych. Gmina Włocławek planuje sukcesywną rozbudowę systemu kanalizacyjnego, a w przypadku, gdy jest to niemożliwe, wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Lubanie również wskazuje na problemy ekologiczne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

W przypadku gminy Chodecz występuje zły stan wód powierzchniowych, niski poziom infrastruktury kanalizacyjnej oraz możliwość wystąpienia awarii wodociągowej.

Gmina Fabianki boryka się ze złym stanem wód powierzchniowych oraz niewłaściwych opróżnianiem zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej.

Gminy Boniewo, Brześć Kujawski, Kowal, Izbica Kujawska oraz Lubraniec nie wskazują na żadne problemy ekologiczne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela . Analiza SWOT - gospodarka wodno-ściekowa

OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·Wysoki stopień zwodociągowania i systematyczny rozwój sieci wodociągowej, ·Rozwijająca się sieć kanalizacyjna, ·Funkcjonowanie oczyszczalni ścieków w niektórych gminach, ·Zwiększająca się liczba ludności objętej siecią kanalizacyjną, ·Obszary i granice aglomeracji RLM w niektórych gminach. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Dysproporcja pomiędzy stopniem skanalizowania i zwodociągowania, ·Występowanie zbiorników bezodpływowych w niedostatecznym stanie technicznym, ·Rozproszona zabudowa ograniczająca rozwój sieci kanalizacyjnej, ·Awaryjne sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Realizacja działań zapisanych w KPOŚK, ·Możliwość pozyskania środków w ramach funduszy unijnych i środków krajowych na cele związane z gospodarką wodno-ściekową, ·Dalsza rozbudowa kanalizacji i oczyszczalni, w tym oczyszczalni przydomowych, ·Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Zanieczyszczenie wód substancjami ze spływów powierzchniowych w wyniku działalności rolniczej, a także pochodzącymi ze zbiorników bezodpływowych na ścieki, ·Brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia, ·Niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, ·Awaryjne infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza obszaru gospodarki wodno-ściekowej w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Gwałtowne zjawiska pogodowe, takie jak burze, mogą dostarczyć do sieci kanalizacyjnej dużą ilość wody w krótkim czasie. Nieprzygotowana na taką sytuację infrastruktura spowoduje wydostanie się wody oraz zanieczyszczeń ciekłych poza sieć kanalizacyjną. Należy minimalizować skutki gwałtownych zjawisk pogodowych już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową poprzez np. planowanie budowy systemów retencji i infiltracji lub projektowanie przepustów i kolektorów o odpowiedniej przepustowości.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska zaliczają się wszelkiego rodzaju nieszczelności i awaryjne sieci kanalizacyjnej, wprowadzające zanieczyszczenie do środowiska, a w szczególności do gleb i wód. Zanieczyszczenia mogą być wprowadzone również poprzez awaryjne w zakładach przemysłowych, awaryjne podczas transportu ścieków bądź nieszczelne zbiorniki bezodpływowe. Awaryjne sieci wodociągowej mogą doprowadzić do skażenia wody pitnej.
Działania edukacyjne	Edukacja społeczeństwa powinna się skupić na zwiększaniu świadomości mieszkańców na temat sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska	Monitoring jakości wód przeznaczonych do spożycia w województwie kujawsko-pomorskim, prowadzony jest przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Bydgoszczy. Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi, a także przez wytwórców ścieków - w tym zakłady przemysłowe.
------------------------------	--

Źródło: opracowanie własne

5.6. Zasoby geologiczne

5.6.1. Podłoże i zasoby geologiczne

Powiat włocławski znajduje się w obrębie sześciu mezoregionów fizycznogeograficznych zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną wg J. Solon i in.:

1. Pojezierze Kujawskie,
2. Wysoczyzna Kłódawska,
3. Równina Inowrocławska,
4. Kotlina Płocka,
5. Pojezierze Dobrzyńskie
6. Nieszawski Przełom Wisły.

Powiat w przeważającej części leży na Pojezierzu Kujawskim. W części północnej znajdują się: Równina Inowrocławska, Nieszawski Przełom Wisły i Pojezierze Dobrzyńskie (pokrywające tylko gminę Fabianki). Kotlina Płocka pokrywa część północno-wschodnią powiatu, a Wysoczyzna Kłódawska zlokalizowana jest na niewielkim kawałku przy południowo-wschodniej granicy powiatu.

Pojezierze Kujawskie stanowi jeziorną wysoczyznę osiągającą wysokości do 159 m n.p.m. Obszar ten cechuje się krajobrazem równinnym, którego południowe krańce wyznaczają najdalej wysunięty zasięg ostatniego zlodowacenia. W południowej części regionu przebiegają dwa pasma wzgórz morenowych, rozdzielone biegiem rzeki Noteci. Jeziora na tym terenie są zazwyczaj niewielkich rozmiarów, wyjątek stanowią zbiorniki usytuowane w tzw. rynnie goplańskiej, m.in. Jezioro Głuszyńskie oraz Jezioro Pątnowskie, a także Jezioro Borzymowskie położone poza jej obszarem.

Kotlina Płocka jest częścią Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej i stanowi poszerzenie pradoliny Wisły na odcinku pomiędzy Gąbinem a Włocławkiem. Zajmuje powierzchnię ok. 850 km². Na wysokim tarasie lewego brzegu Wisły zachowały się formy rzeźby związane z zanikiem jeziora lodowcowego i ostatnim zlodowaceniem, które wysunęło się w kierunku południowo-wschodnim. Obszar ten obejmuje 63 jeziora, a także liczne ozy i kemy, częściowo przekształcone przez procesy eoliczne w wały wydymowe. Jest to jeden z najbliższych położonych Warszawy fragmentów krajobrazu pojeziernego, w dużej mierze zalesiony. Nad Kotliną dominuje Płock, usytuowany na prawym brzegu Wisły, natomiast w północnej części, na lewym brzegu, znajduje się uprzemysłowiony Włocławek. W rejonie Nieszawy dolina Wisły tworzy przełom, zwężając się do kilku kilometrów.

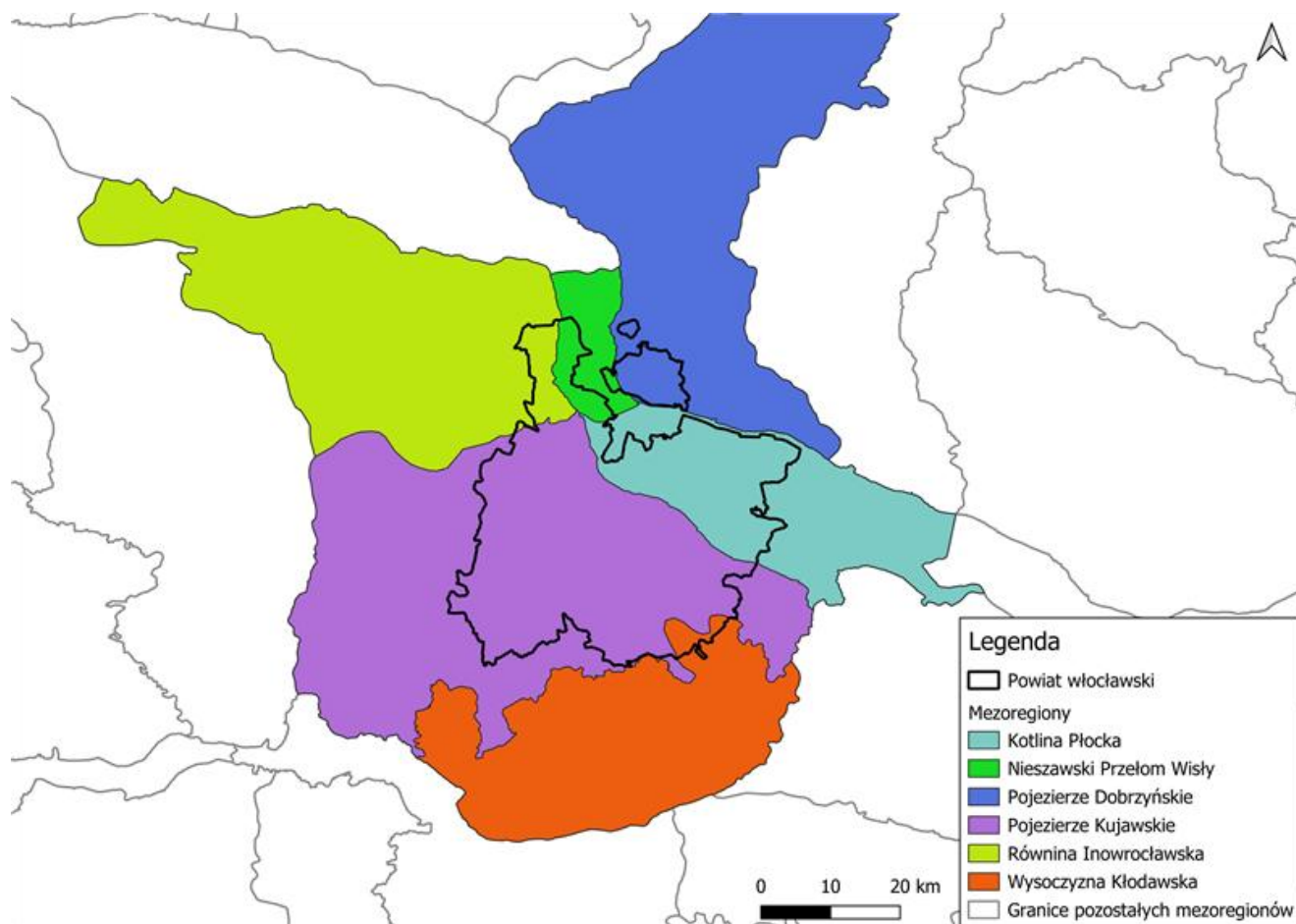
Wysoczyzna Kłódawska jest mezoregionem fizycznogeograficznym położonym w środkowej Polsce, stanowiącym północno-wschodnią część Niziny Południow Wielkopolskiej. Graniczy od północy z Pojezierzem Kujawskim, od południowego zachodu z Kotliną Kolską, a od południowego wschodu z Równiną Kutnowską. Leży na pograniczu czterech województw: wielkopolskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego. Region ma charakter monotonnego krajobrazu morenowej równiny denudacyjnej, określanej jako moreny kutnowskie. Przez obszar przebiega tektoniczny wał kujawski z wysadami soli kamiennej, eksploatowanej w Kłodawie, a także rozpoznanej, lecz nieeksploatowanej w Łaniętach. Wysoczyzna ma charakter rolniczy.

Równina Inowrocławska to mezoregion fizycznogeograficzny położony w północno-środkowej Polsce, w całości w granicach województwa kujawsko-pomorskiego. Stanowi północno-wschodnią część Pojezierza Wielkopolskiego. Graniczy od północy i północnego wschodu z Kotliną Toruńską, od zachodu z Pojezierzem Gnieźnieńskim, od południa z Pojezierzem Kujawskim, a od południowego wschodu z Kotliną Płocką. Równina wznosi się do 100 m n.p.m. i obejmuje jedynie nieliczne, niewielkie jeziora, głównie w części północno-zachodniej. Region wyróżnia się najniższymi w Polsce rocznymi sumami opadów (do 500 mm). Jest to obszar rolniczy, charakteryzujący się występowaniem żyznych czarnych ziem

pobagiennych, zwanych Czarnymi Kujawami. W podłożu znajduje się tektoniczny wał kujawski z wysadami soli kamiennej, eksploatowanej w formie solanek w Inowrocławiu i Ciechocinku.

Pojezierze Dobrzyńskie stanowi mezoregion należący do Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Położony jest na północ od Kotliny Płockiej i na południe od Doliny Drwęcy, w obrębie form polodowcowych powstałych podczas fazy leszczyńskiej i poznańskiej ostatniego zlodowacenia. Liczba jezior jest tu niewielka, a ich powierzchnia ograniczona. Największe z nich – Jezioro Ostrowite i Jezioro Żalskie – mają po 1,6 km². Krajobraz jest miejscami pagórkowaty, z wysokościami nieprzekraczającymi 150 m n.p.m. W rejonie Zbójna występują formy drumlinowe, a także ozy wraz z jeziorami przyozowymi i drumlinowymi. U ujścia Skrwy do Wisły utworzono Brudzeński Park Krajobrazowy.

Nieszawski Przełom Wisły to mezoregion obejmujący dolinę Wisły w rejonie Nieszawy, w województwie kujawsko-pomorskim. Obszar ma powierzchnię 184 km², długość około 22 km i szerokość od 6 do 9 km. Jest to odcinek zwężenia doliny Wisły pomiędzy Włocławkiem a Nieszawą, stanowiący przełom rozdzielający wysoczyzny morenowe Równiny Inowrocławskiej na zachodzie i Pojezierza Dobrzyńskiego na wschodzie. Na północ od Nieszawy dolina rozszerza się, przechodząc w Kotlinę Toruńską, natomiast na południu, w stronę Włocławka, w Kotlinę Płocką. Rzeźba terenu została uformowana na piaskach i żwirach, tworząc system teras rzecznych o wysokościach 40–80 m n.p.m., miejscami uzupełnionych formami wydmy. Gleby dominujące to utwory rdzawe i bielcowe. Powierzchnię porastają głównie bory sosnowe, częściowo uzupełnione lasami łągowymi. Najcenniejsze przyrodniczo fragmenty objęto ochroną w rezerwacie Bór Wąkole.

Mapa . Położenie powiatu włocławskiego na tle mezoregionów
Źródło: opracowanie własne

Powierzchnia ziemi narażona jest na geodynamiczne procesy, czyli ruchy masowe ziemi. Ruchy te związane głównie z działaniem sił przyrody takimi jak gwałtowne opady deszczy, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie wód gruntowych czy wezbrania rzek. Zjawiska te prowadzą do osuwania, spływania czy zapadania się powierzchni. Na terenie powiatu włocławskiego występują tereny osuwiskowe oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, które przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela . Zestawienie osuwisk Powiatu Włocławskiego

Lp	Nr SOPO	Miejscowość	Gmina	Stopień aktywności
1.	124947	Mikorzyn	Lubanie	N
2.	124948	Mikorzyn	Lubanie	N
3.	124949	Mikorzyn	Lubanie	N
4.	124950	Mikorzyn	Lubanie	N
5.	124951	Mikorzyn	Lubanie	N
6.	124952	Brzezie	Brześć Kujawski	N
7.	124953	Brzezie	Brześć Kujawski	A
8.	124954	Brzezie	Brześć Kujawski	A
9.	124955	Brzezie	Brześć Kujawski	A
10.	124956	Wieniec	Brześć Kujawski	A
11.	124957	Machnacz	Brześć Kujawski	N
12.	124958	Jazy	Włocławek	N
13.	124960	Grodno	Baruchowo	N
14.	124961	Grodno	Baruchowo	N
15.	124962	Szpetal Górny	Fabianki	N
16.	124963	Szpetal Górny	Fabianki	N
17.	124964	Szpetal Górny	Fabianki	N
18.	124965	Szpetal Górny	Fabianki	O
19.	124966	Szpetal Górny	Fabianki	O
20.	124967	Szpetal Górny	Fabianki	N
21.	124968	Urszulewo	Fabianki	N
22.	124969	Krępiny	Fabianki	N
23.	124970	Krępiny	Fabianki	O
24.	124971	Urszulewo	Fabianki	N
25.	124972	Urszulewo	Fabianki/m. Włocławek	N
26.	124973	Urszulewo	Fabianki	O
27.	124974	Urszulewo	Fabianki/m. Włocławek	O
28.	124975	Krępiny	Fabianki/m. Włocławek	N
29.	124976	Krępiny	Fabianki/m. Włocławek	N
30.	124977	Urszulewo	Fabianki/m. Włocławek	O
31.	124978	Zarzewo	Fabianki	O
32.	124979	Krępiny	Fabianki	A
33.	124980	Zarzewo	Fabianki	O
34.	124981	Zarzewo	Fabianki	N
35.	124982	Nasięgniewo	Fabianki	N
36.	124983	Nasięgniewo	Fabianki	O
37.	124984	Zarzewo	Fabianki	O
38.	124985	Zarzewo	Fabianki	N
39.	61327	m. Włocławek	Fabianki/m. Włocławek	N
40.	61331	m. Włocławek	Fabianki/m. Włocławek	O/N
41.	61333	m. Włocławek	Fabianki/m. Włocławek	A/N
42.	61334	m. Włocławek	Fabianki/m. Włocławek	N
43.	61335	m. Włocławek	Fabianki/m. Włocławek	O
44.	61336	m. Włocławek	Fabianki/m. Włocławek	A
45.	124959	Stare Nakonowo	Chocień	N

46.	124998	Niemojewo	Chocień	O
47.	124999	Niemojewo	Chocień	N
48.	125070	Stare Nakonowo	Chocień	A
49.	125071	Stare Nakonowo	Chocień	A
50.	125117	Stare Nakonowo/Lijewo	Chocień	O
51.	124996	Błędowo	Lubień Kujawski	N
52.	124997	Błędowo	Lubień Kujawski	N
53.	125001	Turowo	Lubraniec	N
54.	125002	Turowo	Lubraniec	N
55.	125003	Chodeczek	Chodecz	O
56.	125004	Kromszewice	Chodecz	N
57.	125005	Szczecin	Chodecz	N
58.	125027	Psary	Chodecz	O
59.	125067	Mstowo	Chodecz	N
60.	125069	Mstowo	Chodecz	N
61.	125073	Mstowo	Chodecz	O
62.	125074	Mstowo	Chodecz	N

A – aktywne ciągle

O – aktywne okresowo

N – nieaktywne

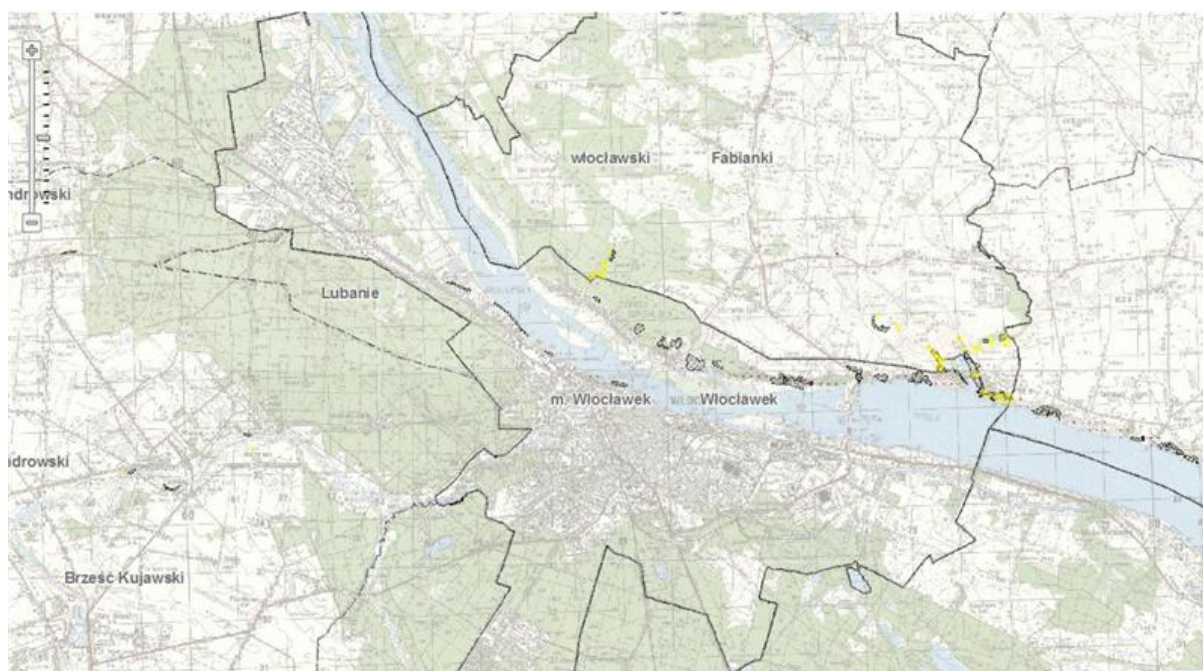
Źródło: Starostwo Powiatowe we Włocławku

Tabela . Zestawienie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi Powiatu Włocławskiego

Lp	Nr SOPO	Miejscowość	Gmina
1.	17678	Mikorzyn	Lubanie
2.	17679	Mikorzyn	Lubanie
3.	17680	Gąbinek	Lubanie
4.	7890	-	m. Włocławek/Fabianki
5.	7893	-	m. Włocławek/Fabianki
6.	8034	-	m. Włocławek/Fabianki
7.	17689	Szpetal Górny	Fabianki
8.	17691	Zarzewo	Fabianki
9.	17690	Nasiegniewo	Fabianki
10.	13338	Szpetal Górny	Fabianki
11.	17692	Nasiegniewo	Fabianki
12.	17693	Urszulewo	Fabianki
13.	17694	Nasiegniewo	Fabianki
14.	17681	Brzezie	Brześć Kujawski
15.	17682	Wieniec	Brześć Kujawski
16.	17683	Wieniec	Brześć Kujawski
17.	17684	Wieniec - Zalesie	Brześć Kujawski
18.	17685	Kirchol	Brześć Kujawski - miasto
19.	17686	Falborek	Brześć Kujawski
20.	17687	Potok	Włocławek
21.	17688	Stare Nakonowo	Chocień/Kowal
22.	17719	Krzewie	Lubień Kujawski
23.	17720	Lubień Kujawski	Lubień Kujawski - miasto
24.	17723	Narty	Lubień Kujawski
25.	17698	Mstowo	Chodecz
26.	17718	Chodeczek	Chodecz
27.	17722	Zieleniewo	Chodecz

28.	17724	Lubieniec	Chodecz
29.	17721	Łąki Wielkie	Boniewo

Źródło: Starostwo Powiatowe we Włocławku

Mapa . Tereny osuwiskowe w powiecie włocławskim

Źródło: System Ochrony Przeciwosuwiskowej (<https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/>)

Surowce mineralne opisane w tabeli 32 występujące w powiecie zostały opracowane na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalni w Polsce zaakceptowanego przez Ministra Klimatu i Środowiska pismem z dnia 25 czerwca 2025 r. znak DGL-WSG.741.89.2024.BM. Bilans wykonano w Państwowym Instytucie Geologicznym-Państwowym Instytucie Badawczym jako zadanie państwowej służby geologicznej.

Tabela . Surowce mineralne występujące w powiecie włocławskim

Złoże	Nazwa	Stan złoża	Zasoby geologiczne bilansowe
Węgiel brunatny	Brzezie	P	53 909 tys. t
	Lubraniec	P	-
	Mąkoszyn-Grochowiska	R	50 857 tys. t
Sól kamienna	Lubień	R	9 178 999 mln t
Kreda jeziorna i kreda piszcząca	Jerzmanowo I	R	45 tys. t
	Kaniewo	Z	186 tys. t
	Kaniewo II	Z	367 tys. t
Piaski i żwiry	Aleksandrowo I	T	5 525 mln t
	Baruchowo	E	65 mln t
	Beszyn II	T	1 110 mln t
	Beszyn III	R	596 mln t
	Bilno	R	1 416 mln t
	Bodzia III	R	470 mln t
	Czaple Nowe I	R	69 mln t
	Gąbinek 3	E	138 mln t
	Gąbinek IV	E	422 mln t
	Gąbinek V	E	1 119 mln t
	Gąbinek VI	T	136 mln t
Gąbinek VII	E	7 mln t	

	Gąbinek VIII	E	502 mln t
	Kamienna	T	317 mln t
	Kamienna II	E	1 634 mln t
	Kanibród - Gagowy Wieś	R	623 mln t
	KUCERZ I	R	1598,4 tys.t
	Kruszyn	Z	1 659 mln t
	Kruszyn I	T	66 mln t
	Krzewie II	Z	21 mln t
	Kurowo Kolonia	E	176 mln t
	Lubieniec PM	R	234 mln t
	Machnac I	Z	416 mln t
	Modlibórz	Z	126 mln t
	Modlibórz II	Z	68 mln t
	Modlibórz III	Z	70 mln t
	Mstowo	Z	50 mln t
	Nakonowo I	R	705 mln t
	Nowiny	Z	171 mln t
	Okna	Z	2 mln t
	Okna II	E	79 mln t
	Otmianowo	Z	295 mln t
	Patrówek I	Z	205 mln t
	Probostwo Dolne	M	-
	Rzeżewo	T	118 mln t
	Sarnowo I	Z	27 mln t
	Siarczyce	E	28 mln t
	Skoki Duże I	Z	673 mln t
	Skoki II - Dąb Mały*	E	18 755 mln t
	Skoki Małe*	R	116 mln t
	Stary Brześć	Z	512 mln t
	Szewo	Z	1 259 mln t
	Witoldowo I	R	845 mln t
	Zawada Piaski	R	153 mln t
Złóża piasków kwarcowych do produkcji cegły wapienno-piaskowej	Lubaty- Aleksandrynow	P	3 968 mln m ³
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Pikutkowo-Smólsk	P	10 448 mln m ³
	Rumaki	Z	1 367 mln m ³
Torf dla celów rolniczych	Kaniewo	Z	275 tys. m ³
	Kaniewo II	Z	59,47 tys. m ³
Torfy lecznicze (borowin)	Wieniec-A, B, C- pole A	Z	2 tys. m ³
	Wieniec-A, B, C- pole B	E	40,84 tys. m ³
	Wieniec-A, B, C- pole C	P	31 tys. m ³

E – złoża eksploatowane

M – złoża skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

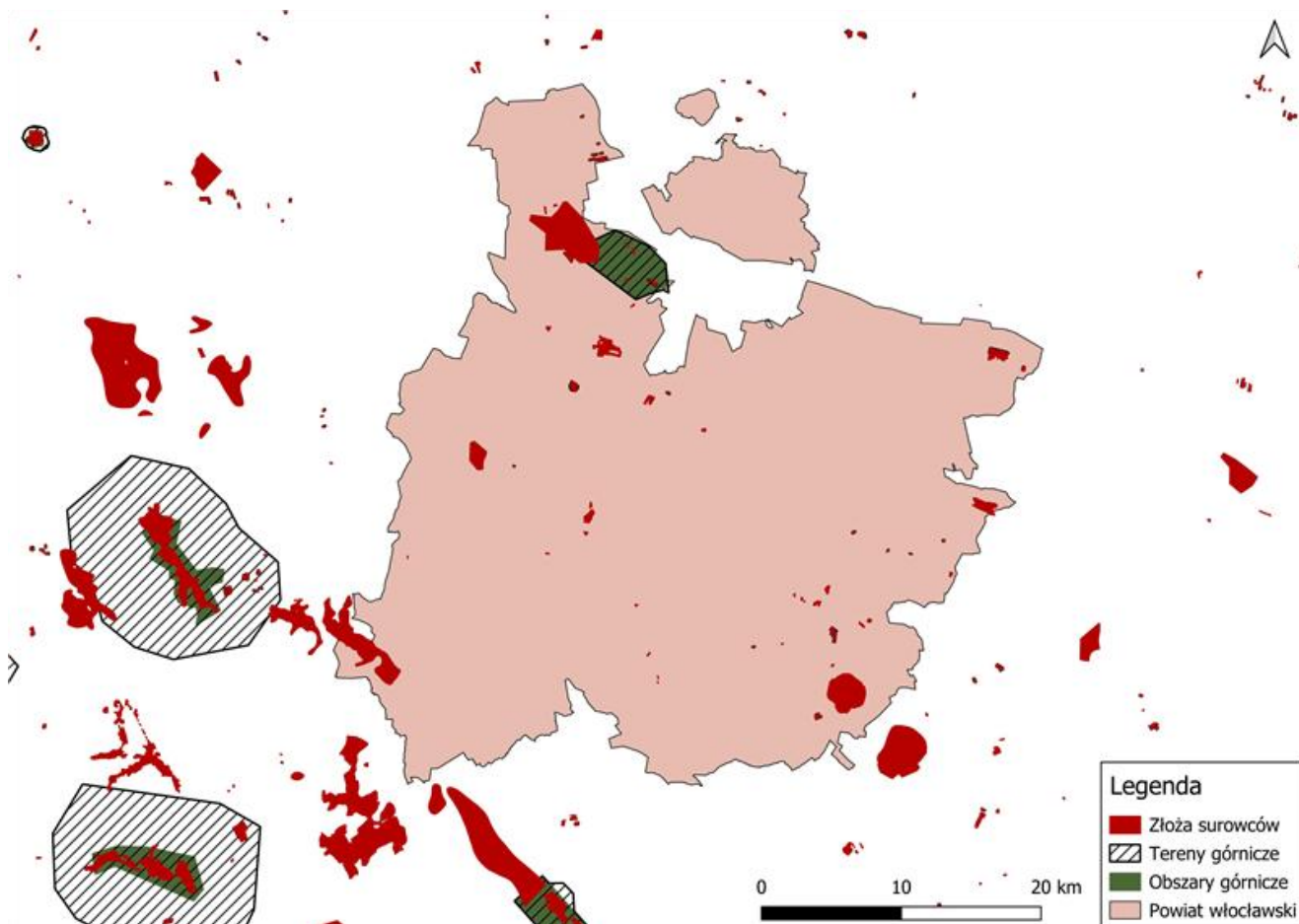
Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane

T – złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

* - złoża zawierające piasek ze żwirem

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce zaakceptowany przez Ministra Klimatu i Środowiska pismem z dnia 25 czerwca 2025 r. znak DGL-WSG.741.89.2024.BM. Praca zbiorowa pod redakcją Marcina SZUFLICKIEGO, Agnieszki MALON, Marcina TYMIŃSKIEGO

Mapa . Występowanie złóż surowców oraz terenów i obszarów górniczych na terenie powiatu wrocławskiego

Źródło: opracowanie własne

W powiecie wrocławskim pobiera się również wody lecznicze z jednego złoża. „Wieniec” posiada zasoby geologiczne bilansowe eksploatacyjne wynoszące 15 m³/h, w ciągu roku pobór wody wynosi 9 746 m³/rok.

5.6.2. Analiza SWOT

Żadna z gmin nie wykazała szczególnych problemów ekologicznych w obszarze zasobów geologicznych.

Tabela . Analiza SWOT - zasoby geologiczne

OBSZAR INTERWENCJI: Zasoby geologiczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">·Występowanie złóż surowców mineralnych,·Występowanie wód leczniczych.	<ul style="list-style-type: none">·Degradacja środowiska związana z wydobyciem surowców mineralnych,·Występowanie terenów osuwiskowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">·Występowanie obszarów perspektywicznych dla eksploatacji surowców,·Duże/rosnące zapotrzebowanie na surowce (w tym budowlane),·Wykorzystanie nowoczesnych, innowacyjnych technologii	<ul style="list-style-type: none">·Zniekształcenia powierzchni terenu w wyniku prac wydobywczych,·Nielegalna eksploatacja kopalin.

Źródło: urzędy gmin w powiecie wrocławskim

Tabela . Analiza obszaru zasoby geologiczne w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Zmianami klimatu wpływającymi na wydobycie surowców geologicznych są ekstremalne warunki pogodowe, tj. powodzie, huragany, ulewne deszcze oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Zaleca się działania adaptacyjne związane z technicznymi oraz organizacyjnymi sposobami dostosowania infrastruktury oraz monitoringiem i badaniami naukowymi.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska mogą wystąpić w przypadku wystąpienia nielegalnych wydobyc kopaliny oraz szkód wynikających z eksploatacji złóż. Należy kontrolować przestrzegania wydanych koncesji na wydobycie surowców oraz korzystać z najnowocześniejszych technik podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopaliny.
Działania edukacyjne	Edukacja społeczeństwa powinna dotyczyć wykorzystania surowców naturalnych oraz związanego z wydobyciem i wykorzystaniem surowca oddziaływania na środowisko i mieszkańców.
Monitoring środowiska	Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych zgodnie z zadaniami określonymi w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2024 poz. 1290).

Źródło: opracowanie własne

5.7. Gleby

5.7.1. Podłoże glebowe

Obowiązek prowadzenia monitoringu, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 poz. 647) Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji).

Gleba odgrywa jedną z ważniejszych ról w środowisku. Warunkuje rozkład biomasy oraz przepływ energii i obieg materii w ekosystemie. W rolnictwie dostarczają odpowiednią ilość surowców roślinnych potrzebnych do produkcji żywności. Ze względu na walory przyrodnicze powiatu ważne jest racjonalne działanie przy gospodarowaniu zasobami glebowymi. Gleby są zagrożone presją na rozszerzanie terenów zurbanizowanych, nielegalne składowanie odpadów wprowadza zanieczyszczenia do powierzchni ziemi, a zmiany klimatyczne powodują m.in. przesuszanie gruntów.

Bonitacja to ocena jakości gleby pod względem jej wartości użytkowej dla rolnictwa. Przy określaniu klasy bonitacyjnej bierze się pod uwagę jej żyzność, stosunki wodne, rzeźbę terenu, a także jej dotychczasowe użytkowanie, które określa się mianem “kultury gleby”. Celem ustanowienia jednolitego systemu klasyfikacyjnego jest racjonalne wykorzystanie dobra, jakim jest gleba, określenie zasad scalania i podziału gruntów, wymiaru podatku gruntowego oraz możliwość przeznaczania gruntów na cele niezwiązane z rolnictwem.

Zgodnie z systemem przyjętym w Polsce, wyróżniamy sześć podstawowych klas gruntów, oznaczanych rzymskimi cyframi od I (najwyższa, najlepsza klasa), do VI (gleby bardzo słabe). W ramach gruntów ornych (R) w klasach III i IV dodatkowo wyróżnione są podklasy IIIa (gleby orne dobre), IIIb (gleby orne średnio dobre), IVa (gleby orne średniej jakości, lepsze) i IVb (gleby orne średniej jakości, gorsze), a także klasa VI (gleby orne najłagodniejsze, trwale za suche lub za mokre) - nierokujące szans na poprawę ich jakości.

Na terenie powiatu wrocławskiego dominują gleby brunatnoziemne i bielicoziemne. Występują także czarne ziemie. Gleby brunatnoziemne reprezentowane są przez dwa typy gleb: gleby brunatne i gleby płowe. Gleby brunatne występują głównie na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej w pasie między Włocławkiem a Dobrzyniem nad Wisłą i na Wysoczyźnie Kujawskiej w okolicach Pojezierza Chodeckiego. Charakteryzują się wyrównanymi właściwościami fizykochemicznymi. Gleby płowe dominują w obrębie płaskiej Wysoczyzny Kujawskiej ciągnąc się szerokim pasem od Aleksandrowa Kujawskiego po Pojezierze Chodeckie. Są one na ogół kwaśne. Czarne ziemie występują głównie w pasie od Brześcia Kujawskiego i Radziejowa po Inowrocław. Noszą nazwę czarnych ziem kujawskich. Gleby bielicoziemne są to głównie

gleby leśne występujące w Kotlinie Włocławskiej. O występowaniu gleb dobrej jakości świadczy wskaźnik bonitacji. Im wyższy tym więcej gleb wyższych klas. Wskaźnik 1 przypisany jest dla klasy IVa.

Program Monitoring chemizmu gleb ornych Polski stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleby i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. W ramach prowadzonego monitoringu wykonywane są oznaczenia fizykochemiczne próbek glebowych pobieranych w 5-letnich odstępach czasowych w 216 punktach pomiarowych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju.

Próbki glebowe w ramach szóstej tury monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, która przypadła na lata 2020-2022, zostały pobrane w 2020 roku, a kolejne badania realizowane będą w 2025 roku. W latach 2023–2024 nie były wykonywane żadne prace w ramach tego monitoringu. Na terenie powiatu włocławskiego w ramach sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski zlokalizowany jest jeden punkt pomiarowy: nr 133 w miejscowości Łęg-Witoszyn, w gminie Fabianki.

Charakterystyka punktu pomiarowego:

- Kompleks: 4 (żytni bardzo dobry (pszenno-żytni));
- Typ: F (mady właściwe);
- Klasa bonitacyjna: IIIb
- Gatunek gleby wg:
- oBN-78/9180-11: gl (glina lekka),
- oPTG 2008: gl (glina lekka).

Tabela . Wybrane cechy punktu pomiarowego nr 133

Cecha	Jednostka	2015 r.	2020 r.
Odczyn "pH " w zawiesinie H ₂ O	pH	5,2	5,9
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	4,4	4,9
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	0,02
Próchnica	%	1,85	2,67
Węgiel organiczny	%	1,07	0,97
Azot ogólny	%	0,11	0,13
Fosfor	%	0,05	0,036
Wapń	%	0,14	0,53
Magnez	%	0,12	0,61
Potas	%	0,12	0,29
Sód	%	0,007	0,006
Siarka	%	0,017	0,017
Glin	%	0,56	1,79
Żelazo	%	0,8	2,24
Radioaktywność	Bq*kg ⁻¹	404	352
Przewodnictwo elektryczne właściwe	mS*m ⁻¹	10,25	6,81818181
Zasolenie	mg KCl*100g ⁻¹	27,06	18

Źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy w latach 2023-2024 przeprowadził kontrole na terenie powiatu włocławskiego w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania środków ochrony roślin w następującej ilości:

a) 2023 r.

- kontrole wprowadzania do obrotu – 22 kontrole,
- kontrole stosowania środków ochrony roślin – 178 kontroli.

b) 2024 r.

- kontrole wprowadzania do obrotu – 20 kontroli,
- kontrole stosowania środków ochrony roślin – 241 kontroli.

WIORiN w Bydgoszczy przeprowadził kontrole obrotu materiałem siewnym, w następującej ilości:

- a) 2023 r. – 49 kontroli z tego 29 u przedsiębiorców prowadzących obrót materiałem siewnym i 20 kontroli u dostawców materiału szkółkarskiego oraz materiału rozmnożeniowego roślin warzywnych i ozdobnych,
- b) 2024 r. – 46 kontroli z tego 27 u przedsiębiorców prowadzących obrót materiałem siewnym i 19 kontroli u dostawców materiału szkółkarskiego oraz materiału rozmnożeniowego roślin warzywnych i ozdobnych.

5.7.2. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego. Gleby narażone są na degradację głównie w związku z rozwojem sieci osadniczej i komunikacyjnej. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej jak i fizycznej. Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

W gminie Boniewo dochodzi do degradacji gleb i erozji poprzez intensywne rolnictwo.

Gmina Chocień wskazała na zagrożenie degradacją przez intensyfikację rolnictwa gleb rolniczych dobrej jakości.

Na terenie gminy Fabianki przeważają grunty orne o średniej i słabej jakości bonitacyjnej, a mieszkańcy gminy odprowadzają nieoczyszczone ścieki do gleby.

Pozostałe gminy nie wskazały na żadne problemy ekologiczne w zakresie gleb.

Tabela . Analiza SWOT - gleby

OBSZAR INTERWENCJI: Gleby	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·Prowadzenie monitoringu w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania środków ochrony roślin, ·Kontrole obrotu materiałem siewnym, ·Występowanie na terenie powiatu punktu pomiarowego w ramach monitoringu chemizmu gleb ornych Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niska i średnia bonitacja gleb na terenie powiatu, ·Występowanie gleb o gorszych warunkach produkcji rolniczej, ·Intensywne rolnictwo i rozwój sieci osadniczej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Rozwój rolnictwa ekologicznego i/lub agroturystyki, ·Programy rolno-środowiskowe i/lub zalesieniowe, ·Poprawa jakości środowiska dzięki rekultywacji terenów zdegradowanych, ·Możliwość rozwoju upraw roślin energetycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Wzrastająca presja na rozszerzanie terenów zurbanizowanych (urbanizacja), ·Nielegalne składowanie odpadów, ·Zmiany klimatyczne powodujące m.in. przesuszanie gruntów, ·Zagrożenia jakości gleb z uwagi na działalność rolniczą (degradacja biologiczna i chemiczna)

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza obszaru gleby w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Częstsze i bardziej intensywne susze będą miały negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Tereny dotknięte suszą należy odpowiednio nawadniać. Należy podjąć działania adaptacyjne takie jak wsparcie inwestycyjne gospodarstw, szkolenia i doradztwo technologiczne, doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Awarie w zakładach przemysłowych, zanieczyszczenia pochodzące z transportu kołowego, dzikie wysypiska śmieci, wprowadzanie do gleb zanieczyszczeń ciekłych oraz stosowanie nieodpowiednich praktyk rolnych może doprowadzić do nadzwyczajnych zagrożeń gleb.
Działania edukacyjne	Działania edukacyjne w zakresie ochrony gleb powinny być ukierunkowane na rolnictwo i ich poprawne zagospodarowanie. Należy edukować właścicieli gospodarstw rolnych na temat przestrzegania zasad dobrej praktyki rolniczej oraz rolnictwa ekologicznego.
Monitoring środowiska	Program Monitoring chemizmu gleb ornych Polski stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleby i ziemi. Za zlecenie monitoringu odpowiada Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Szósta tura Monitoringu

Źródło: opracowanie własne

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Odpady na terenie powiatu

Obecny system gospodarki odpadami reguluje głównie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2025 poz. 733). Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w sposób zasadniczy i radykalny przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi. Aktem prawnym regulującym system stał się regulamin utrzymania porządku i czystości, który każda jednostka była zobowiązana zaktualizować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Ustawa o odpadach definiuje odpady komunalne jako „*odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.*”

Gospodarowanie odpadami to *zbieranie, transport lub przetwarzanie odpadów, w tym sortowanie, wraz z nadzorem nad wymienionymi działaniami, a także późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.*

Przez unieszkodliwianie odpadów rozumie się „*proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii*”. Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: „*wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów*”.

Wspólnym celem stawianym przed gospodarką odpadami jest stworzenie systemu zapewniającego pełną ewidencję wytwarzania odpadów i ich obrotu. Tylko pełna informacja o ilości, składzie i obrocie wytwarzanymi odpadami może zapewnić właściwe planowanie na przestrzeni wielolecia.

Wprowadza się następującą hierarchię sposobów postępowania z odpadami:

1. Zapobieganie powstawaniu odpadów.
2. Przygotowywanie do ponownego użycia.
3. Recykling.
4. Inne procesy odzysku.
5. Unieszkodliwianie.

Gospodarka odpadami komunalnymi, wytwarzanymi przez mieszkańców gmin powinna być zgodna z hierarchią postępowania z odpadami. Gmina jest odpowiedzialna za wybór firmy odbierającej odpady, a mieszkańcy płacą opłatę za gospodarowanie odpadami, której wysokość zależy od prawidłowej segregacji. Odpady są zbierane w sposób selektywny, który oznacza *zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania, obejmuje jedynie odpady charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takimi samymi cechami.*

Każdy ze składników zintegrowanego systemu gospodarki odpadami powinien spełniać określone kryteria, aby można było na jego bazie utworzyć w przyszłości rozwiązanie systemowe zapewniające gromadzenie i usuwanie odpadów komunalnych w sposób zorganizowany. Należy uwzględnić efektywne wykorzystanie surowców znajdujących się w odpadach, powrót odpadów organicznych do środowiska poprzez kompostowanie oraz minimalizację ilości odpadów deponowanych na składowisku.

W zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów ważnym problemem jest skażenie środowiska odpadami, trafiającymi do niego w sposób niekontrolowany, w tym nielegalne procedury w zakresie odbioru odpadów komunalnych oraz wytwarzania i zagospodarowywania odpadów

powstających w ramach działalności gospodarczej. Należy przeciwdziałać nielegalnemu składowaniu odpadów i powstawaniu „dzikich wysypisk”.

Na terenie powiatu w latach 2023-2024 wydano następujące decyzje w zakresie wytwarzania oraz przetwarzania odpadów:

· Zbieranie odpadów: 5 decyzji w roku 2024

o Zakład Usług Komunalnych w Lubrańcu,

o MAKS POL Marcin Poliwko,

o OGP GAZ SYSTEM S.A,

o DAMAK Dariusz Makowski,

o MARWIL Ilona Wilińska,

· Zbieranie z przetwarzaniem odpadów: 1 decyzja w roku 2024

o E.M. Eco-Trans Mirosław Kordyl,

· Wytwarzanie odpadów: 2 decyzje w roku 2023 i 2 decyzje w roku 2024

o Kongsberg Automotive,

o LEAR CORPORATION POLAND II Sp. z o.o.,

o RTE Poland Sp. z o.o.,

o Poliński Mariusz PHU ANMAR,

· Pozwolenia zintegrowane: 1 decyzja w roku 2023 i 1 decyzja w roku 2024

o SONAC Lubień Kujawski sp. z o.o.,

o FILAR Fijałkowski Sp.K.

Aktualne pozwolenia na wytwarzanie odpadów wydane przez Starostę Włocławskiego:

1. TOLMET Tomasz Siemiński
2. Berry Superfos Poland Sp. z o.o.
3. SONAC Lubień Kujawski
4. LEAR CORPORATION POLAND II Sp. z o.o.
5. RTE Poland Sp. z o.o.
6. Poliński Mariusz PHU ANMAR
7. ANWIS Sp. z o.o.

Aktualne zezwolenia na przetwarzania odpadów:

1. Z.G.K GRONEKO Sp. z o.o.
2. Uzdrowisko Wieniec Sp. z o.o.
3. PPHU Duszpol Kamil Duszyński

Aktualne zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów:

1. JTDMA Joanna Janiak
2. Zakład Produkcyjno-Handlowy ROLMET Wojciech Ciechurski
3. E.M. Eco-Trans Mirosław Kordyl

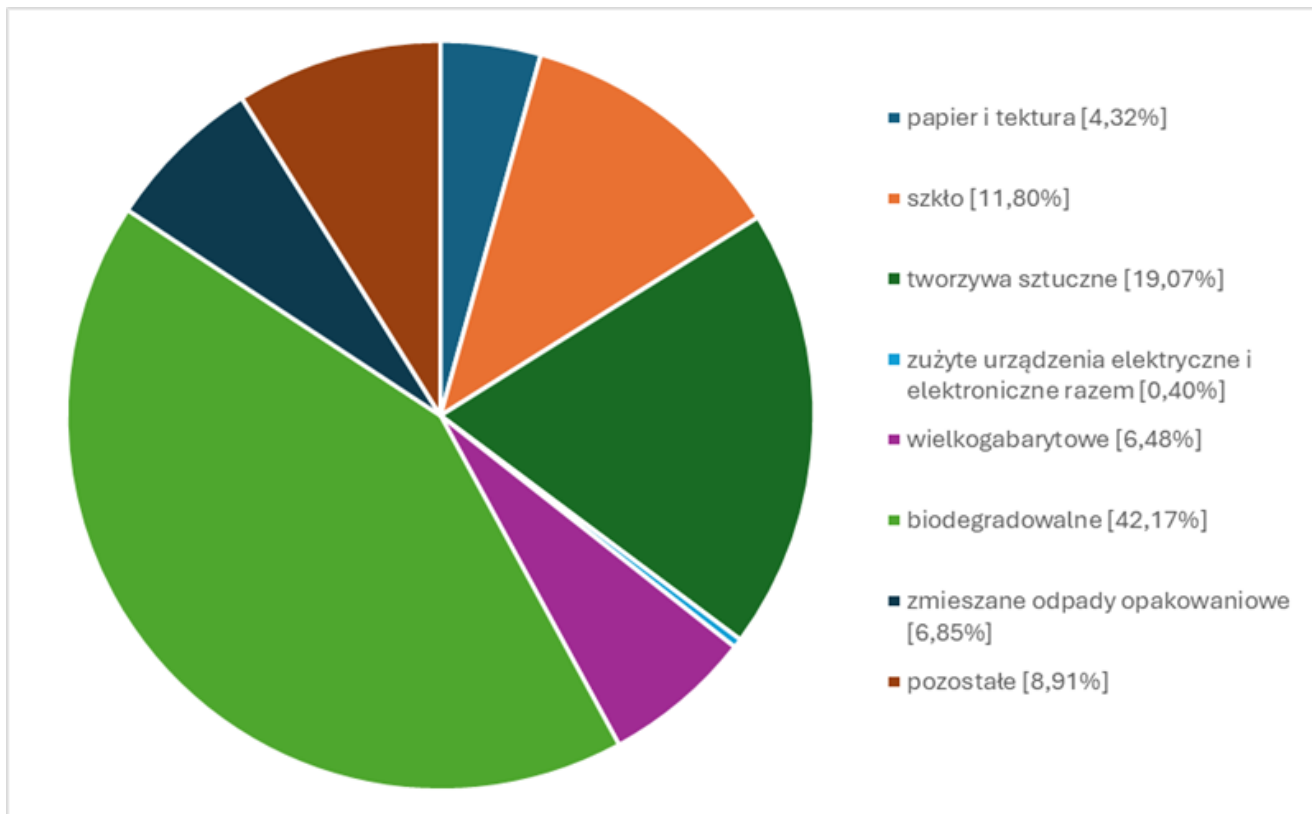
Zgodnie z danymi udostępnionymi przez GUS, w roku 2023 na terenie powiatu włocławskiego zlokalizowano 1 850 m² powierzchni dzikich wysypisk śmieci (powierzchnia łączna trzech lokalizacji). W roku 2023 nie likwidowano żadnego wysypiska. Nielegalne wysypiska śmieci zlokalizowano w gminie miejsko-wiejskiej na obszarze wiejskim Chodecz (1 000 m²) oraz gminie wiejskiej Włocławek (850 m²).

Selektywnie w roku 2024 zebrano 11 586,21 t odpadów z powiatu wrocławskiego (GUS, 2024). Zebrano następujące frakcje:

- papier i tektura,
- szkło,
- tworzywa sztuczne,
- tekstylna,
- niebezpieczne,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem,
- wielkogabarytowe,
- biodegradowalne,
- baterie i akumulatory razem,
- zmieszane odpady opakowaniowe,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – niebezpieczne.

Największy udział miały frakcje tj. papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem, wielkogabarytowe, biodegradowalne, zmieszane odpady opakowaniowe i pozostałe. Udział poszczególnych frakcji przedstawia poniższy wykres. Najwięcej zebrano odpadów biodegradowalnych (4871,69 t).

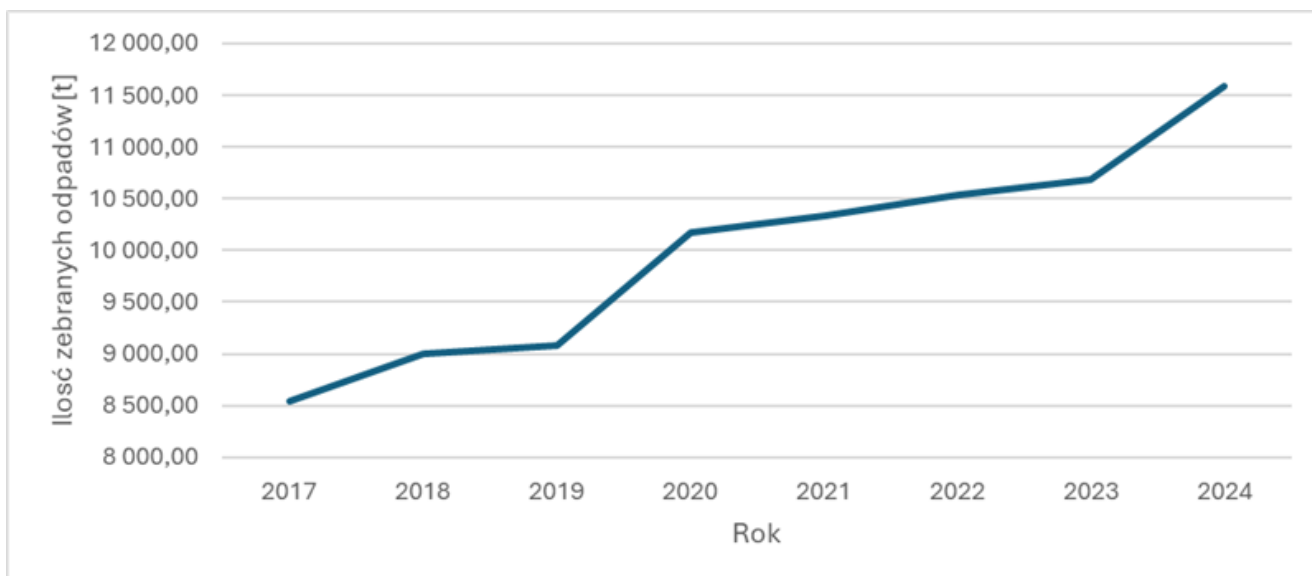
Wykres . Udział poszczególnych frakcji w zebranych odpadach w roku 2024 w powiecie włocławskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

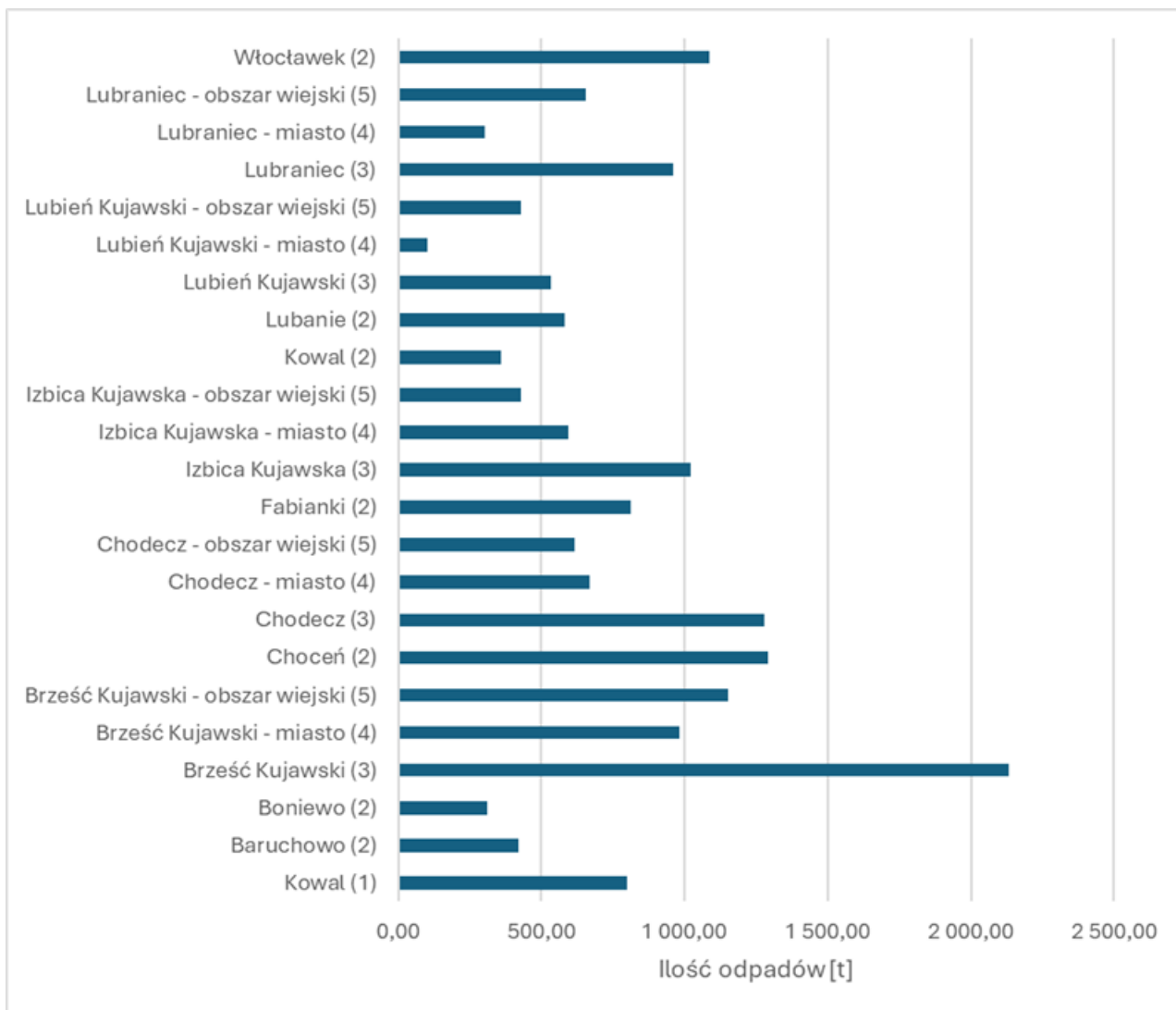
Ilość odpadów stale rośnie (wykres 12). W roku 2017 w powiecie włocławskim zebrano 8 536,9 t odpadów, co oznacza, że do roku 2024 ilość ta wzrosła o 3 049,31 t odpadów. Najwięcej odpadów zebrano w gminie Brześć Kujawski, a najmniej w mieście Lubień Kujawski (wykres 13).

Wykres . Ilość zebranych odpadów w powiecie włocławskim w latach 2017 – 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres . Ilość zebranych odpadów w roku 2024 w poszczególnych gminach

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

5.8.1.1. Gmina Baruchowo

Na terenie gminy Baruchowo nie funkcjonują instalacje umożliwiające przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne, ani pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz z procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania tych odpadów przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest do przekazywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do właściwej instalacji komunalnej.

W roku 2024 niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z terenu gminy Baruchowo zostały przekazane do następujących instalacji przetwarzania odpadów:

- 356,52 Mg do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu,
- 93,32 Mg do instalacji mechaniczno-biologicznej NOVAGO Sp. z o.o. w Żninie.

Na podstawie sprawozdań złożonych przez przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne ustalono, że w 2024 roku z terenu gminy Baruchowo odebrano:

- 449,84 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (kod 20 03 01),
- 80,54 Mg odpadów ulegających biodegradacji (kod 20 02 01),
- 57,58 Mg odpadów kuchennych ulegających biodegradacji (kod 20 01 08).

Masa odpadów powstałych po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych, przekazanych do składowania w 2024 roku, wyniosła:

[1] Odpady o kodzie 19 12 12 – 83,0847 Mg, w tym:

a. 1,2210 Mg – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne PreZero Jantra Sp. z o.o.,

b. 52,7168 Mg – Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu,

c. 3,5510 Mg – składowisko Eko-Mysł Sp. z o.o.,

d. 25,5959 Mg – Zakład Utylizacji Odpadów Clean City.

[2] Odpady o kodzie 19 05 99 – 71,0263 Mg, w tym:

a. 0,3795 Mg – PreZero Jantra Sp. z o.o.,

b. 0,7068 Mg – Eneris Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o. w Rusku,

c. 2,8270 Mg – Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu,

d. 25,5324 Mg – składowisko Wawrzyńki,

e. 41,5806 Mg – Altvater Piła Sp. z o.o.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

Ø Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 51,49%.

Ø Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 22,10%.

Ø Poziom składowania odpadów komunalnych: 22,35%

Ø Udział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 1,71.

Ponadto, w 2024 roku z terenu gminy Baruchowo przekazano do termicznego przekształcania 22,82 Mg odpadów komunalnych. Udział masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania w stosunku do całkowitej masy odpadów wytworzonych na terenie gminy wyniósł 1,71%.#

5.8.1.2. Gmina Boniewo

W roku 2024 odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy Boniewo realizowany był na podstawie umowy zawartej z Zakładem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Chodczu. Na obszarze gminy Boniewo obowiązywał system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych prowadzony w oparciu o zestaw pojemników i worków w kolorach:

· żółty – z napisem „Metale i tworzywa sztuczne” – odpady z metali, tworzyw sztucznych oraz opakowań wielomateriałowych,

· zielony – z napisem „Szkło” – odpady ze szkła, w tym opakowania szklane,

· niebieski – z napisem „Papier” – odpady papieru i tektury,

· czarny – z napisem „Zmieszane” – niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz pozostałości po segregacji,

· brązowy – z napisem „Biodpady” – odpady ulegające biodegradacji.

Ponadto odbierany był również popiół.

Na terenie gminy Boniewo nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Na podstawie porozumienia międzygminnego gmina Boniewo wspólnie z gminą Chocień utworzyła wspólny PSZOK w miejscowości Niemojowo. Do punktu tego mieszkańcy mogli dostarczać m.in.: odpady niebezpieczne (farby, lakiery, świetlówki), przeterminowane leki i chemikalia, odpady medyczne powstające w gospodarstwach domowych (np. igły i strzykawki), zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe (z wyłączeniem eternitu, papy i materiałów termoizolacyjnych), a także odpady tekstylne i odzież.

W lipcu 2024 r. przeprowadzono zbiórkę odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Odpady te odbierał uprawniony podmiot. Akcja umożliwiła mieszkańcom pozbycie się tzw. odpadów problemowych, przyczyniając się jednocześnie do zwiększenia poziomu recyklingu elektroodpadów, co ma istotne znaczenie dla ochrony środowiska, racjonalnego wykorzystania surowców, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz wspierania zrównoważonego rozwoju.

Na terenie gminy Boniewo nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych – gmina nie dysponuje instalacją służącą do przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych ani bioodpadów. Zmieszane odpady komunalne, bioodpady oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczone do składowania były przekazywane – zgodnie ze sprawozdaniami przedsiębiorców – do następujących instalacji:

1. Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnaczu.
2. Altvater Piła Sp. z o.o.
3. Zakład Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. w Mnichach.
4. Eko-Mysł Sp. z o.o. Zakład Utylizacji Odpadów w Dalszem.
5. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Inowrocławiu.

W roku 2024 z terenu Gminy Boniewo zebrano:

- o282,7600 Mg odpadów o kodzie 20 03 01 – niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- o12,8600 Mg odpadów o kodzie 20 01 08 – odpady kuchenne ulegające biodegradacji.

Większość mieszkańców gminy posiada przydomowe kompostowniki, w których zagospodarowują bioodpady.

Zgodnie ze sprawozdaniami oraz danymi z PGK Saniko Sp. z o.o., w wyniku sortowania odpadów zmieszanych w 2024 roku uzyskano:

- o11,3494 Mg frakcji o kodzie 19 12 12 (powyżej 80 mm),
- o62,1584 Mg frakcji o kodzie 19 05 99 (poniżej 80 mm).

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 56,27%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 13,86%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 34,33%

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0[#].

5.8.1.3. Gmina Brześć Kujawski

W 2024 roku podmiotem odbierającym odpady komunalne z terenu gminy Brześć Kujawski było Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKO” Sp. z o.o. z siedzibą we Włocławku. Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości przedstawiała się następująco:

[1]Odpady komunalne niesegregowane (zmieszane):

a.w zabudowie jednorodzinnej – odbiór nie rzadziej niż raz w miesiącu, a w okresie od 1 kwietnia do 31 października nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,

b.w zabudowie wielolokalowej – odbiór nie rzadziej niż raz w tygodniu.

[2]Odpady komunalne zbierane w sposób selektywny:

a.papier, szkło, tworzywa sztuczne, metale i odpady wielomateriałowe – odbiór nie rzadziej niż raz w miesiącu w zabudowie jednorodzinnej oraz nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie w zabudowie wielolokalowej,

b.bioodpady – w zabudowie wielolokalowej nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, a w okresie od 1 kwietnia do 31 października nie rzadziej niż raz w tygodniu; w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż raz w miesiącu, a w okresie od 1 kwietnia do 31 października nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,

c. popiół (odbiór w okresie od 1 listopada danego roku do 30 kwietnia roku następnego):

i. w zabudowie jednorodzinnej – nie rzadziej niż raz na dwa miesiące,

ii. w zabudowie wielolokalowej – nie rzadziej niż raz w miesiącu,

d. meble i inne odpady wielkogabarytowe – odbiór z nieruchomości zamieszkałych raz w roku,

e. odpady z koszy ulicznych – nie rzadziej niż raz w tygodniu.

Na terenie gminy Brześć Kujawski funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w miejscowości Stary Brześć. Punkt ten świadczy usługi na rzecz mieszkańców w zakresie przyjmowania następujących rodzajów odpadów:

oprzeterminowane leki,

ochemikalia i inne odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwach domowych,

odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w wyniku przyjmowania leków w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi (np. igły, strzykawki),

oszużyte opony pochodzące od pojazdów osobowych – w ilości do 4 sztuk rocznie,

otekstylia i odzież,

oszużyte baterie i akumulatory,

oszużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,

omeble i inne odpady wielkogabarytowe,

odpady budowlane i rozbiórkowe (z wyłączeniem papy, eternitu i materiałów termoizolacyjnych) – w ilości do 600 kg rocznie.

Ponadto mieszkańcy mogą przekazywać do PSZOK również:

opapier i tekturę (w tym odpady opakowaniowe),

ometale (w tym odpady opakowaniowe),

otworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe,

oszkło,

obiodpady.

Wymienione odpady, z wyjątkiem opon i odpadów budowlanych, przyjmowane są w dowolnej ilości. Mieszkańcy dostarczają je do PSZOK we własnym zakresie, a koszty transportu ponosi właściciel odpadów. Odpady przyjmowane są nieodpłatnie.

W 2024 roku na terenie miasta i gminy Brześć Kujawski przeprowadzono mobilną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zebrane w jej trakcie odpady zostały przekazane do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Starym Brześciu.

Na terenie gminy Brześć Kujawski funkcjonuje instalacja komunalna do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (MBP), zlokalizowana w Machnaczu. Dodatkowo działają dwie instalacje komunalne przeznaczone do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania oraz pozostałości po sortowaniu – jedna w Machnaczu, druga w Starym Brześciu.

Instalacje w Machnaczu wchodzą w skład Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych (RZUOK) w Machnaczu, który prowadzi działalność w zakresie segregacji i przetwarzania odpadów, odzysku surowców wtórnych, zagospodarowania bioodpadów oraz unieszkodliwiania odpadów resztkowych.

Zgodnie z obowiązującą umową na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne oraz bioodpady przekazywane były do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Machnaczu. Natomiast pozostałości z sortowania oraz z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów kierowano do składowania w Regionalnym Zakładzie Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnaczu.

W 2024 roku z terenu gminy Brześć Kujawski:

- odebrano ogółem 4 587,7440 Mg odpadów komunalnych,
- zebrano selektywnie 276,0150 Mg odpadów komunalnych.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 47,38%

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 16,74%

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 18,43%

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,14%#

5.8.1.4. Gmina Choczeń

Odpady komunalne na terenie gminy Choczeń mogą być gromadzone w pojemnikach lub workach umieszczonych na terenie nieruchomości. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy, mieszkańcy powinni posiadać pojemniki o pojemności: 110 l, 120 l, 240 l lub 1100 l.

Właściciel nieruchomości jest zobowiązany do samodzielnego zaopatrzenia się w odpowiednie pojemniki lub worki. Istnieje jednak możliwość zakupu lub dzierżawy pojemników od przedsiębiorcy, który wygrał przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy Choczeń.

Na terenie gminy funkcjonuje jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w miejscowości Niemojowo (działka nr 72) – na terenie dawnego, zrehabilitowanego wysypiska odpadów.

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Niemojowie przyjmowane są m.in.:

- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- popiół i żużel z palenisk domowych,
- przepracowany olej,
- opony i inne odpady pochodzące z gospodarstw domowych.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 51,58%

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 22,56%

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 24,99%

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,0%

5.8.1.5. Gmina Chodecz

W roku 2024 odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych (w tym terenów rekreacyjno-wypoczynkowych) realizował Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Chodczu.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany w miejscowości Mielno, w którym mieszkańcy mogą nieodpłatnie przekazywać odpady problemowe, w tym m.in. odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony, odpady budowlane i rozbiórkowe (z wyłączeniem papy, eternitu i materiałów termoizolacyjnych), a także odpady niebezpieczne, takie jak farby, lakiery, chemikalia czy przeterminowane leki.

W 2024 roku na terenie miasta i gminy Chodecz zebrano łącznie 2 367,8600 Mg odpadów komunalnych, z czego 881,4800 Mg stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne o kodzie 20 03 01. Masa

odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych i przekazanych do składowania wyniosła:

- ofrakcja o kodzie 19 05 03 (0–80 mm) – 97,9701 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 05 99 (0–80 mm) – 267,1550 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 12 08 – 10,3400 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 12 09 – 59,5600 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 12 10 – 5,3600 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 12 12 (>80 mm) – 106,0950 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 12 12 (0–80 mm) – 191,1900 Mg,
- ofrakcja o kodzie 19 12 12 (cały strumień) – 75,2568 Mg.

Łączna masa odpadów ulegających biodegradacji o kodach 20 01 08 i 20 02 01, przekazanych do zagospodarowania w instalacjach przetwarzania, wyniosła 407,5400 Mg.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady komunalne powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi, a dopiero w dalszej – składowaniu. W związku z tym strumień odpadów komunalnych zmieszanych (kod 20 03 01) kierowany jest do sortowania, a jedynie frakcje nieprzydatne do dalszego odzysku (kod 19) przekazywane są do składowania w odpowiednich instalacjach.

Na terenie miasta i gminy Chodecz nie funkcjonują instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania w 2024 roku przekazywane były do:

- Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu,
- Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Inowrocławiu,
- Eko-Mysł Sp. z o.o. – Zakładu Utylizacji Odpadów.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 46,45%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 19,04%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 43,77%

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0[#].

5.8.1.6. Gmina Fabianki

W 2024 roku odbiorem odpadów komunalnych na terenie gminy Fabianki zajmowało się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Fabiankach. Zebrane odpady były przekazywane do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie Sp. z o.o., zlokalizowanej w Lipnie.

Na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Rada Gminy Fabianki podjęła uchwałę w sprawie wyboru metody ustalania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia jej stawek oraz wprowadzenia częściowego zwolnienia z tej opłaty dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostują bioodpady w przydomowych kompostownikach. W konsekwencji, od 1 sierpnia 2020 roku na terenie gminy obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Właściciele nieruchomości, którzy nie przestrzegają obowiązku segregacji, ponoszą opłatę w wysokości trzykrotności stawki podstawowej.

Uchwała wprowadziła również ulgę dla gospodarstw domowych kompostujących w całości bioodpady stanowiące odpady komunalne. System selektywnej zbiórki odpadów w gminie Fabianki w 2024 roku obejmował dwa główne elementy: segregację prowadzoną przez mieszkańców tzw. „u źródła” oraz segregację realizowaną w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do selektywnego gromadzenia następujących rodzajów odpadów: papieru i tektury, metali, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, szkła, odpadów biodegradowalnych, odpadów zielonych, przeterminowanych leków, chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli oraz odpadów wielkogabarytowych, a także odpadów budowlanych, rozbiórkowych i zużytych opon.

Odpady komunalne powinny być zbierane w sposób selektywny w odpowiednich pojemnikach lub workach, zgodnych z wymogami regulaminu. Odpady zmieszane (niesegregowane) należy gromadzić w pojemnikach i udostępniać przedsiębiorstwu odbierającemu odpady w wyznaczonych terminach. Papier, tektura, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i szkło mogą być zbierane w workach lub pojemnikach przeznaczonych do segregacji, a także przekazywane do PSZOK. Bioodpady można oddawać w workach, przekazywać do punktu selektywnej zbiórki odpadów w Wilczeńcu Fabiańskim bądź kompostować we własnym zakresie.

Przeterminowane leki powinny być deponowane w specjalnych pojemnikach ustawionych w aptekach lub przekazywane do PSZOK. Chemikalia oraz zużyte opony należy dostarczać do PSZOK bądź do punktów sprzedaży. Zużyte baterie i akumulatory można oddawać w pojemnikach ustawionych w budynkach użyteczności publicznej, w punktach sprzedaży lub w PSZOK. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble oraz odpady wielkogabarytowe również należy przekazywać do punktu selektywnej zbiórki odpadów. Odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z drobnych prac remontowych również są przyjmowane w PSZOK.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie gminy Fabianki zlokalizowany jest w obrębie dawnego składowiska odpadów. W ramach opłaty za gospodarowanie odpadami właściciele nieruchomości mogą nieodpłatnie dostarczać do PSZOK m.in.: przeterminowane leki, chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe), zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, odpady zielone, a także opakowania ze szkła, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.

W 2024 roku na terenie gminy nie prowadzono objazdowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektronicznego ani opon samochodowych – odpady te można było przekazywać bezpośrednio do PSZOK. Łącznie w 2024 roku zebrano 2283,3840 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przedsiębiorca odbierający odpady komunalne jest zobowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów bezpośrednio do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych spełniających wymagania ustawowe. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach stanowi, że odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane procesom odzysku, a składowaniu mogą podlegać jedynie te, których unieszkodliwienie innymi metodami jest niemożliwe. W związku z tym odpady komunalne zmieszane (kod 20 03 01) kierowane są do sortowania, a jedynie pozostałości po procesie odzysku, oznaczone kodami z grupy 19, trafiają do składowania.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 48,74%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 0,90%

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 9,33%

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 4,71% #.

5.8.1.7. Gmina Izbica Kujawska

W 2024 roku na terenie gminy Izbica Kujawska funkcjonował system gospodarki odpadami komunalnymi, obejmujący m.in. selektywną zbiórkę odpadów oraz przekazywanie ich do wyspecjalizowanych instalacji przetwarzania. Na obszarze gminy działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy oczyszczalni ścieków w miejscowości Kazimierowo. Mieszkańcy mogli tam nieodpłatnie dostarczać m.in. zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, tekstylia, meble i inne odpady wielkogabarytowe, a także odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, folie i worki po nawozach sztucznych oraz popiół.

Na terenie gminy Izbica Kujawska nie funkcjonują instalacje umożliwiające przetwarzanie odpadów komunalnych. W związku z tym zmieszane odpady komunalne, bioodpady stanowiące odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania przeznaczone do składowania kierowane były do różnych zakładów zagospodarowania odpadów, w tym do: Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu, Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Krzyżanówku, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Inowrocławiu oraz Sortowni Odpadów w Kutnie. Odpady wielkogabarytowe przekazywano do instalacji w Zgierzu i Krośniewicach.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego, gmina Izbica Kujawska została zaliczona do regionu 4 – włocławskiego, z przypisaną regionalną instalacją przetwarzania odpadów komunalnych. Warto jednak podkreślić, że w wyniku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 2019 roku zniesiono zasadę regionalizacji i dotychczasowe Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) przekształcono w instalacje komunalne, co umożliwiło gminom większą elastyczność w zakresie zagospodarowania odpadów.

W 2024 roku na terenie gminy Izbica Kujawska masa zebranych odpadów komunalnych wyniosła 279,78 Mg, natomiast masa odpadów odebranych – 1860,88 Mg. Z kolei masa odpadów powstałych po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które przekazano do składowania, osiągnęła wartość 646,1961 Mg.

Według danych zawartych w sprawozdaniach przedsiębiorców odbierających odpady, w 2024 roku masa odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania wyniosła 6,1237 Mg. Całkowita masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy w analizowanym roku wyniosła 2669,8721 Mg, przy czym uwzględniono w niej także bioodpady posegregowane i poddane recyklingowi u źródła, tj. w przydomowych kompostownikach.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 49,88%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 26,34%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 25,19%.

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 4,36%#.

5.8.1.8. Gmina Kowal - wiejska

W 2024 roku system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kowal funkcjonował zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi, nakładającymi na podmioty odbierające odpady komunalne obowiązek przekazywania ich do właściwych instalacji komunalnych. Na obszarze gminy nie istnieją instalacje umożliwiające przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne ani pozostałości z sortowania odpadów, w tym pochodzących z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów zmieszanych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest do przekazywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnych. W 2024 roku odpady tego rodzaju o kodzie 20 03 01, w ilości 410,58 Mg, zostały przekazane do Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu.

Łącznie w 2024 roku na terenie Gminy Kowal wytworzono i odebrano następujące ilości odpadów komunalnych:

- zmieszane odpady komunalne (kod 20 03 01) – 530,1800 Mg,
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji (kod 20 01 08) – 102,3200 Mg,
- odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01) – 3,7000 Mg,
- pozostałości po sortowaniu odpadów selektywnie zebranych, zawierające frakcje nieulegające biodegradacji (kod 19 12 12) – 23,2648 Mg,
- pozostałości po mechaniczno-biologicznym przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczone do składowania (kod 19 05 99) – 60,1013 Mg,

pozostałości po mechaniczno-biologicznym przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczone do składowania (kod 19 12 12) – 100,1688 Mg.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 54,42%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 22,01%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 31,14%.

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,01%#

5.8.1.9. Gmina Kowal - miejska

W roku 2024 zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Miasta Kowal realizowało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej SANIKO Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Komunalnej 4 we Włocławku. Ponadto, w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących od osób niezamieszkałych z obszaru gminy, zadania te wykonywał Zakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa Sp. z o.o. z siedzibą w Baruchowie.

Miejscem przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów oraz odpadów stanowiących pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, przekazywanych przez podmiot odbierający odpady z terenu Gminy Miasto Kowal, była Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Machnaczu.

Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi były przeznaczane na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wydatki te obejmowały w szczególności koszty utrzymania i modernizacji Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, koszty obsługi administracyjnej systemu oraz działania w zakresie edukacji ekologicznej dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina zapewnia właścicielom nieruchomości możliwość pozbywania się wszystkich rodzajów odpadów komunalnych. Obejmuje to zarówno przyjmowanie odpadów przez Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, jak i zagwarantowanie ich odbioru lub przyjęcia przez gminę w inny przewidziany sposób.

W 2024 roku na obszarze Gminy Miasto Kowal wytworzono i odebrano łącznie 598,100 Mg zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01. Masa odpadów powstałych w wyniku mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, oznaczonych kodem 19 12 12 i niespełniających wymogów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, które następnie skierowano do składowania, wyniosła 113,002 Mg.

Miasto Kowal, będące gminą miejską, charakteryzuje się znacznym udziałem nieruchomości, których właściciele samodzielnie wykorzystują część odpadów zielonych i biodegradowalnych do produkcji kompostu. Niemniej jednak przeważająca część tych odpadów jest przekazywana przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 49,01%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 22,82%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 13,44%.

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,0%#.

5.8.1.10. Gmina Lubanie

W gminie Lubanie system gospodarowania odpadami komunalnymi opiera się na zbiórce i segregacji odpadów, realizowanej przez Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), znajdujący się w Kucerzu. Punkt ten przyjmuje szeroki zakres odpadów, które są wymienione w przepisach oraz załącznikach do Uchwały Nr XXVII/248/2022 Rady Gminy Lubanie z dnia 21 czerwca 2022 r., dotyczącej szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych.

Rodzaje odpadów przyjmowanych w PSZOK:

·Odpady z opakowań: papier i tektura, tworzywa sztuczne, drewno, metale, szkło oraz opakowania wielomateriałowe, odpady zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone.

·Odpady inne niż wymienione w standardowej segregacji: zużyte opony, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady z tekstyliów i odzieży, odpady wielkogabarytowe, odpady roślinne, a także odpady niebezpieczne, takie jak baterie i akumulatory.

·Odpady niebezpieczne: farby, tusze, kleje, lepiszcze, środki ochrony roślin, a także odpady zawierające rtęć oraz urządzenia zawierające freony.

Zgodnie z regulacjami określonymi w uchwale, mieszkańcy gminy mogą oddać odpady do PSZOK w dowolnej ilości, z wyjątkiem odpadów budowlanych (do 200 kg rocznie na nieruchomości), zużytych opon (do 4 sztuk rocznie na nieruchomości), odpadów wielkogabarytowych (do 200 kg rocznie na nieruchomości) oraz odpadów roślinnych (do 150 kg rocznie na nieruchomości).

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych:

·Odpady segregowane, takie jak papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne oraz opakowania wielomateriałowe odbierane są nie rzadziej niż raz w miesiącu.

·Bioodpady w zabudowie wielolokalowej odbierane są co tydzień od 1 kwietnia do 31 października, a w zabudowie jednorodzinnej co dwa tygodnie w tym okresie. W pozostałym czasie bioodpady odbierane są w częstotliwości nie mniejszej niż raz na miesiąc.

·Niesegregowane odpady komunalne odbierane są co tydzień w zabudowie wielolokalowej oraz co dwa tygodnie w zabudowie jednorodzinnej w okresie od 1 kwietnia do 31 października. W pozostałym okresie odbiór tych odpadów odbywa się nie rzadziej niż raz na miesiąc.

Zgodnie z dbałością o ochronę środowiska, pod koniec października 2015 roku zakończono rekultywację składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Kucierz. Projekt „Rekultywacja składowisk odpadów w województwie kujawsko-pomorskim na cele przyrodnicze” miał na celu przywrócenie walorów przyrodniczych zamkniętemu składowisku, które zajmowało powierzchnię 32,4 ha. Realizację tego projektu przeprowadził Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego we współpracy z 27 samorządami lokalnymi i jednym związkiem międzygminnym.

W ramach projektu teren został odpowiednio ukształtowany, odtworzona została gleba, a także przeprowadzono nasadzenia roślinności i utworzenie ścieżek edukacyjnych. Dzięki zakończeniu rekultywacji, teren dawnego składowiska w Kucierzu stał się zielonym pagórkiem, gdzie mieszkańcy mogą korzystać z żwirowych ścieżek edukacyjnych, wzbogacając swoją wiedzę na temat ekologii, ochrony środowiska oraz racjonalnego gospodarowania odpadami.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 71,55 %.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 8,00%

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 1,20%

Udział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 1,77%

5.8.1.11. Gmina Lubień Kujawski

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych figurowali następujący przedsiębiorcy:

oPreZero Płocka Gospodarka Komunalna Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 31, 09-400 Płock,

oPrzedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKO”, ul. Komunalna 4, 87-800 Włocławek,

oPreZero Service Centrum Sp. z o.o., ul. Łąkoszyńska 127, 99-300 Kutno,

oZ.G.K. GRONEKO Sp. z o.o., Mikorzyn 19, 87-732 Lubanie,

oZakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa, Baruchowo 54, 87-821 Baruchowo,

oPrzedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta w Gostyninie Sp. z o.o., ul. Bierzewicka 32, 09-500 Gostynin,

oZakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Al. Zwycięstwa 19, 87-860 Chodecz.

W roku 2024 usługę odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy realizowało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKO” z Włocławka.

Mieszkańcy gminy mają możliwość przekazywania każdej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, zarówno selektywnie zebranych, jak i pozostałości po segregacji. Zbiórka prowadzona jest w systemie workowym, w podziale na następujące frakcje:

- metale i tworzywa sztuczne – worek żółty,
- szkło – worek zielony,
- papier – worek niebieski,
- biodopady – worek brązowy,
- zmieszane odpady komunalne i pozostałości po segregacji – worek czarny.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie Gminy Lubień Kujawski funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Lubieniu Kujawskim. Mieszkańcy mogą nieodpłatnie przekazywać do PSZOK następujące odpady:

- papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło opakowaniowe, opakowania wielomateriałowe, biodopady,
- odpady niebezpieczne, przeterminowane leki, chemikalia,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie i akumulatory,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych (np. igły i strzykawki z gospodarstw domowych),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, tekstylia i odzież,
- odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z gospodarstw domowych,
- popiół.

Na terenie gminy Lubień Kujawski nie funkcjonują instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, biodopadów ani pozostałości z sortowania. Zgodnie z przepisami prawa, odpady te przekazywane są przez odbierający podmiot bezpośrednio do instalacji komunalnych.

W 2024 roku z terenu gminy Lubień Kujawski odebrano i zebrano łącznie 2083,5830 Mg odpadów komunalnych, w tym:

oz terenów zamieszkałych – 1460,4400 Mg,

oz PSZOK – 200,7700 Mg.

W strukturze odpadów komunalnych odnotowano:

o1336,4800 Mg zmieszanych odpadów komunalnych,

o132,2200 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 48,12%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 29,54%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 27,23%.

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,16%#.

5.8.1.12. Gmina Lubraniec

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w 2023 roku odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz ich zagospodarowanie na terenie gminy Lubraniec realizowany był przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKO” Sp. z o.o. z siedzibą we Włocławku.

System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w gminie Lubraniec obejmował trzy główne elementy: segregację „u źródła” prowadzoną przez mieszkańców, selektywny odbiór odpadów w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz zbiórkę odpadów wielkogabarytowych zarówno „u źródła”, jak i poprzez tzw. wystawkę. W ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, odpady były odbierane od wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy mogli pozbywać się dowolnych ilości odpadów zbieranych w sposób selektywny.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. 2021, poz. 906), mieszkańcy zobowiązani są do segregacji odpadów na następujące frakcje: papier, metale, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, szkło oraz bioodpady. Gmina Lubraniec wprowadziła również selektywny odbiór popiołu z palenisk domowych. W zabudowie wielolokalowej obowiązywał system pojemnikowy, natomiast w zabudowie jednorodzinnej stosowano system mieszany pojemnikowo–workowy, obejmujący sześć frakcji oznaczonych kolorami przyporządkowanymi do poszczególnych rodzajów odpadów.

Gmina nie posiada instalacji do przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych, dlatego odpady zmieszane o kodzie 20 03 01 w ilości 959,5800 Mg zostały przekazane do Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Machnacu. Bioodpady o kodzie 20 01 08, w tym kuchenne odpady biodegradowalne, odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji oraz odpady zielone w ilości 468,000 Mg, również trafiły do RZUK w Machnacu.

Łącznie w 2023 roku z terenu gminy Lubraniec zebrano 2 464,5890 Mg odpadów, w tym 1 933,092 Mg odpadów komunalnych nieulegających biodegradacji (w tym 959,5800 Mg stanowiły odpady zmieszane), 509,360 Mg odpadów biodegradowalnych oraz 22,1370 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKO” Sp. z o.o. odebrało z nieruchomości zamieszkałych łącznie 2 379,533 Mg odpadów komunalnych, w tym 2 268,940 Mg zgodnie z harmonogramem odbioru bezpośredniego, 22,0850 Mg odpadów problemowych i 22,1120 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych dostarczonych do PSZOK, a podczas zbiórek objazdowych („wystawek”) odebrano 66,3960 Mg odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Z nieruchomości niezamieszkałych odebrano 79,7000 Mg odpadów nieulegających biodegradacji, a PSZOK przyjął 5,3650 Mg odpadów komunalnych.

Do procesu odzysku na składowisku odpadów, w ramach tworzenia okrywy rekultywacyjnej (R3), skierowano kompost nieodpowiadający wymaganiom powstający w wyniku kompostowania (355,2120 Mg) oraz kompost uzyskany w procesie stabilizacji (211,5874 Mg) o kodzie 19 05 03.

W lutym 2023 roku, w związku z ogłoszonym naborem przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, przeprowadzono inwentaryzację odpadów rolniczych na terenie gminy Lubraniec. W dniu 17 marca 2023 roku złożono wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego nr 2.6 „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi. Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”, który uzyskał pozytywną opinię. W wyniku postępowania ofertowego, najkorzystniejszą ofertę złożyła firma VIK Sp. z o.o. Sp. k. z Radomic, która w dniach 25–26 lipca 2023 roku przeprowadziła w Lubrańcu zbiórkę odpadów pochodzenia rolniczego, odbierając łącznie 77,3080 Mg tych odpadów.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 50,29%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 4,23%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 13,37%.

Udział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,45%#.

5.8.1.13. Gmina Włocławek

W 2024 roku odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Włocławek realizowało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKO” Sp. z o.o. z siedzibą we Włocławku.

System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy obejmował dwa główne elementy: segregację „u źródła”, prowadzoną przez mieszkańców bezpośrednio na nieruchomościach, oraz

funkcjonowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Zgodnie z obowiązującym Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Włocławek, właściciele nieruchomości zobowiązani byli do selektywnego zbierania podstawowych frakcji odpadów. Papier gromadzono w niebieskich pojemnikach i workach, szkło w zielonych, metale i tworzywa sztuczne w żółtych, bioodpady – w brązowych, a popiół w pojemnikach szarych. Pozostałości po segregacji trafiały do pojemników przeznaczonych na odpady zmieszane. Bioodpady, takie jak odpady kuchenne czy zielone, mogły być również zagospodarowywane poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach, o ile odbywało się to w sposób nieuciążliwy i bez negatywnego wpływu na środowisko.

W celu zapewnienia mieszkańcom możliwości bezpłatnego przekazywania odpadów problemowych utworzono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany w miejscowości Poddębice. Punkt prowadzony jest przez Urząd Gminy Włocławek. Mieszkańcy mogą tam przekazać m.in. papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, popiół, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie, sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble, opony (do 4 sztuk rocznie na gospodarstwo domowe), odpady budowlane (do 0,5 m³ rocznie) oraz tekstylia i odzież. Dodatkowo gmina prowadziła tzw. „mobilny PSZOK”, umożliwiający okresową zbiórkę odpadów wielkogabarytowych bezpośrednio z nieruchomości mieszkańców.

Gmina Włocławek nie dysponuje własnymi instalacjami do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów ani pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Dlatego zagospodarowaniem odebranych odpadów zajmowało się przedsiębiorstwo SANIKO, które przekazywało je do odpowiednich instalacji komunalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W roku 2024 uzyskano następujące poziomy:

ØPoziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: 43,21%.

ØPoziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 22,10%.

ØPoziom składowania odpadów komunalnych: 43,56%.

ØUdział % termicznego przekształcania odpadów komunalnych: 0,00%#.

5.8.2. Program usuwania azbestu

Na terenie gmin powiatu włocławskiego występuje niebezpieczny odpad, jakim jest azbest, który wchodzi w skład eternitu, pospolitego materiału do krycia dachów zarówno budynków mieszkalnych jak i gospodarczych. Dokumentem określającym sposób i przebieg wycofania azbestu na terenie całego kraju jest „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przyjęty uchwałą nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. (M.P. 2009 nr 50 poz. 735).

Do monitorowania Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 służy Elektroniczny System Informacji Przestrzennej GeoAzbest. Zgodnie z Bazą GeoAzbest na dzień 10.07.2025 r. na terenie powiatu zinwentaryzowano 45 258 145 kg zawierających azbest. Unieszkodliwiono już 8 272 649 kg. Do unieszkodliwienia pozostało 36 985 497 kg, z czego 35 802 504 kg pochodzi od osób fizycznych, a 1 182 993 kg od osób prawnych. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu w podziale na gminy przedstawia poniższa tabela.

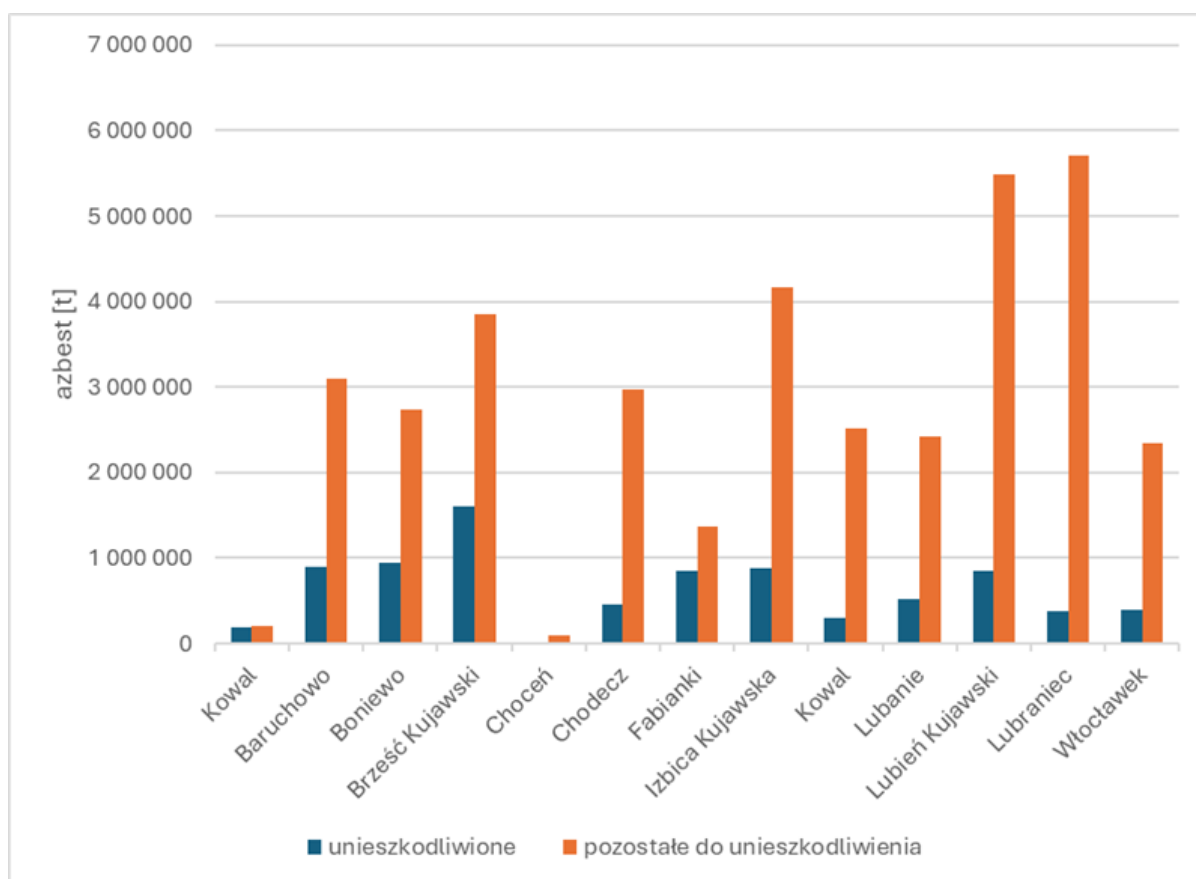
Tabela . Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gmin

Gmina	zinwentaryzowane	unieszkodliwione	pozostałe do unieszkodliwienia - razem	pozostałe do unieszkodliwienia - od osób fizycznych	pozostałe do unieszkodliwienia - od osób prawnych
Kowal	392 352	193 587	198 765	194 040	4 725
Baruchowo	3 987 955	892 945	3 095 010	3 075 024	19 986
Boniewo	3 691 783	949 397	2 742 386	2 718 953	23 433
Brześć Kujawski	5 459 382	1 602 868	3 856 514	3 831 014	25 500
Choceń	97 587	62	97 525	0	97 525
Chodecz	3 435 478	457 332	2 978 146	2 646 331	331 815
Fabianki	2 222 181	853 180	1 369 001	1 356 560	12 441

Izbica Kujawska	5 052 798	879 021	4 173 777	3 750 132	423 645
Kowal	2 822 700	305 020	2 517 680	2 517 080	600
Lubanie	2 938 627	517 072	2 421 555	2 416 245	5 310
Lubień Kujawski	6 336 989	854 986	5 482 003	5 376 853	105 150
Lubraniec	6 086 174	369 452	5 716 721	5 616 319	100 403
Włocławek	2 734 141	397 726	2 336 415	2 303 955	32 460

Źródło: Baza azbestowa (stan na dzień 10.07.2025 r)

Wykres . Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gmin

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy azbestowej (stan na dzień 10.07.2025 r.)

Najwięcej wyrobów zawierających azbest unieszkodliwiono w gminie Brześć Kujawski (1 602 868 t), a najmniej w gminie Chocień (62 t), z czego najwięcej do unieszkodliwienia pozostało w gminach Lubraniec i Lubień Kujawski, a najmniej w gminie Kowal i Chocień.

5.8.3. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego.

Na terenie gminy Baruchowo występuje duża ilość generowanych odpadów, a koszty związane z ich zagospodarowaniem wciąż rosną.

Na terenie gminy Boniewo występują nielegalne miejsca składowania odpadów, a procent segregacji odpadów nadal pozostaje na niskim poziomie.

W gminie Włocławek nie istnieją instalacje służące do przetwarzania odpadów zielonych, zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. W związku z powyższym gmina Włocławek nie ma możliwości zagospodarowania tych odpadów i wynajmuje w tym celu przedsiębiorstwo zewnętrzne.

W gminie Chodecz rośnie ilość odpadów oraz trwa walka z nielegalnie powstającymi wysypiskami śmieci - ciągle mała świadomość społeczeństwa w zakresie gospodarowania odpadami.

Gmina Lubanie również wskazuje na problemy ekologiczne w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów.

W gminie Fabianki występuje niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa w temacie gospodarki odpadami, brak zinwentaryzowanych dzikich wysypisk w gminie oraz spalanie odpadów w domowych kotłach.

W przypadku gminy Chocień wyzwaniem jest segregacja i świadomość mieszkańców.

Gminy: Brześć Kujawski, Kowal, Izbica Kujawska oraz Lubraniec nie wskazują na żadne problemy ekologiczne w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów.

Tabela . Analiza SWOT - gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ·Usuwanie z terenu powiatu wyrobów azbestowych, ·Wdrażanie systemu segregacji i odzysku odpadów, ·Rozwinięty system gospodarki odpadami komunalnymi, ·Monitoring masy zebranych odpadów, 	<ul style="list-style-type: none"> ·Występowanie na terenie powiatu wyrobów azbestowych, ·Występowanie na terenie powiatu dzikich wysypisk śmieci, ·Rosnąca ilość odpadów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, ·Pozyskiwanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury gospodarki odpadami, ·Powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Skażenie środowiska odpadami, trafiającymi do niego w sposób niekontrolowany, w tym nielegalne procedury w zakresie odbioru odpadów komunalnych oraz wytwarzania i zagospodarowywania odpadów powstających w ramach działalności gospodarczej, ·Nielegalne składowanie odpadów (powstawanie „dzikich wysypisk”), ·Zwiększające się koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami.

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza obszaru gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Lokalizacja PSZOK-ów oraz składowisk odpadów powinna uwzględniać wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów. Lokalizacja PSZOK-u czy składowiska powinna być wybrana tak, aby znajdowała się poza obszarami zagrożonymi powodzią, uwzględniała możliwość wystąpienia silnych wiatrów (zabezpieczenie lekkich frakcji odpadów przed rozwiewaniem) i brała pod uwagę ryzyko suszy i pożarów (szczególnie w przypadku składowisk odpadów łatwopalnych).
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, dzikie wysypiska śmieci oraz samozapłon gazów składowiskowych są nadzwyczajnymi zagrożeniami dla środowiska, a w szczególności dla gleby, wód i powietrza. Należy identyfikować oraz likwidować dzikie wysypiska śmieci oraz przeprowadzać kontrole w zakresie odpowiedniego składowania odpadów.
Działania edukacyjne	Edukacja społeczeństwa powinna dotyczyć osoby dorosłe, młodzież i dzieci w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami komunalnymi. Należy kierować do producentów, sprzedawców i konsumentów kampanie społeczne na temat zrównoważonej konsumpcji. Gminy powiatu włocławskiego co roku prowadzą edukację ekologiczną oraz akcje ekologiczne, takie jak „Sprzątanie świata”.
Monitoring środowiska	Monitoringiem składowania odpadów zajmują się jednostki zarządzające takimi instalacjami oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, który zajmuje się działalnością kontrolną.

Źródło: opracowanie własne

5.9. Zasoby przyrodnicze

5.9.1. Obszary chronione

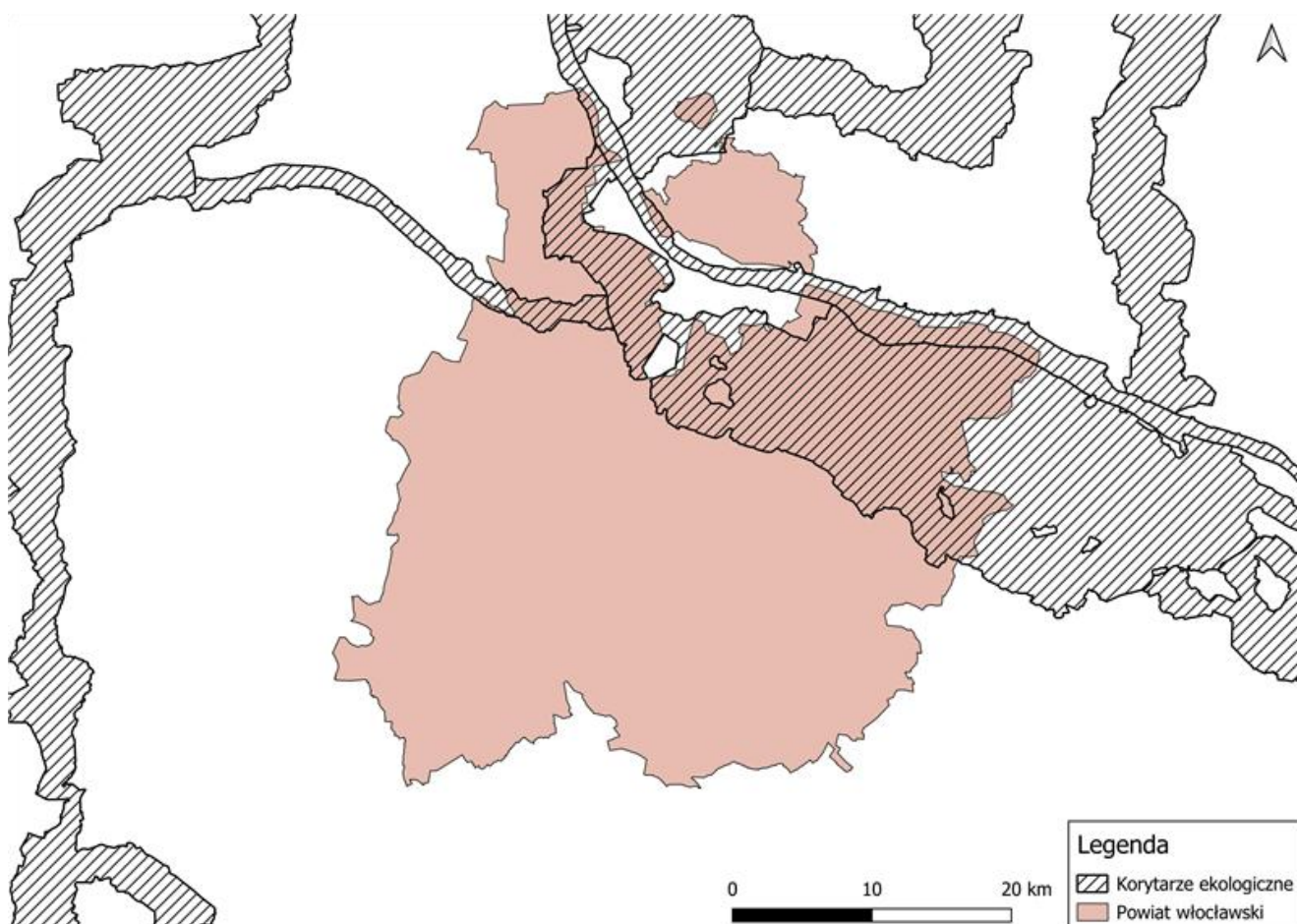
Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 poz. 1478), przedstawia poszczególne formy ochrony przyrody, na które składają się formy wielkoobszarowe takie jak: obszary Natura 2000, rezerwat przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz formy indywidualnej ochrony takie jak pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

Przez teren województwa kujawsko-pomorskiego, w tym przez teren powiatu włocławskiego, przebiegają także korytarze ekologiczne (mapa 14). Charakteryzują się dużą różnorodnością gatunkową, krajobrazową i siedliskową. Są one także ważnymi ostojami dla gatunków rodzinnych i wędrownych, a zwłaszcza dla gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem. Wszystkie korytarze ekologiczne należy uwzględniać w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, np. w opracowaniach ekofizjograficznych, MPZP, mając na uwadze ich specyfikę. Jako akty prawa miejscowego, gwarantują one określone, zgodne z wymogami ochrony środowiska i zasadami zrównoważonego rozwoju, zachowania korytarzy ekologicznych jako ciągłego systemu.

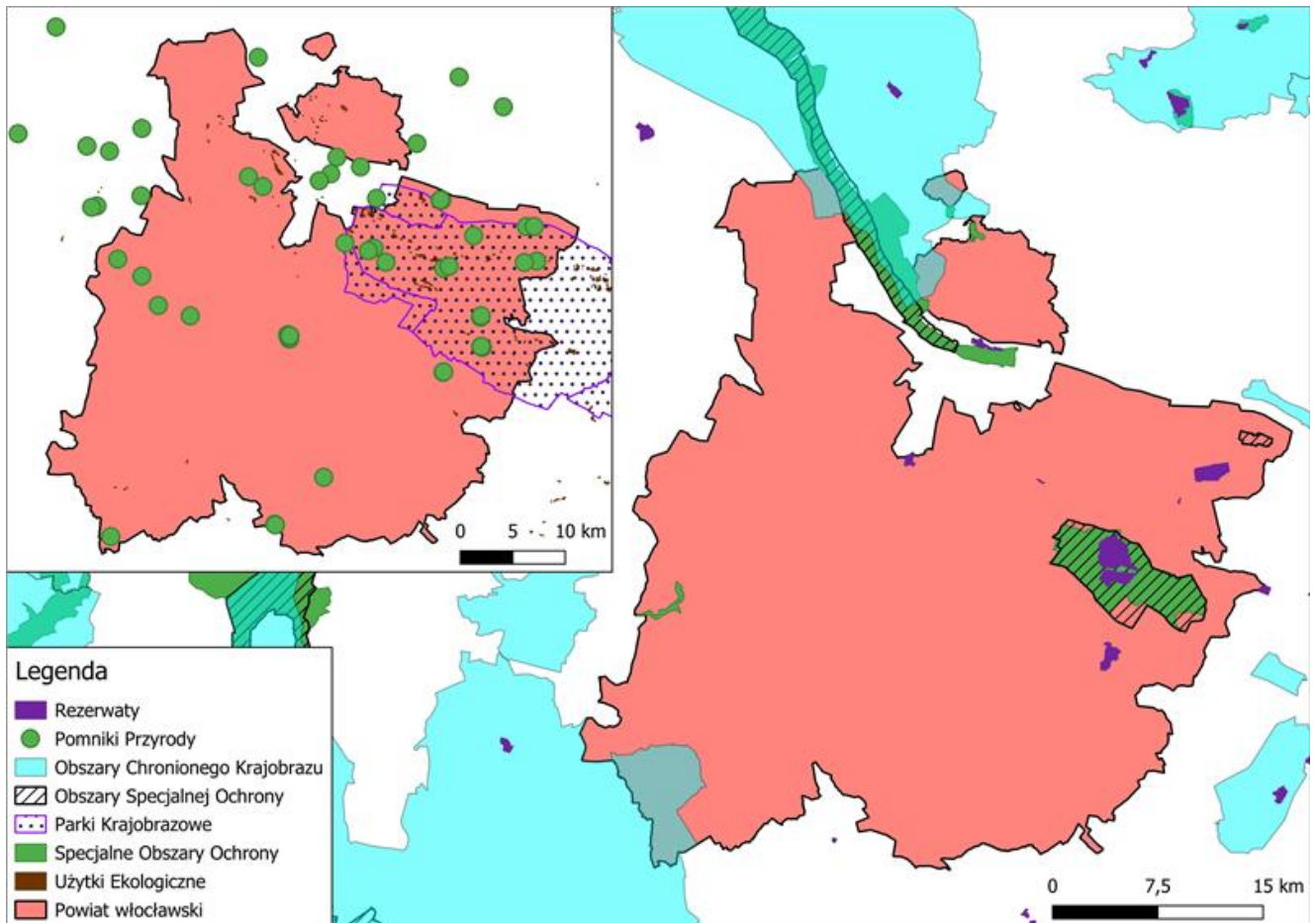
Na terenie powiatu znajdują się następujące formy ochrony przyrody::

- obszary Natura 2000,
- park krajobrazowy,
- rezerwat przyrody,
- obszar chronionego krajobrazu,
- użytk ekologiczny,
- pomniki przyrody.

Mapa 15 przedstawia lokalizację ww. form ochrony przyrody.

Mapa . Korytarz ekologiczny w powiecie włocławskim

Mapa . Lokalizacja form ochrony przyrody na tle powiatu włocławskiego

Źródło: opracowanie własne

5.9.1.1. Obszary Natura 2000

Cyprianka (PLH040013)

Specjalny obszar ochrony siedlisk utworzony na mocy decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE) (Dz. U. UE. L. 2009). Aktualnie obowiązującym aktem jest decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2025/256 z dnia 7 lutego 2025 r. w sprawie przyjęcia osiemnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny ((notyfikowana jako dokument nr C(2025) 749) (Dz. U. UE. L. 2025) Dz. U. UE. L. 2025 poz. 256). Obejmuje powierzchnię 109,28 ha w trzech gminach: Fabianki (gmina wiejska), Bobrowniki (gmina miejsko-wiejska) oraz Lipno (gmina wiejska) w powiecie lipnowskim. Na obszarze ustanowiono plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem nr 0210/29/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 27 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cyprianka PLH040013.

Teren obejmuje zespół torfianek powstałych na torfowisku niskim oraz naturalne dystroficzne, ubogowęglowe zbiorniki wodne, które stanowią siedlisko wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Najcenniejszym elementem przyrodniczym Cyprianki jest obecność strzebli błotnej, gatunku ryby objętego ochroną, dla którego obszar ten stanowi prawdopodobnie największe znane stanowisko w Polsce. W skali kraju gatunek ten występuje na zachodniej granicy swojego zasięgu.

Szata roślinna obszaru obejmuje między innymi trzcinę pospolitą, pałkę szerokolistną oraz skrzyp błotny. Zbiorniki wodne otaczają krzewiaste zbiorowiska wierzbowe, które miejscami przechodzą w bagienny bór

sosnowy. Struktura użytkowania terenu przedstawia się następująco: lasy iglaste zajmują 39% powierzchni, lasy liściaste 28%, lasy mieszane 5%, natomiast siedliska rolnicze również 28%.

Do głównych zagrożeń dla zachowania walorów przyrodniczych Cyprianki należą osuszanie terenów oraz naturalne procesy sukcesji prowadzące do zarastania zbiorników wodnych. Dodatkowe niebezpieczeństwo stanowi nadmierne użytkowanie turystyczne, zwłaszcza wędkarstwo i zbieractwo runa leśnego.

Na obszarze występują siedliska przyrodnicze takie jak naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz bory i lasy bagienne, w tym zespoły *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* oraz brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne. Do gatunków zwierząt o znaczeniu europejskim stwierdzonych na tym terenie należą bóbr europejski (*Castor fiber*) oraz strzebla błotna (*Eupallasella percunurus*), przy czym ta ostatnia jest gatunkiem priorytetowym.#

Włocławska Dolina Wisły (PLH040039)

Specjalny obszar ochrony siedlisk utworzony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dz. U. UE. L. 2011). Obszar obejmuje powierzchnie 4763,76 ha na terenie następujących gmin: Włocławek (gmina miejska), Fabianki (gmina wiejska), Lubanie (gmina wiejska), Czernikowo (gmina wiejska) w powiecie toruńskim, Bobrowniki (gmina miejsko-wiejska) w powiecie lipnowskim, Nieszawa (gmina miejska) oraz Waganiec (gmina wiejska) w powiecie aleksandrowskim. Aktualnie obowiązującym przepisem jest rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Włocławska Dolina Wisły (PLH040039) (Dz. U. 2021 poz. 1720).

Na terenie obowiązuje plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH040039, które zostało zmienione przez zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH04003.

Ostoja obejmuje fragment doliny Wisły o długości około 30 kilometrów, rozciągający się między zaporą we Włocławku a Nieszawą. W skład obszaru wchodzi koryto rzeki, terasy zalewowe wraz z przyległymi terenami oraz miejscami strome zbocza doliny. Charakterystycznym elementem tego odcinka są liczne łąchy piaszczyste i muliste osady, które powstają na skutek odkładania materiału erodowanego przez rzekę poniżej zapory włocławskiej. Zmiany poziomu wody – zarówno sezonowe, jak i krótkotrwałe, wynikające z pracy elektrowni – powodują cykliczne pojawianie się i znikanie odsłoniętych łąch. Na Wiśle spotkać można również starsze wyspy, porośnięte zaroślami wierzb i drzewostanami wierzbowo-topolowymi. Większość z nich została połączona z lądem za pomocą grobli, dlatego funkcjonują jako wyspy jedynie w czasie wysokich stanów wody. W krajobrazie ostoi obecne są także starorzecza. Nadbrzeżne tereny, okresowo zalewane, pokrywa mozaika muraw, ziołorośli oraz kęp drzew i krzewów, wśród których dominują młode wierzby i topole. W niższych częściach doliny, w rejonie Włocławka, zachowały się fragmenty bogatych gatunkowo łągów – siedlisk o dużym znaczeniu dla przyrody europejskiej. Na wyżej położonych terasach przeważają łąki i pastwiska, a sporadycznie można spotkać murawy kserotermiczne, wymagające ciepłych warunków. Znaczenie przyrodnicze obszaru wynika z obecności aż 11 typów siedlisk, 58 gatunków zwierząt i 3 gatunków roślin uznanych za cenne w skali europejskiej. Największy udział powierzchniowy mają tu łąki oraz nadrzeczne zarośla wierzbowe (około 13%), a także zmiennowilgotne łąki (około 10%). W Wiśle żyją rzadkie gatunki ryb, takie jak kiełb białopłetwy, koza czy minóg rzeczny. Szczególne znaczenie ma jednak awifauna – na tym obszarze stwierdzono obecność 47 gatunków ptaków ważnych dla ochrony przyrody w Europie, w tym bociana czarnego, bielika, żurawia i derkacza. Cała ostoja stanowi fragment ekologicznego korytarza Wisły, który pełni kluczową rolę w migracji wielu gatunków roślin i zwierząt.#

Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki (PLH040037)

Specjalny obszar ochrony siedlisk utworzony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dz. U. UE. L. 2011). Aktualnie

obowiązującym aktem jest rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki (PLH040037) (Dz. U. 2022 poz. 160).

Obszar obejmuje powierzchnię 151,91 ha na terenie następujących gmin: Lubraniec (gmina miejsko-wiejska), Topólka (gmina wiejska w powiecie radziejowskim). Na terenie obowiązuje plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Słone Łąki w Dolinie Zgłowiączki PLH040037.

Położony jest na Kujawach, w obrębie Pojezierza Kujawskiego, w dolinie rzeki Zgłowiączki – największego lewobrzeżnego dopływu Wisły na tym obszarze, uchodzącego do niej we Włocławku. Dolina rzeki, miejscami zatorfiona, wypełniona jest torfami niskimi, a wiosną i latem okresowo ulega podtopieniom. Zasolenie gleb wynika z wysięków słonych wód towarzyszących pokładom soli kamiennej, które w antyklinorium środkowopolskim występują blisko powierzchni ziemi.

Unikalnym elementem przyrodniczym są tu śródładowe słone łąki, powstałe w wyniku wieloletniego, ekstensywnego użytkowania kośno-pasterskiego. Występują w nich różne podtypy siedlisk – od silnie zasolonych łąk ze świbką morską i mlecznikiem nadmorskim, przez subhalofilne zbiorowiska z kostrzewą trzcinową i pięciornikiem gęsim, po szuwały solniskowe z sitowcem nadmorskim. Mozaika ta tworzy wyjątkowy krajobraz przyrodniczy Kujaw i sprzyja dużej różnorodności gatunkowej. Na obszarze występują liczne rośliny halofilne, m.in. łoboda oszczepowata, muchotrzew solniskowy, mannica odstająca, koniczyna rozdęta czy komonica wąskolistna, a także rzadkie gatunki flory Polski, takie jak goździk pyszny czy pełnik europejski.

Poza roślinnością słonolubną, w dolinie obecne są także inne cenne ekosystemy: łąki trzęślicowe, rajgrasowe i turzycowe, fragmenty muraw kserotermicznych oraz łągi jesionowo-olszowe. Obszar ten pełni ważną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej Kujaw, stanowiąc również siedlisko lęgowe wielu gatunków ptaków. Gospodarczo łąki wykorzystywane są głównie jako użytki zielone – kośne i pastwiskowe, choć ich wartość paszowa jest ograniczona.

Głównym zagrożeniem dla utrzymania walorów przyrodniczych jest zaniechanie tradycyjnego użytkowania, co prowadzi do zarastania siedlisk przez gatunki ekspansywne, zwłaszcza trzcinę pospolitą.[#]

Błota Kłócińskie (PLH040031)

Specjalny obszar ochrony siedlisk utworzony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dz. U. UE. L. 2011). Aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Błota Kłócińskie (PLH040031) (Dz. U. 2021 poz. 1919). Obszar obejmuje powierzchnię 3899,28 ha na terenie następujących gmin: Baruchowo (gmina wiejska), Kowal (gmina wiejska). Na terenie obowiązuje plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Błota Kłócińskie PLH040031, zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Błota Kłócińskie PLH040031.

Obszar położony jest w tzw. Niece Kłócińskiej, ograniczonej od północy polami wydumowymi, a od południa wysoczyzną morenową. Teren jest w znacznej części płaski, okresowo podmokły i w dużym stopniu zmeliorowany, a fragmenty użytkowane są rolniczo. Dominują tu lasy liściaste, siedliska łąkowe i zaroślowe oraz tereny rolnicze, natomiast resztę powierzchni zajmują torfowiska, bagna, młaki i zbiorniki wodne. Centralnym elementem obszaru jest Jezioro Rakutowskie – płytki zbiornik wytopiskowy o zmiennej powierzchni od 170 do 300 ha. Brzegi jeziora porastają rozległe szuwały trzcinowe, a dno w znacznej części zajmują łąki ramienicowe. Lustro wody cechuje się dużymi wahaniami powierzchniowymi, które sprzyjają rozwojowi roślinności namuliskowej i szuwarowej, w tym rzadkich zespołów kłociowych. Wokół jeziora występują ekstensywnie użytkowane łąki, w tym łąki trzęślicowe bogate w gatunki charakterystyczne, jak goryczka wąskolistna, goździk pyszny, storczyk kukawka czy fiołek mokradłowy. Są to jedne z największych i najlepiej zachowanych kompleksów tego typu w regionie.

Znaczną część obszaru zajmują wilgotne kompleksy leśne – olsy oraz łągi jesionowo-olszowe, wiązowo-jesionowe i topolowe. Na uwagę zasługuje rozległy kompleks łągów, jeden z największych w centralnej Polsce, stanowiący siedlisko wielu rzadkich gatunków roślin, m.in. wawrzynka wilczytka, zdrojówki rutewkowatej czy wiechlina odległokosowej. W południowej części obszaru znajduje się rezerwat „Olszyny Rakutowskie” (174,62 ha), natomiast jezioro wraz z przyległymi szuwarami chronione jest w ramach rezerwatu „Jezioro Rakutowskie” (414,07 ha). Na terenie Błot Kłócieńskich stwierdzono 12 typów siedlisk przyrodniczych ważnych dla Europy, w tym siedliska priorytetowe, takie jak torfowiska nakredowe oraz lasy łąkowe dębowo-wiązowo-jesionowe. Obszar stanowi również ostoję ptasią o randze europejskiej (E42), gdzie występuje co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 7 gatunków ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze, m.in. bąk, bączek, bocian czarny, błotniak łąkowy, rybołów, żuraw i rybitwa czarna. Występują tu także cenne gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, takie jak bóbr europejski, wydra, traszka grzebieniasta czy kumak nizinny, a także rośliny chronione, m.in. sierpowiec błyszczący. Błota Kłócieńskie to obszar o wysokiej wartości przyrodniczej w skali krajowej i europejskiej, wyróżniający się różnorodnością siedlisk, obecnością rzadkich gatunków oraz dużą rolą w zachowaniu bioróżnorodności regionu.[#]

Żwirownia Skoki (PLB040005)

Obszar specjalnej ochrony ptaków utworzony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2007 Nr 179, poz. 1275). Aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133). Obszar obejmuje powierzchnię 166,32 ha na terenie gminy Włocławek (gmina wiejska). Na terenie obowiązuje plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem nr 0210/3/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownia Skoki PLB040005 oraz zmieniony aktualnie obowiązującym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 5 listopada 2021 r. Zarządzenie zmieniające zarządzenie Nr 0210/3/2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownia Skoki PLB040005.

Żwirownia Skoki (PLB040005) to najmniejsza ostoja ptasia w Polsce, zlokalizowana w Kotlinie Płockiej, w obrębie Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. W skład tego obszaru wchodzi dwa sztuczne zbiorniki wodne (35% powierzchni), powstałe w wyniku eksploatacji żwiru, otoczone skarpmi i wyspami, oraz tereny pól i rzadkiego lasu liściastego. Zróżnicowana linia brzegowa zbiorników jest ubogo porośnięta roślinnością szuwarową. W obszarze tym gniazdują liczne gatunki ptaków, w tym mewa śmieszka, której kolonie liczyły w 2003 roku aż 3970 gniazd. Ostoja stanowi miejsce lęgowe dla 6 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym rybitwy białoczelnej, która nie jest ujęta w tej dyrektywie, ale stanowi gatunek szczególnie cenny. Główne zagrożenia dla tego obszaru to nadmierna aktywność ludzka, w tym uprawianie sportów wodnych, rozwój infrastruktury turystycznej oraz zabudowa. Dodatkowo, mogą występować niekorzystne skutki związane z płoszeniem ptaków, niszczeniem gniazd oraz wędkowaniem. W kontekście gatunków ważnych dla Europy występują tu m.in. zimorodek, świergotek polny, ortolan, rybitwa zwyczajna, rybitwa białoczelna oraz mewa czarnogłowa, w tym także gatunki priorytetowe.[#]

Dolina Dolnej Wisły (PLB040003)

Obszar specjalnej ochrony ptaków utworzony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2004 Nr 229, poz. 2313), zmieniony przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2007 Nr 179, poz. 1275) i rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 Nr 25, poz. 133).

Obszar obejmuje powierzchnię 33559,04 ha na terenie kilkunastu gmin, w tym: Włocławek (gmina miejska), Fabianki (gmina wiejska). Na terenie obowiązuje plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003, które zostało zmienione przez zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003.

Obszar ten jest częścią różnych jednostek fizyczno-geograficznych, takich jak Padolina Toruńsko-Eberswaldzka, Dolina Dolnej Wisły oraz Żuławy Wiślane. Rzeka płynie tu w niemal naturalnym korycie, tworząc namuliska, łachy piaszczyste i wysepki, a dolina jest porośnięta zaroślami wierzbowymi, lasami łągowymi, polami uprawnymi i pastwiskami. Woda zajmuje 31% powierzchni obszaru, a siedliska łąkowe i zaroślowe – 21%, podczas gdy 8% powierzchni pokrywają lasy. Obszar ten ma duże znaczenie dla ptaków migrujących i zimujących, w tym dla bielika, który korzysta z niego jako zimowiska. Gniazduje tu około 180 gatunków ptaków, w tym 44 wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, takich jak bielik, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna czy zimorodek. W okresie migracji dolina jest wykorzystywana przez ogromne ilości ptaków wodno-błotnych – ich liczebność może wynosić nawet do 50 000 osobników. Ostoja stanowi również cenne siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Wśród fauny wyróżniają się m.in. traszka grzebieniasta, wilk, bóbr europejski, wydra oraz różne gatunki ryb, jak ciosa czy głowacz białopłetwy. Flora obejmuje około 1350 gatunków roślin naczyniowych, w tym gatunki zagrożone i chronione, jak leniec bezpodkwiatowy, sasanka otwarta czy starodub łąkowy. Zachowane murawy kserotermiczne i łągi stanowią istotne elementy w zachowaniu wysokiej wartości przyrodniczej tego obszaru.[#]

Błota Rakutowskie (PLB040001)

Obszar specjalnej ochrony ptaków utworzony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2004 Nr 229, poz. 2313), zmienione przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133). Obszar obejmuje powierzchnie 4437,93 ha na terenie gmin: Baruchowo (gmina wiejska), Kowal (gmina wiejska). Na terenie obowiązuje plan zadań ochrony przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 września 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Błota Rakutowskie PLB040001.

Obszar obejmuje Jezioro Rakutowskie wraz z otaczającymi je zalewowymi łąkami turzycowymi oraz sąsiadującym wilgotnym kompleksem leśnym, w którym dominują olsy i łągi olszowo-jesionowe. Całość położona jest w centralnej części zatorfionej niecki Błot Rakutowskich i Błot Kłocięńskich, przez które przepływa rzeka Kłótnią wraz z Rakutówką. Samo jezioro to płytki akwen o powierzchni około 300 ha, charakteryzujący się łagodnymi, płaskimi brzegami porośniętymi szerokim, 100–150-metrowym pasem szuwarów z pałki, trzciny i oczeretu. Z uwagi na niewielką głębokość i ukształtowanie linii brzegowej, powierzchnia lustra wody zmienia się w ciągu roku nawet o 60–70 ha, mimo stosunkowo małych wahań poziomu wody. Jezioro wyróżnia się bogatą roślinnością wodną – zarówno zanurzoną, jak i pływającą – a jego dno w dużej części pokrywają łąki ramienicowe. W otoczeniu zbiornika znajdują się okresowo zalewane łąki turzycowe. W obszarze tym ochronie podlegają m.in.: żuraw zwyczajny, rybitwa czarna, podróżniczek, gęś zbożowa, gęś gęgawa, cyraneczka, płaskonos, głowienka oraz sieweczka obroźna.[#]

5.9.1.2. Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy

Park krajobrazowy utworzony 05.04.1979 r. na powierzchni 38 950,00 ha na mocy uchwały nr XIX/70/79 Wojewódzkich Rad Narodowych w Płocku i we Włocławku z dnia 5 kwietnia 1979 r. w sprawie utworzenia Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. WRN 1979 Nr 4, poz. 22). Uchwała ta została następnie zmieniona i obecnie obowiązuje uchwała nr XXXII/575/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie zmiany statutu Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. 2013 poz. 1382). Park obejmuje następujące gminy: Włocławek (gmina miejska), Baruchowo (gmina wiejska), Włocławek (gmina wiejska), Kowal (gmina wiejska), Nowy Duninów (gmina wiejska, powiat płocki), Gostynin (gmina wiejska, powiat gostyniński), Łąck (gmina wiejska, powiat płocki). Park Krajobrazowy obejmuje 22 200,00 ha na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

W części położonej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego: park powołany został dla ochrony części obszaru Pojezierza Gostynińskiego ze względu na występujące rzadkie i chronione gatunki grzybów, roślin i zwierząt oraz ich siedliska bytowania, a także dla ochrony kultury materialnej regionu, popularyzację i promocję walorów przyrodniczych, historycznych Kujaw i Mazowsza.

W parku występuje bogactwo form morfologicznych, w tym rynny subglacjalne, ozy, poziomy terasowe Wisły. Z okresu postglacjalnego pochodzi jeden z największych w Polsce – kompleks wydm śródlądowych. Na terenie GWPK znajduje się ponad 40 jezior, wśród których jest unikatowe w skali światowej jezioro Gościąż, z charakterystycznym uwarstwieniem osadów dennych (13 tysięcy par lamin osadów, rejestrujących 13 tysięcy lat historii zbiornika). Jezioro Rakutowskie wraz z otaczającymi podmokłościami

wpisano do rejestru międzynarodowych obszarów cennych dla ptaków, szczególnie wodno-błotnych ("Błota Rakutowskie").

W obrębie parku wyróżnia się trzy główne typy krajobrazu. Pierwszy z nich to krajobraz tarasów Wisły – rozległych, płaskich i piaszczystych powierzchni utworzonych przez akumulację rzeczną, które łagodnie opadają w stronę rzeki. Drugi typ to krajobraz tarasów zwydmionych, charakteryzujący się obecnością licznych wałów, pojedynczych lub zgrupowanych wzgórz i pagórków wydmowych oraz płytkich zagłębień deflacyjnych. Trzeci typ stanowi krajobraz równin akumulacji bagiennej – płaskich, podmokłych, często zabagnionych terenów, które powstały w dawnych dolinach rzecznych, wyschniętych zbiornikach wodnych lub tam, gdzie poziom wód gruntowych znajduje się blisko powierzchni ziemi.

5.9.1.3. Rezerваты

Na terenie powiatu znajduje się 8 rezerwatów przyrody, których wykaz przedstawia kolejna tabela. Ochroną rezerwatową objęto obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczegółowymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Tabela . Rezerваты na terenie powiatu włocławskiego

Nazwa rezerwatu	Lokalizacja obszaru na terenie Powiatu	Akt prawny	Rodzaj rezerwatu	Cel ochrony	Plan zadań ochrony	Pow. (ha)
Jazy	Włocławek	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jazy" (Dz. U. 2015 poz. 3609)	Leśny - nasadzeń i upraw	Zabezpieczenie i zachowanie najstarszego na Kujawach drzewostanu sosnowego.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jazy” (Dz. U. 2015 poz. 3768)	2,62
Olszyny Rakutowskie	Baruchowo	Zarządzenie Nr 0210/18/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Olszyny Rakutowskie" (Dz. U. 2012 poz. 1795)	Leśny - fitocenotyczny	Utrzymanie olsów i lasów łęgowych o charakterze naturalnym.	Zarządzenie Nr 0210/19/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Olszyny Rakutowskie" (Dz. U. 2012 poz. 1796)	174,62
Jeziro Rakutowskie	Kowal	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jeziro Rakutowskie" (Dz. U. 2016 poz. 1086)	Faunistyczny	Zachowanie największego na Pojezierzu Gostynińskim jeziora oraz terenów przyległych z charakterystycznymi zbiorowiskami roślinnymi oraz miejscami bytowania wielu rzadkich gatunków ptaków.	Zarządzenie Nr 15/0210/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Jeziro Rakutowskie" (Dz. U. 2011 Nr 311, poz. 3387)	416,74
Wójtownski Grąd	Włocławek	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wójtownski Grąd” (Dz. U. 2015 poz. 3613)	Leśny - fitocenotyczny	Zachowanie rzadkich na terenach wydmowych zespołów grądu i boru mieszanego z wykształconymi na tym terenie glebami rdzawo-brunatnymi.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wójtownski Grąd” (Dz. U. 2015 poz. 3772)	3,52
Grodno	Baruchowo	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Grodno” (Dz. U. 2016 poz. 2863)	Leśny - fitocenotyczny	Zachowanie jeziora Grodno wraz z otaczającymi go naturalnymi zbiorowiskami leśnymi.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno” (Dz. U. 2024 poz. 4869)	132,45
Gościąg	Włocławek	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 września 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Gościąg" (Dz. U. 2016 poz. 3223)	Przyrody nieożywionej - geologiczny i glebowy	Zachowanie jednego z grupy naturalnych zbiorników wodnych, o unikalnej w skali kraju, specyfice i charakterze osadów dennych - jeziora Gościąg oraz powierzchni leśnej otaczającej zespół jezior.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 27 sierpnia 2024 r. (Dz. U. 2024 poz. 4868)	227,91
Dębice	Włocławek	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dębice" (Dz. U. 2015 poz. 3605)	Leśny - fitocenotyczny	Zachowanie typowo wyształconej dąbrawy świetlistej oraz występujących w niej rzadkich i chronionych gatunków roślin.	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębice” (Dz. U. 2015 poz. 3766)	41,92
Uroczysko Nasiegniewo im. dr Wiesława Cyzmana	Fabianki	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 maja 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Uroczysko Nasiegniewo im. dr Wiesława Cyzmana” (Dz. U. 2025 poz. 2568)	Leśny - fitocenotyczny	Zachowanie cennych zbiorowisk leśnych - grądów i łągów wraz z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin	Zarządzenie Nr 27/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 czerwca 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Uroczysko Nasiegniewo im. dr Wiesława Cyzmana”	38,91

Źródło: Opracowanie na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

5.9.1.4. Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Na terenie powiatu występują dwa obszary chronionego krajobrazu.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie

Obszar ustanowiony 01.01.1983 r. na mocy uchwały Nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. WRN 1983 Nr 3, poz. 22). Aktualnie obowiązuje uchwała nr XIV/286/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 lutego 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Modzerowskie Dz. Urz. Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Dz. U. 2020 poz. 1081). Obejmuje obszar 3 213,50 ha na terenie gminy Izbica Kujawska (gmina miejsko-wiejska).

Obszar ten położony jest pod względem fizyczno-geograficznym w obrębie Wysoczyzny Kujawskiej. Rzeźba powierzchni terenu charakteryzuje się dużym urozmaiceniem, tak w obrębie samego obszaru, jak również w terenach okolicznych. Wiąże się to głównie z występowaniem młodoglacjalnych form takich jak pagórki morenowe i rynny. Dominantą przestrzenną terenu jest rynna Jeziora Modzerowskiego i Jeziora Długiego wcinająca się w otaczający teren na głębokość ponad 20 m. Głównym elementem hydrograficznym jest Jezioro Modzerowskie wraz z Jeziorem Długim. Stanowią one klasyczny przykład jezior rynnowych i tworzą wraz z położonym w sąsiedztwie Jeziorem Brdowskim (położonym na terenie województwa wielkopolskiego) obszar źródłowy rzeki Noteć. Uzupełnienie sieci wodnej stanowi bogaty system drobnych cieków oraz oczek wodnych. Lasy położone na terenie obszaru zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię - około 242 ha, co stanowi zaledwie 8% całkowitej jego powierzchni. Podstawą utworzenia OChK Jezioro Modzerowskie jest ochrona krajobrazu i naturalnych warunków środowiska przyrodniczego, w tym:

- cały rejon stanowi obszar źródliskowy rzeki Noteć,
- Jezioro Modzerowskie wraz z Jeziorem Długim stanowi bardzo interesujący element morfologiczny i krajobrazowy w tej części województwa kujawsko-pomorskiego,
- kompleksy leśne wymagające ścisłej ochrony jako jedne z nielicznie występujących lasów w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego.#

Obszar chronionego krajobrazu Niziny Ciechocińskiej

Obszar ustanowiony 01.01.1983 r. na mocy Uchwały Nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. WRN 1983 Nr 3, poz. 22). Aktualnie obowiązuje uchwała nr XI/257/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej (Dz. U. 2019 poz. 6119). Obejmuje obszar 38 236,34 ha na terenie kilkunastu gmin, w tym na terenie gmin Fabianki i Lubanie.

Obszar ten położony jest pod względem fizyczno-geograficznym w obrębie Kotliny Toruńskiej, stanowiącej fragment Pradoliny Wisły. Rzeźba powierzchni charakteryzuje się na ogół niewielkimi spadkami i w przeważającej większości jest płaska. Jedynie rejon przykrawędziowy Wysoczyzny Kujawskiej oraz fragmenty wydmorew w północno-zachodniej części obszaru charakteryzują się dużą malowniczością, wynikającą z dużych deniwelacji terenowych. Osią hydrologiczną opisywanego terenu jest rzeka Wisła. Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowi rzeka Tążyna stanowiąca lewobrzeżny dopływ Wisły oraz system drobnych cieków i rowów. Trwałym i bardzo ważnym składnikiem szaty roślinnej są lasy. Zajmują one łączną powierzchnię około 1150 ha, co stanowi 3% ogólnej powierzchni. Są to przede wszystkim bory sosnowe mające ogromne znaczenie dla mikroklimatu Ciechocinka, położonego w powiecie aleksandrowskim. Charakterystycznym elementem klimatycznym opisywanego terenu jest stosunkowo duży udział ciszy wynoszący dla Ciechocinka 20%. Bardzo interesującym i decydującym o funkcji terenu jest mikroklimat ciechociński. Jest to zjawisko powstałe między innymi w wyniku połączenia naturalnych predyspozycji z działalnością człowieka -budowa i eksploatacja łąki solankowych.#

5.9.1.5. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody na terenie powiatu to nie tylko drzewa, ale również głązy narzutowe. Na omawianym obszarze ustanowiono 47 pomników przyrody (GUS, 2024). Najwięcej takich indywidualnych form ochrony przyrody znajduje się w gminie Włocławek, których liczba wynosi 18. Poniżej znajduje się tabela przedstawiająca rozmieszczenie pomników przyrody.

Tabela . Zestawienie pomników przyrody w gminach powiatu włocławskiego

Nazwa gminy	Pomniki przyrody
Baruchowo – gmina wiejska	5
Boniewo – gmina wiejska	0
Brześć Kujawski – gmina miejsko-wiejska	2
Chocień – gmina wiejska	9
Chodecz – gmina miejsko-wiejska	7
Fabianki – gmina wiejska	0

Izbica Kujawska – gmina miejsko-wiejska	1
Kowal – gmina miejska	0
Kowal – gmina wiejska	1
Lubanie – gmina wiejska	0
Lubień Kujawski – gmina miejsko-wiejska	0
Lubraniec – gmina miejsko-wiejska	4
Włocławek – gmina wiejska	18

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.9.1.6. Użytki ekologiczne

Według danych GUS powierzchnia użytków ekologicznych wynosi 303,49 ha. Największa powierzchnia znajduje się w gminie Włocławek – 128,52 ha. Z pośród wszystkich gmin, gminy Boniewo, Chocień, Chodecz, Kowal (gmina miejska), Lubień Kujawski i Lubraniec cechują się brakiem użytków ekologicznych. Poniżej poglądowa tabela odnosząca się do rozmieszczenia wyróżnionej formy ochrony przyrody.

Tabela . Użytki ekologiczne w poszczególnych gminach powiatu włocławskiego

Nazwa gminy	Powierzchnia użytków ekologicznych
Baruchowo – gmina wiejska	55,73
Boniewo – gmina wiejska	0
Brześć Kujawski – gmina miejsko-wiejska	39,67
Chocień – gmina wiejska	0
Chodecz – gmina miejsko-wiejska	0
Fabianki – gmina wiejska	19,03
Izbica Kujawska – gmina miejsko-wiejska	4,37
Kowal – gmina miejska	0
Kowal – gmina wiejska	42,25
Lubanie – gmina wiejska	13,92
Lubień Kujawski – gmina miejsko-wiejska	0
Lubraniec – gmina miejsko-wiejska	0
Włocławek – gmina wiejska	128,52

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.9.2. Tereny zielone

Do terenów o charakterze zieleni urządzonej, które są regularnie pielęgnowane i utrzymywane zalicza się następujące tereny: parki spacerowo – wypoczynkowe, zieleńce, zieleń uliczną, zieleń osiedlową, żywopłoty. Innym typem zieleni urządzonej jest zieleń przykościelna i zieleń cmentarna.

W powiecie włocławskim największą powierzchnię terenów zielonych mają cmentarze – 75,25 ha, z czego najwięcej z nich przypada gminie Włocławek. Najmniejszą część stanowi zieleń uliczna (3,03 ha), która występuje w gminie Kowal, Boniewo, Izbica Kujawska (miasto) i Lubraniec (miasto). Parki spacerowo – wypoczynkowe występują w gminach Boniewo, Chocień, Izbica Kujawska i Lubraniec. Dokładne informacje o terenach zieleni urządzonej na terenie powiatu włocławskiego w roku 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Tereny zieleni urządzonej na terenie powiatu włocławskiego w roku 2023

Nazwa	parki spacerowo - wypoczynkowe [ha]	zieleńce [ha]	zieleń uliczna [ha]	tereny zieleni osiedlowej [ha]	parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha]	cment arze [ha]	lasy gminne [ha]
Powiat włocławski	23,19	13,44	3,03	14,68	51,31	75,25	36,65
Kowal - gmina miejska	0,00	3,06	1,23	0,39	3,45	2,54	0,00
Baruchowo - gmina wiejska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
Boniewo - gmina wiejska	10,19	0,80	0,20	0,00	10,99	2,20	0,00

Brześć Kujawski - gmina miejsko-wiejska	0,00	1,20	0,00	2,36	3,56	3,00	0,00
Brześć Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	1,20	0,00	0,16	1,36	1,90	0,00
Brześć Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	0,00	0,00	2,20	2,20	1,10	0,00
Choceń - gmina wiejska	8,30	1,30	0,00	0,13	9,73	6,30	0,00
Chodecz - gmina miejsko-wiejska	0,00	0,50	0,00	0,00	0,50	5,80	0,00
Chodecz - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	0,50	0,00	0,00	0,50	3,90	0,00
Chodecz - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,90	0,00
Fabianki - gmina wiejska	0,00	0,00	0,00	3,02	3,02	3,70	3,40
Izbica Kujawska - gmina miejsko-wiejska	2,10	1,30	1,50	0,50	3,90	7,00	6,10
Izbica Kujawska - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	2,10	1,30	1,50	0,50	3,90	3,60	2,70
Izbica Kujawska - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,40	3,40
Kowal - gmina wiejska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,97	6,75
Lubanie - gmina wiejska	0,00	1,70	0,00	0,00	1,70	2,30	0,00
Lubień Kujawski - gmina miejsko-wiejska	0,00	3,00	0,00	1,92	4,92	4,70	11,40
Lubień Kujawski - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	3,00	0,00	0,00	3,00	3,10	3,40
Lubień Kujawski - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	0,00	0,00	1,92	1,92	1,60	8,00
Lubraniec - gmina miejsko-wiejska	2,60	0,58	0,10	1,00	4,18	4,70	0,00
Lubraniec - miasto w gminie miejsko-wiejskiej	2,60	0,58	0,10	1,00	4,18	2,40	0,00
Lubraniec - obszar wiejski w gminie miejsko-wiejskiej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,30	0,00
Włocławek - gmina wiejska	0,00	0,00	0,00	5,36	5,36	30,04	9,00

Źródło: GUS

Lasami na terenie powiatu włocławskiego zarządzają poniższe nadleśnictwa:

- Nadleśnictwo Koło,
- Nadleśnictwo Kutno,
- Nadleśnictwo Włocławek.

Powierzchnia lasów znajdujących się w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Koło na terenie powiatu włocławskiego wynosi 487,31 ha, w tym powierzchnia lasów ochronnych – 265,52 ha.

Całkowita powierzchnia lasów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Kutno wynosi 9 608,32 ha, z czego lasy uznane za ochronne zajmują 5 842,62 ha. Na obszarze powiatu włocławskiego powierzchnia lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Kutno wynosi 2 409,39 ha, w tym lasy ochronne zajmują 165,66 ha.

Całkowita powierzchnia lasów znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Włocławek wynosi 24 037 ha, z czego na terenie powiatu włocławskiego znajduje się 21 146,4285 ha. Lasy ochronne na terenie Nadleśnictwa Włocławek, w granicach powiatu włocławskiego, stanowią 80,35% powierzchni lasów, co odpowiada 16 991,16 ha.

Łączna powierzchnia lasów na terenie powiatu włocławskiego wynosi 27 349,29 ha, z czego 86,69% stanowią publiczne lasy Skarbu Państwa. Powierzchnia lasów gminnych wynosi 36,65 ha, natomiast lasów prywatnych – 3 603,27 ha.

Szczegółową powierzchnie lasów przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Powierzchnia lasów na terenie powiatu w roku 2024

Lasy	Powierzchnia [ha]
Lasy ogółem	27 349,29
Lasy publiczne ogółem	23 746,02
Lasy publiczne Skarbu Państwa	23 709,37
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	23 643,75
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	31,30
Lasy publiczne gminne	36,65
Lasy prywatne ogółem	3 603,27
Powierzchnia lasów na 1 mieszkańca	33,5

Źródło: GUS

5.9.3. Edukacja ekologiczna

Dbając o edukację przyrodniczo-ekologiczną osób zarówno młodszych jak i starszych, Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy prowadzi liczne warsztaty oraz organizuje akcje mające za zadanie zwiększyć świadomość społeczeństwa o Matce Naturze. Na terenie oraz w siedzibie Parku, a także w szkołach prowadzone są zajęcia oraz prelekcje dotyczące nie tylko otaczającej nas, najbliższej ekosfery, ale także szeroko pojętej przyrody, wykorzystując specjalistyczne narzędzia dydaktyczne m.in. instrumenty meteorologiczne, mikroskopy i wiele innych. Jednostka zajmuje się także organizacją wydarzeń z okazji „Dnia Ziemi” czy „Dnia Pszczół”, mających za zadanie celebrować, poprzez połączenie zabawy z edukacją, świąt tak ważnych dla natury. Prowadzone są również wydarzenia indywidualne jak „Lato w Parku”, podczas których prowadzone są liczne, zróżnicowane warsztaty w wielu dziedzinach przez osoby wykształcone w każdej z nich. Prowadzone są też rajdy piesze i rowerowe mające za zadanie przybliżyć ich uczestnikom najbardziej wartościowe pod względem przyrodniczo-turystycznym i historyczno-kulturowym miejsca GWPK. Co więcej, Park chętnie uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez inne jednostki, prowadząc zajęcia, konkursy i animując najmłodszych, współtworząc tym samym liczne pikniki rodzinne, dożynki, czy święta plenerowe.”

Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Koło zgodnie z działalnością statutową PGL LP przeprowadzało zajęcia edukacyjne na terenie powiatu włocławskiego m.in. w placówkach szkolno-wychowawczych, w tym na terenie Parku Kulturowego Wietrzychowice. Nadleśnictwo Koło planuje realizację w następnych latach edukacji ekologiczno-przyrodniczej w porozumieniu z Gminą Izbica Kujawska i Gminą Chodecz oraz instytucjami znajdującymi się w jej zasięgu terytorialnym.

Nadleśnictwo Włocławek w ramach edukacji ekologicznej na terenie powiatu włocławskiego w latach 2023-2024 prowadziło zajęcia edukacyjne:

- w Ośrodku Edukacji Ekologicznej i Parku Edukacji Ekologicznej,
- na terenie szkół, przedszkoli oraz innych placówek,
- zajęcia terenowe.

Nadleśnictwo Włocławek zorganizowało również dla mieszkańców powiatu włocławskiego akcje i imprezy okolicznościowe w tym biegi, rajdy rowerowe, akcje sprzątania lasu, pikniki, akcje sadzenia lasu oraz półkolonie letnie i zimowe z seniorami i dziećmi. W zajęciach o tematyce ekologicznej brały udział m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku, kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku, szkoły, przedszkola, grupy lokalnej społeczności, kluby zainteresowań, warsztat terapii zajęciowej, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Dorosłym z Niepełnosprawnością Intelktualną OLIGO. W latach 2023-2024 Nadleśnictwo Włocławek w ramach edukacji ekologicznej zrealizowało łącznie 428 zajęć.

Edukacją ekologiczną zajmowało się również Nadleśnictwo Kutno.

Tabela . Działania w ramach edukacji leśnej w roku 2023 prowadzone przez Nadleśnictwo Kutno

Forma edukacji	Ogółem			w tym:			
	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Udział % uczestników	Dzieci przedszkolne 3 do 6 lat	Dzieci i młodzież szkół podstawowych	Młodzież szkół ponadpodstawowych 16-19 lat	Studenci i dorośli, powyżej 19 lat

					ch 7-15 lat		
Zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem	10	299	15,1	0	183	76	40
Spotkania z leśnikiem w szkołach	19	1 088	54,8	339	459	290	-
Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.)	1	19	1,0	-	-	-	19
Akcje, imprezy okolicznościowe	11	580	29,2	146	238	146	50
Razem	X	1 986	100,0	485	880	512	109

Źródło: Nadleśnictwo Kutno

Tabela . Działania w ramach edukacji leśnej w roku 2024 prowadzone przez Nadleśnictwo Kutno

Forma edukacji	Ogółem			w tym:			
	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Udział % uczestników	Dzieci przedszkolne 3 do 6 lat	Dzieci i młodzież szkół podstawowych 7-15 lat	Młodzież szkół ponadpodstawowych 16-19 lat	Studenci i dorośli, powyżej 19 lat
Zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem	18	692	27,4	227	405	60	-
Spotkania z leśnikiem w szkołach	13	745	29,5	434	236	35	40
Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.)	1	40	1,6	-	40	-	-
Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.) 2	2	90	3,6	35	35	10	10
Akcje, imprezy okolicznościowe	14	960	38,0	310	330	230	90
Razem	X	2 527	100,0	1 006	1 046	335	140

Źródło: Nadleśnictwo Kutno

Gminy powiatu włocławskiego

W gminie Boniewo planowana jest w roku 2025 realizacja przedsięwzięcia pn. „Organizacja plenerowej akcji edukacyjno-informacyjnej w temacie ochrony powietrza na terenie Gminy Boniewo” w ramach dofinansowania ze środków z WFOŚiGW w Toruniu. W roku 2024 zrealizowano program „Ekopracownia – zielone serce szkoły”: podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa. W ramach programu przeprowadzono warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej i przedszkoli, zorganizowano szkolenia dla nauczycieli, dyrektorów, odbyły się spotkania z rodzicami uczniów, a także z przedstawicielami Urzędu Gminy, radnymi i sołtysami gminy Boniewo. W ramach programu powstała ekopracownia. Przeprowadzono wywiady dla lokalnej telewizji i prasy oraz stworzono dwa filmy promujące wraz ze spotem reklamowym. Informowano również o funkcjonującym w gminie punkcie konsultacyjno-informacyjnym programu Czyste Powietrze: przybliżanie celu programu oraz istotę jego realizacji, przedstawienie zasad i warunków, jakie trzeba spełnić aby otrzymać dofinansowanie i dystrybucja ulotek promujących program Czyste Powietrze w urzędzie gminy. W ramach pracy punktu konsultacyjno-informacyjnego udzielono konsultacji na temat wymagań jakie należy spełnić, żeby otrzymać dofinansowanie. Wsparto beneficjentów przy kompletowaniu wymaganych dokumentów.

Gmina Włocławek w latach 2023-2024 organizowała następujące konkursy ekologiczne:

ü Szkolny Konkurs Wiedzy Ekologicznej dla 3 etapów edukacyjnych. (kl. I-III, IV-VI, VII-VIII),

ü Szkolny Konkurs Kreatywno- Plastyczny na przebranie „Jestem Zieloną Planetą”,

ü Szkolny Konkurs Kreatywno-Plastyczny „Makieta – zielona planeta”,

ü Konkurs plastyczny na rodzinny plakat „Zielona planeta-szanuj!”,

ü Konkurs dla rodziny na najbardziej wystrzałową modę ekologiczną dla wszystkich członków rodziny.

W latach 2024-2025 gmina Włocławek organizowała następujące konkursy ekologiczne:

ü Konkurs wiedzy ekologicznej EkoGeniusz 2025-dla 3 etapów edukacyjnych. (kl. I-III, IV-VI, VII-VIII),

ü Konkurs na eko-modę ,czyli pokaz strojów z recyklingu,

ü Konkurs na eko-plakat z hasłem,

ü Rodzinny konkurs na najbardziej kreatywną rzeźbę z odpadów.

Dodatkowo, na terenie gminy prowadzone są działania ekologiczne. W Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Kruszynie od wielu lat odbywają się cykliczne działania proekologiczne planowane przez nauczycieli placówki i skierowane do uczniów wszystkich etapów edukacyjnych (przedszkole, kl. I-III, IV-VIII). Zwracamy uwagę wszystkich, a w szczególności młodych ludzi na problemy ochrony środowiska we współczesnym świecie. W akcje edukacyjne aktywnie włączani są również rodzice, dziadkowie uczniów oraz inni członkowie lokalnego środowiska (Koła Gospodyń Wiejskich, Rada Rodziców, Kruszyńskie Stowarzyszenie Seniorów oraz Dzienny Dom Seniora w Kruszynie). Działania ekologiczne realizowane są w placówce ponad 20 lat i uwzględniają różnorodną tematykę, pokazują różnorodne środowiska przyrodnicze, ciekawe formy ochrony przyrody, a przede wszystkim pokazują dobre wzorce jak dbać o środowisko.

Prowadzone są akcje i zajęcia edukacyjne tzw. Tygodnie Ekologiczne, które mają formę zajęć stacjonarnych, mieszanych, terenowych, wyjazdowych i spotkań ze specjalistami zajmującymi się szeroko rozumianą edukacją ekologiczną. Podczas tych dni przeprowadzane zostają ekologiczne konkursy: językowe, literackie, wiedzowe, plastyczne, fotograficzne, multimedialne. Przygotowywane i przeprowadzone przez nauczycieli SPZOI w Kruszynie odbywają się również przedstawienia ekologiczne. Organizowane są cykliczne imprezy ekologiczne o zasięgu lokalnym. Organizowane są jednodniowe pikniki ekologiczne tzw. „Majówki Ekologiczne” (łącznie zrealizowano 13 takich imprez lokalnych). Są to kampanie społeczno-edukacyjne skierowane do różnych pokoleń mieszkańców terenów wiejskich (np.: kampanie pn. „Z wodą -o wodzie -dla wody”, „Razem dla przyrody”, „Czyste powietrze”, „Razem dla pszczół”, „Plastiku mniej - ziemi lżej” i inne). Szkoła jest organizatorem licznych warsztatów o tematyce ekologicznej podczas np. pikników ekologicznych np.:

· Strefa „muzyka z domowego śmietnika, czyli ekoinstrumenty”,

· Strefa „naturalna zabawa – gry i zabawy bez plastiku”, wyścigi na wesoło-ekologicznym torze przeszkód, malowanie błotem i naturalnymi barwnikami, budowanie z kartonów, układanie wzorów z szyszek, kamieni, liści – eko-mandale,

· Strefa „Kwiaty dla pszczół - małe działania, wielka pomoc dla klimatu”,

· Strefa „Woskowijki i miód – naturalne sposoby na zdrowie i ochronę klimatu”,

· Strefa „recyklingowe diy – tworzenie biżuterii i dekoracji z odpadów jako działanie na rzecz ochrony klimatu”,

· Strefa „Zero waste w praktyce – drugie życie tekstyliów ” jako działanie na rzecz ochrony klimatu.

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Kruszynie jest corocznym uczestnikiem ekologicznych kampanii edukacyjnych zgodnie z kalendarzem: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Dzień Drzewa, Dzień Niezapominajki. Szkoła aktywnie współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, Włocławskim Centrum Edukacji Ekologicznej, Nadleśnictwem Włocławek i Gostynińsko-Włocławskim Parkiem Krajobrazowym oraz firmami zewnętrznymi zajmującymi się prowadzeniem warsztatowych zajęć ekologicznych (np. Akademia Pana Królika). Ponadto organizowane są wycieczki na ścieżki przyrodniczo-leśne i wystawy przyrodnicze w Centrum Edukacji Ekologicznej na terenie Nadleśnictwa Włocławek, do Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, do Zielonej Szkoły w Gorenium, do Górzna - Ośrodka Edukacji Ekologicznej Wilga. Wiele ważnych tematów traktujących o zrównoważonym rozwoju uczniowie pozyskali podczas wyjazdów do Centrum Chemii w Małej Skali w Toruniu oraz Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy” (zwiedzanie

i zajęcia warsztatowe). W szkole w latach 2021 – 2023 realizowany był projekt ekologiczny: Warsztatowe zajęcia edukacyjno - ekologiczne pod hasłem „OZE - tworzenie ćwiczeń interaktywnych” w ramach projektu "Przedsięwzięcie edukacyjne z zakresu OZE i efektywności energetycznej w Gminie Włocławek".

Szkoła Podstawowa w Smólniku przeprowadza pojawiający się cyklicznie od ponad 20 lat Rejonowy Konkurs Ekologiczny w Smólniku poruszający zagadnienia ochrony przyrody w parkach narodowych i krajobrazowych na terenie Polski. Jest to konkurs organizowany pod patronatem Kuratora Oświaty w Bydgoszczy. Celem Konkursu jest:

Ørozbudzanie i rozwijanie zainteresowań ekologią, ochroną środowiska i ochroną przyrody, a także wspieranie uzdolnień uczniów,

Øposzerzanie i wzbogacanie wiedzy i umiejętności zdobywanych na zajęciach przyrody, biologii oraz nauk przyrodniczych,

Økształtowanie umiejętności samodzielnego korzystania z pozaszkolnych źródeł informacji,

Øzachęcanie uczniów do uczestniczenia w kołach zainteresowań lub innych formach pracy pozalekcyjnej oraz podejmowania samodzielnych prac obserwacyjnych i samokształceniowych,

Øpoznawanie piękna przyrody ojczyzny oraz form ochrony przyrody w Polsce,

Øpodnoszenie świadomości i kultury ekologicznej, poznanie bioróżnorodności obszarów chronionych

Konkursy szkolne w Szkole Podstawowej w Smólniku w gminie Włocławek:

·Z okazji dnia Ligi Ochrony Przyrody konkurs dla całej społeczności szkolnej pt. „Ekologiczny styl życia – jak być EKO na co dzień? Zadania konkursowe:

1. Klasy I-III przygotowanie projektu medalu przyjaciela przyrody „Jestem EKO”.

2. Klasy IV-VIII nagranie indywidualnie, zespołowo, w dowolnej grupie uczniów krótkiego filmu - spotu zachęcającego do ekologicznego stylu życia i aktywnej postawy wobec ochrony przyrody. Zorganizowano wystawę zaprojektowanych medali oraz w mediach społecznościowych i na stronie internetowej szkoły zostały zaprezentowane przygotowane przez uczniów filmiki.

·Z okazji Dnia Ziemi konkurs „Wiosna malowana kwiatami – ekologiczny kwietnik”. Wykonanie kwietnika zgodnie z zasadami ZERO WASTE,

·Eliminacje do konkursu rejonowego w Smólniku,

·„PLANETA ENERGII: - miejsce IV,

·„OBUDŹ W SOBIE EKOLOGA” - CEE Włocławek: miejsce I.

Konkursy grantowe w Szkole Podstawowej w Smólniku w gminie Włocławek:

·„Oblatani w pomaganiu” – edukacyjny projekt fundacji Anwil. Projekt miał na celu założenie przez uczniów przyszkolnej łąki miododajnej. Dążymy do kontynuacji podjętych działań przez okres długofalowy. Poszerzenia wiedzy uczniów o bioróżnorodności i doposażenia placówki w niezbędne materiały do podnoszenia świadomości ekologicznej uczniów.

·„W ZIELONE GRAMY. BIORÓŻNORODNOŚĆ DAJE MOC”:

1. Powiększenie kwietnej łąki na terenie szkolnej działki.

2. Zaprojektowanie i zasadzenie mini ogrodu z ziołami.

3. Ustawienie zrobionych przez dzieci w ramach konkursu domków dla owadów.

4. Zaprojektowanie i realizacja ścieżki dydaktycznej na terenie szkolnej działki, umieszczenie tablic edukacyjnych, które uatrakcyjnają zajęcia w terenie i umożliwiają analizę bogactwa form życia, różnorodności gatunków na wszystkich poziomach organizacji przyrody. Zachęcają do zdobywania nowych wiadomości i umożliwiają ich sprawdzenie i uporządkowanie. Znalazły się tam: „Kostka wiedzy-drzewa”, „Leśne koło fortuny”, tablice edukacyjne „Łąka kwietna” i „Jaki to owad?”, zestaw interaktywny w stelażu „Rośliny przyprawowe”. Wyeksponowane elementy ścieżki dydaktycznej są doskonałym wsparciem podczas zielonych lekcji przyrody organizowanych dla wszystkich grup wiekowych.

·EKOLOGICZNY OGRÓD DYDAKTYCZNY - w formie laboratorium na świeżym powietrzu szkoła stworzyła miejsce, w którym uczniowie poznają problemy otaczającego nas świata przyrody, a zwłaszcza bioróżnorodności, poszanowania roślinności, znajomości warzyw i ziół, racjonalnego ich wykorzystania, dbania o roślinność – szczególnie ogródek warzywny i mini sad przyszkolny. Nasi uczniowie mają możliwość zdobywania wiedzy przyrodniczej poza murami szkoły, poznają zasady funkcjonowania i dbania o różnorodność biologiczną, poznają zasady zdrowego żywienia.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kruszynie z filią w Smólniku w latach 2023 -2024 nie organizowała samodzielnie wydarzeń związanych z edukacją ekologiczną. W 2025 roku złożono wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na organizację Warsztatów ekologicznych dla dorosłych mieszkańców gminy Włocławek. Uzyskane dofinansowanie zostało już zużytkowane. Celem organizacji warsztatów ekologicznych Eko Talerz było podniesienie świadomości mieszkańców gminy Włocławek w zakresie ekologicznego żywienia i prowadzenia gospodarstwa domowego. Rosnąca świadomość społeczna, zaangażowanie, kampanie społeczne, edukacja, dostęp do informacji, powodują, iż coraz bardziej przekonujemy się, jak wielkie znaczenie ma dieta dla naszego zdrowia i ogólnego dobrostanu. Prowadzące warsztaty, panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Fajne Babki z Józefowa” podczas warsztatów uświadamiały uczestników, że są decyzje, które można stosować wspólnie z dobrym efektem dla nas wszystkich, a dzięki temu, także środowisku i klimatu. Podczas warsztatów Eko Talerz uczyliśmy mieszkańców gminy Włocławek żeby:

1. Planowali zakupy i kupowali z rozważą.
2. Kupowali lokalnie.
3. Jedli sezonowo.
4. Unikali, albo ograniczali zbędne opakowania. Korzystali z toreb wielorazowych, kupowali żywność na wagę, w opakowaniach wielorazowych albo nadających się do recyklingu.
5. Wykorzystywali kupione produkty, stosowali zasady zero i less waste, a także upcyklingu także w kuchni.
6. Segregowali nade wszystko.
7. Pokazywaliśmy, że nie wszystkie resztki, to bezwartościowe śmieci. Wiele z nich, to cenny materiał na kompost, a opakowania, które trafią do odpowiednich kontenerów, podlegają recyklingowi, który służy środowisku przez obniżanie śladu węglowego i zmniejszanie zużycia zasobów naturalnych.
8. Wybierali produkty dobrej jakości, pochodzące z ekologicznych upraw.
9. Umieli korzystać z dobrodziejstw roślin rosnących nieopodal ich domów.

Dużą część warsztatów ekologicznych uczestnicy spędzili w terenie. Gminna Biblioteka Publiczna planuje kolejne wydarzenia związane z ekologią w kolejnych latach.

Na terenie gminy prowadzono również warsztatowe zajęcia edukacyjno – ekologiczne pn. „Zielona planeta – szanuj-dbaj”, w ramach których uzyskano dofinansowanie w wysokości 20 000,00 zł z Regionalnego Programu Priorytetowego Edukacja Ekologiczna 2024. Głównym celem przedsięwzięcia było stworzenie przestrzeni do edukacji ekologicznej. Poprzez połączenie wiedzy, zabawy i praktycznych działań można skutecznie wpłynąć na zmianę postaw i zachowań dzieci i młodzieży, przyczyniając się do budowania bardziej zrównoważonej przyszłości. W 2023 r. realizowano warsztaty edukacyjno-ekologiczne podczas cyklu zajęć edukacyjnych pn. „Każdy z nas zyska na ochronie środowiska” w ramach dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Realizowano również przedsięwzięcie edukacyjne z zakresu OZE i efektywności energetycznej w gminie w Włocławek. W ramach inwestycji zostały zamontowane panele fotowoltaiczne o mocy 9,9 kWp dla Centrum Integracji Wiejskiej w m. Smólnik. Inwestycja z dofinansowaniem w ramach Programu Priorytetowego Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej – Część II pn. OZE i Efektywność Energetyczna na realizację przedsięwzięcia pn. „Przedsięwzięcia edukacyjne z zakresu OZE i efektywności energetycznej w Gminie Włocławek”. Celem projektu było podniesienie świadomości społecznej, zwłaszcza wśród dzieci z terenu gminy Włocławek o roli odnawialnych źródeł energii w ochronie klimatu i budowaniu zrównoważonego bezpieczeństwa energetycznego.

Gmina Baruchowo w zakresie ochrony przyrody w ramach edukacji ekologicznej na kolejne lata planuje:

- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,

- promowanie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy Baruchowo,
- prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczania ich powstawania,
- organizowanie konkursów ekologicznych w szkole.

W przypadku gminy Chodecz w latach 2023-2024 ogłoszone były konkursy pn. „Najbardziej zadbane podwórko w Mieście Chodecz”. Konkurs cieszy się dużą popularnością, dlatego jego kolejne edycje są powtarzane corocznie. Tego rodzaju konkurs był ogłoszony również w 2025 roku oraz będzie realizowany w latach kolejnych. Przedmiotem danego konkursu jest wybranie najbardziej zadbanego podwórka na terenie miasta Chodecz w zakresie czystości i nasadzeń. Celem konkursu jest zintegrowanie mieszkańców z sąsiedztwa w ramach wspólnych działań na rzecz poprawy porządku i estetyki w obrębie własnego sąsiedztwa, jak również kształtowanie postaw ekologicznych.

Działania podjęte przez Gminę Kowal w ramach edukacji ekologicznej:

1. Bezpośredni kontakt informacyjny - w ramach podnoszenia świadomości w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz emisji dymów i pyłów do atmosfery samorząd miasta Kowal w czasie trwania eventów miejskich, imprez plenerowych oraz spotkań społeczno-kulturalnych informuje i promuje prawidłowe postępowanie w tym również na temat zasadności i opłacalności zastosowania źródeł energii odnawialnej do m.in. ogrzewania domów oraz z informacji z zakresu gospodarki odpadowej w tym m.in. praktycznych sposobów redukcji odpadów w domu i miejscu pracy, a także zmiany nawyków wpływających na ograniczenie emisji.

2. Kampanie wśród „najmłodszych” / akcje szkolne - podczas spotkań w placówkach oświatowych z dziećmi i młodzieżą prowadzone są prelekcje odnośnie ww. zagadnień. Organizowane są konkursy wiedzy oraz plastyczne angażujące często całe rodziny. W nowej Ekopracowni w Szkole Podstawowej prowadzone są:

a.Lekcje tematyczne prowadzone w każdej klasie na I i II etapie edukacyjnym.

b.Zajęcia/warsztaty dla dzieci przedszkolnych.

c.Prelekcje i spotkania z przedstawicielami instytucji zewnętrznych.

d.Kółko przyrodniczo - ekologiczne prowadzone w ramach programu „Ekopracownia- zielone serce szkoły”.

3. Medialne kampanie informacyjne i działania edukacyjne - z corocznie wydawanym miejscowym czasopismem lokalnym – Informatorem Kowalskim, mieszkańcy miasta Kowal otrzymują harmonogram odbierania odpadów z prywatnych nieruchomości oraz funkcjonowaniu miejskiego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Na odwrocie harmonogramu udostępnione są w sposób humorystyczny bądź obrazkowy (dla przyjaźniejszego odbioru przez czytelnika) niezbędne informacjami odnośnie prawidłowej segregacji odpadów. Samorząd miasta na prowadzonej stronie internetowej oraz fanpage’u w mediach społecznościowych na Facebooku regularnie informuje mieszkańców m.in. o nowych zmianach z zakresu gospodarki odpadowej.

4. Aktywizacja społeczności poprzez organizację zbiórek surowców wtórnych w placówkach oświatowych - w Szkole Podstawowej w Kowalu cyklicznie organizowane są zbiórki makulatury i butelek PET. Celem tej inicjatywy jest zaktywizowanie całej społeczności szkolnej do ochrony środowiska przez pozyskiwanie surowców wtórnych.

5. Funkcjonowanie aplikacji mobilnej do organizacji gospodarki odpadami - Wdrożenie i funkcjonowanie aplikacji mobilnej służącej mieszkańcom miasta Kowal, która pomaga w segregacji i ułatwia organizację w indywidualnym gospodarstwie domowym.

Na terenie gminy Brześć Kujawski prowadzone są wszelkiego rodzaju działania organizowane przez jednostki oświatowe w ramach edukacji ekologicznej, a mianowicie przez:

1. Szkołę Podstawową Nr 1 – w ramach nowoczesnej pracowni ekologicznej nauczyciel biologii prowadzi zajęcia otwarte dla uczniów klas I-III.

2. Zespół Szkół Nr 2 – przeprowadzono akcje: sprzątamy dla Polski, wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci, czyste powietrze wokół nas, zbiórka makulatury, apel z okazji Dnia Ziemi, apel z okazji Światowego dnia rzucania palenia. W kolejnych latach planowane są konkursy ekologiczne: plastyczny i wiedzy.

3. Szkołę Podstawową w Więńcu – w roku bieżącym planowany jest konkurs ekologiczny „Od najmłodszych lat z ekologią za Pan brat” – celem konkursu jest kształtowanie świadomości ekologicznej wśród najmłodszych przedszkolaków na terenie gminy Brześć Kujawski oraz promowanie postaw przyjaznych środowisku naturalnemu. Uczestnicy konkursu będą wykonywać prace przestrzenne nawiązując do określonej tematyki przedstawiające działania na rzecz ochrony środowiska, codzienne ekologiczne nawyki oraz wyobrażenia o „zielonej przyszłości” naszej planety. Przygotowane przez przedszkolaków prace będą przedstawiać takie wartości jak: segregacja odpadów, oszczędzanie wody i energii, recykling, ochrona przyrody oraz korzystanie z odnawialnych źródeł energii.

4. Szkołę Podstawową w Brzeziu – w szkole działa koło ekologiczne EKOLUDEK, które organizuje konkursy wewnątrzszkolne o tematyce ekologicznej. W następnych latach koło będzie kontynuowało swoją działalność. Uczniowie będący członkami koła EKOLUDEK realizują akcje proekologiczne np. sprzątanie świata, sprzątanie Polski, zdrowa woda, a także apele o tej tematyce.

5. Przedszkole publiczne „Kraina Bajek” zrealizowała zadania:

- Gminny Przegląd Plastyczny pt. „Podarunek dla Pani Wiosny” pod honorowym patronatem Burmistrza Brześcia Kujawskiego,

- Gminny Przegląd Plastyczny pt. „Przedszkolak przyjacielem przyrody” pod honorowym patronatem Burmistrza Brześcia Kujawskiego,

- Gminny Przegląd Plastyczny pt. „Pani Wiosna” pod honorowym patronatem Burmistrza Brześcia Kujawskiego

Przedszkole publiczne „Kraina Bajek” planuje:

- Konkurs dla dzieci „Jestem EKO” z okazji obchodów Dnia Ziemi,

- Gminny Przegląd Plastyczny pod honorowym patronatem Burmistrza Brześcia Kujawskiego – na chwilę obecną jeszcze bez hasła przewodniego.

W przypadku gminy Lubraniec odbywały się spotkania z mieszkańcami w sprawie promocji Programu Czyste Powietrze. We wrześniu we wszystkich szkołach gminy Lubraniec obchodzono Międzynarodowy Dzień Czystego Powietrza. Dzieci uczestniczyły w konkursach, pogadankach, grach edukacyjnych i prezentacjach. Zostały przeprowadzone za pomocą prezentacji zajęcia edukacyjne w czterech szkołach oraz przedszkolu samorządowym polegające na uświadomieniu dzieci i młodzieży jakie szkody przynosi palenie odpadami w paleniskach domowych. Prowadzona była również nauka prawidłowego segregowania odpadów z podziałem na 6 frakcji odpadów.

Gminy: Lubanie, Izbica Kujawska oraz Chocień nie organizowały konkursów w zakresie ochrony przyrody.

5.9.3. Analiza SWOT

Przeprowadzenie analizy SWOT pozwoliło zidentyfikować najważniejsze problemy ekologiczne poszczególnych gmin powiatu włocławskiego.

Gmina Baruchowo informuje, że jednym z problemów jest brak środków finansowych na prowadzenie edukacji ekologicznej.

Gmina Boniewo wskazuje na konieczność rozszerzenia świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, w tym ekologii.

W przypadku gminy Chocień występuje zagrożenie ze strony turystyki masowej i zaśmiecania, w szczególności obszarów cennych jezior i obszarów leśnych.

W gminie Fabianki dochodzi do przekształcania środowiska z powodu działalności człowieka oraz wpływu zanieczyszczeń spoza granic gminy. Dodatkowo lesistość gminy jest poniżej średniej krajowej.

Pozostałe gminy nie wykazały problemów ekologicznych w zakresie zasobów przyrodniczych.

Tabela . Analiza SWOT - zasoby przyrodnicze

OBSZAR INTERWENCJI: Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

<ul style="list-style-type: none"> ·Liczne występowanie form ochrony przyrody, ·Brak dużych zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia do środowiska, ·Korytarz ekologiczny przebiegający przez powiat, ·Prowadzenie edukacji ekologicznej dla mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Przekształcenie naturalnego krajobrazu ze względu na działalność rolniczą i mieszkaniową, ·Podatność przyrody na zanieczyszczenia środowiska, ·Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary chronione.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ·Utrzymanie i ochrona form ochrony przyrody, ·Objęcie ochroną terenów cennych przyrodniczo, ·Zwiększenie lesistości w oparciu o gatunki rodzime, ·Racjonalna gospodarka leśna, ·Zrównoważona ekoturystyka, wzrost świadomości mieszkańców odnośnie ochrony przyrody oraz zachowania na terenach chronionych. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Dalsze przekształcanie krajobrazu, ·Likwidacja oczek wodnych, bagien i otaczającej je roślinności oraz zadrzewień śródpolnych, ·Utrata wartości przyrodniczej przez tereny podlegające ochronie prawnej, ·Zanieczyszczenie środowiska pochodzące z sektora transportowego i mieszkaniowego.

Źródło: urzędy gmin w powiecie włocławskim

Tabela . Analiza obszaru zasoby przyrodnicze w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Zasoby przyrodnicze są uzależnione od klimatu, który uwarunkowuje występowanie poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze oraz interakcje ze środowiskiem naturalnym. Ocieplanie się klimatu może spowodować migracje gatunków, a w efekcie do wyparcia gatunków preferujących chłodniejsze temperatury przez gatunki ciepłolubne. Klimat wpływa również na gatunki wodne – w wyniku ocieplania się klimatu ich siedliska zostaną przekształcone. Aby zachować różnorodność biologiczną, należy prowadzić zrównoważoną gospodarkę leśną uwzględniającą zmiany klimatyczne oraz jej efekty. Zaleca się m.in. utrzymanie i odtwarzanie zagrożonych siedlisk, a w szczególności obszarów wodno-błotnych oraz zalesienia i tworzenie nowych obszarów zielonych.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska wpływających na zasoby przyrodnicze należą zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, które negatywnie oddziałują na organizmy żywe, prowadząc do chorób zwierząt i roślin. Aby ograniczyć ryzyko ich wystąpienia, konieczne jest prowadzenie skutecznego monitoringu środowiska, rozwijanie edukacji ekologicznej oraz podejmowanie działań przeciwdziałających skutkom suszy. W celu zmniejszenia ingerencji człowieka w naturalne ekosystemy należy tworzyć obszary chronione wraz z ich otulinami oraz wprowadzać na tych terenach odpowiednie ograniczenia.
Działania edukacyjne	Działania edukacyjne w zakresie ochrony przyrody powinny obejmować uświadamianie społeczeństwa, jak ważna jest ochrona komponentów środowiska, poprzez edukacje w szkołach, akcje ekologiczne oraz tworzenie ścieżek edukacyjno-dydaktycznych.
Monitoring środowiska	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska jest odpowiedzialny za monitoring stanu zasobów przyrodniczych w ramach Zintegrowanego Monitoringu Przyrodniczego Środowiska w Polsce. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji.

Źródło: opracowanie własne

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

5.10.1. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii i innych zagrożeń

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 poz. 54) mówiącej o „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niezabezpieczonych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. „Poważna awaria przemysłowa – określa poważną awarię w zakładzie”.

Odnoszą się one do takich zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;

2. Awaryjne i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska

Podstawowe zasady zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym, podmioty, których dotyczą wprowadzone przepisy, oraz ich obowiązki i zadania, a także główne procedury i dokumenty są określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W przypadku awarii organy administracji mają obowiązek zabezpieczenia środowiska przed jej skutkami. Główne zadania administracyjne spoczywają na władzach wojewódzkich oraz Straży Pożarnej, natomiast bezpośrednie działania należą do podmiotów prowadzących działalność stwarzającą zagrożenie awarią, określanych w ustawie jako „prowadzący zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku”. Do czynników zwiększających prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii zalicza się m.in. duże natężenie ruchu drogowego oraz zmiany klimatyczne, które nasilają występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Na terenie powiatu włocławskiego znajduje się jeden zakład o zwiększonym ryzyku (ZZR): Tłocznia Gazu WŁOCLAWEK, System Gazociągów Tranzytowych EUROPOL GAZ S. A. Na terenie powiatu nie występują zakłady o dużym ryzyku (ZDR).

Ponadto potencjalnym źródłem zagrożeń dla środowiska przyrodniczego mogą być stacje paliw rozprowadzające materiały pędne dla potrzeb motoryzacji takie jak etyliny, oleje napędowe i gazy płynne. Innym typem zagrożeń na terenie powiatu są zagrożenia pochodzące z komunikacji. Największe zagrożenia występują na drogach krajowych i wojewódzkich, na których odbywa się transport w ruchu tranzytowym. W wyniku dużego i stale rosnącego natężenia przewozów materiałów, stanu technicznego dróg oraz niejednokrotnie fatalnego stanu technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia. Drogi krajowe, wojewódzkie oraz stacje paliw można uznać za miejsca wypadków drogowych i zagrożeń produktami ropopochodnymi dla gleb i wód.

Zagrożenie pożarowe stanowią zbiorniki paliw płynnych znajdujące się na stacjach paliw zlokalizowanych na terenie powiatu włocławskiego. Jeśli wystąpi pożar i wybuch zbiorników niezbędna będzie ewakuacja zamieszkałej w pobliżu ludności oraz nastąpią utrudnienia komunikacyjne. Takie ryzyko określa się jako prawdopodobne.

Zgodnie z informacjami Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Delegatura we Włocławku, na terenie powiatu włocławskiego w latach 2023-2024 nie wystąpiły poważne awaryjne.

5.10.1. Analiza SWOT

W przypadku zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi, problemem dotykającym większość gmin jest obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne.

Tabela . Analiza SWOT - zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

OBSZAR INTERWENCJI: Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> · Współpraca powiatu z jednostkami ratowniczymi, · Szybka reakcja jednostek ratowniczych na sytuacje awaryjne, · Brak zakładów o zwiększonym ryzyku na terenie większości gmin, · Brak zakładów o dużym ryzyku na terenie powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> · Przewóz substancji niebezpiecznych szlakami komunikacyjnymi, w tym kolejowymi, · Występowanie zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie powiatu oraz w bliskiej lokalizacji, · Występowanie stacji paliw rozprowadzających materiały pędne dla potrzeb motoryzacji,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> · Rozwój przedsiębiorczości opartej na nieuciążliwych ekologicznie, nowoczesnych technologiach, · Rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach i ekstremalnych zjawiskach pogodowych, · Rozwój dostępnych technik i technologii do likwidacji skutków awarii, · Edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii 	<ul style="list-style-type: none"> · Duże natężenie ruchu na drogach, · Zmiany klimatyczne zwiększające częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych, · Małe prawdopodobieństwo możliwości przewidzenia poważnej awarii, · Awaryjne podczas transportu substancji niebezpiecznych.

Tabela . Analiza obszaru zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi w odniesieniu do zagadnień horyzontalnych

Adaptacja do zmian klimatu	Gwałtowne i ekstremalne zjawiska atmosferyczne tj. wysokie temperatury, wichury, ulewne deszcze i burze mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych oraz do awarii na drodze, podczas transportu substancji niebezpiecznych. W celu minimalizacji wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia awarii, należy na etapie projektowania dróg bądź instalacji przemysłowych uwzględnić czynniki klimatyczne.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Głównymi zagrożeniami są awarie pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, awarie w zakładach przemysłowych oraz ryzyko zagrożenia gwałtownymi zjawiskami pogodowymi lub pożarami. W celu uniknięcia awarii należy na etapie projektowania uwzględnić możliwość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Na etapie budowy należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych. Na terenach zakładów przemysłowych należy projektować systemy do odpowiedniego zabezpieczenia magazynowanych substancji niebezpiecznych.
Działania edukacyjne	Działania edukacyjne powinny obejmować uświadamianie w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia bądź wystąpienia poważnej awarii wśród mieszkańców.
Monitoring środowiska	Wojewódzkie Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowa Straż Pożarna odpowiedzialne są za monitoring zakładów o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Transport substancji niebezpiecznych jest nadzorowany przez funkcjonariuszy Policji, Inspekcji Transportu Drogowego i Straży Pożarnej.

Źródło: opracowanie własne

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Dla obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki i zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska, co przedstawiono w poniższej tabeli. Oprócz tego wyznaczono zadania, które mają służyć ochronie i zachowaniu obecnego stanu pozostałych komponentów środowiska. Do każdego zadania przypisano podmiot odpowiedzialny za wykonywane zadania oraz przypisano ryzyka, jakie wiążą się z realizacją danego zadania. Wymagane jest, aby zadania podejmowane na szczeblu samorządowym przyczyniły się do osiągnięcia krajowych celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych.

Tabela . Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka					
			Nazwa	Wartość w 2023 r.	Wartość (bazowa) w 2024 r.					Wartość docelowa				
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t/r] - GUS	11	11	<11	Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego	Budowa ścieżek rowerowych i pieszych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg	brak środków finansowych, niespełnienie kryteriów do otrzymania dofinansowania, brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych				
2								Budowa stref zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne				
3								Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg	brak środków finansowych				
4			Emisja zanieczyszczeń gazowych [t/r] – GUS	7 072	6 502	<6 502	Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w gminie	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne				
5								Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne				
6								Modernizacja źródła ciepła w ZS w Boniewie	Gmina Boniewo	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne				
7								Opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych				
8								Opracowanie i wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych				
9								Monitoring jakości powietrza	GIOŚ	-				
10								Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi [szt.] – sprawozdania z POP gmin	2 962	1 986	≥ 1500	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja odnawialnych źródeł energii	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, szkoły	brak środków finansowych
11								Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.] - sprawozdania z POP gmin	10	31	≥ 170 / rok	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych, brak odpowiednich zasobów kadrowych

12	Zagrożenia hałasem	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem zwłaszcza emitowanym przez środki transportu	Ilość punktów pomiarowych na drogach, mierzących hałas [szt.] - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie	0	0	>0	Zmniejszenie obszarów narażonych na źródła hałasu	Realizacja zadań modernizacyjnych na drogach	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	brak środków finansowych,
13								Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	brak środków finansowych
14								Budowa ekranów akustycznych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	brak środków finansowych
15								Monitoring hałasu	GIOŚ	brak środków finansowych
16	Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,	Punkty pomiarowe pól elektromagnetycznych na terenie powiatu [szt.] - WIOŚ	0	0	>0	Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Monitoring pól elektromagnetycznych	WIOŚ	brak środków finansowych
17								Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych
18								Uwzględnienie ochrony przed polami elektromagnetycznymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych, przedłużające się procedury opracowywania MPZP, brak aktualnych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
19	Gospodarowanie wodami	Zwiększenie skuteczności ochrony istniejących zasobów wód podziemnych, powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją	Straty wody [dam3] - GUS	1 188,80	1 291,70	<1 291,7	Ochrona zasobów oraz wzrost jakości wód powierzchniowych	Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód powierzchniowych	GIOŚ	brak środków finansowych
20								Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód podziemnych	GIOŚ	brak środków finansowych
21								Budowa, modernizacja i remont oczyszczalni ścieków	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
22								Ograniczenie odpływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych
23								Edukacja ekologiczna w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego, szkoły	brak środków finansowych
24								Ochrona przed powodzią	Liczba budowli regulacyjnych [szt.] - GUS	34
25	Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych	Powiat Włocławski, Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych							
26	Gospodarka wodno-ściekowa	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km] - GUS	412,5	423,4	>423,4	Ograniczenie strat wody związane z przesyłem	Budowa, rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji	Gminy powiatu włocławskiego	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
27								Budowa lokalnych sieci kanalizacyjnych i małych oczyszczalni przydomowych na terenach zabudowy rozproszonej	Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy nieruchomości	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne

28			Długość eksploatowanej sieci wodociągowej [km] - GUS	2 131,10	2 139,30	>2 139,3		Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
29								Budowa studni głębinowych, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego	-
30								Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Inspekcja Sanitarna	brak środków finansowych
31		Poprawa jakości wody powierzchniowej i podziemnej	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [os] - GUS	34 819	34 751	>34 751	Zmniejszenie skutków niewłaściwego odprowadzania ścieków	Kontrola czystości i sposobu pożywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrola funkcjonowania oczyszczalni przydomowych	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
32								Promowanie rolnictwa ekologicznego i rolnictwa zintegrowanego	Zespół Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	brak środków finansowych
33	Gleby	Dobra jakość gleb	Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie stosowania środków ochrony roślin [szt.] - WIORIN (2024)	178	241	>241	Racjonalne wykorzystanie gleb wraz z ich ochroną i rekultywacją	Okresowe badania gleb	GIOŚ	brak środków finansowych
34								Ograniczenie zanieczyszczenia gleb	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
35			Powierzchnia gruntów zrekultywowanych [ha] - Powiat (2024)	b.d.	12,0288	<=12,0288		Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk),	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
36	Zasoby geologiczne	Ochrona złóż oraz racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Zasoby geologiczne (bilansowe) złóż eksploatowanych [t] - PSG	22 966,00	22 966,00	=>22 966	Kontynuowanie prac w zakresie poszukiwania, rozpoznania i dokumentowania złóż kopalin pospolitych	Uwzględnianie złóż kopalin w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych, przedłużające się procedury opracowywania MPZP, brak aktualnych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
37								Ochrona udokumentowanych oraz perspektywicznych zasobów złóż kopalin poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
38								Sukcesywne przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
39	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Minimalizacja ilości odpadów	Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia [Mg] - Baza azbestowa	b.d.	36 985 497	<36 985 497	Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi	Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gmin	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
40			Powierzchnia istniejących wysypisk śmieci - stan w dniu 31 grudnia [m2] - GUS	1 850	1 300	<1300		Identyfikacja i zwalczanie nielegalnych dzikich wysypisk śmieci	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych
41			Edukacja mieszkańców na temat segregacji i recyklingu odpadów	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych					

42			Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku [tys. t] - GUS	24,84	26,46	<26,46		Monitorowanie ilości odpadów na terenie gmin, które zostają przekazane do składowania oraz tych podlegających recyklingowi	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
43								Rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych
44	Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej	Liczba pomników przyrody [szt.] - GDOS (2024)	47	47	>=47	Ochrona obszarów cennych przyrodniczo	Ochrona i pielęgnacja pomników przyrody	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych
45			Powierzchnia lasów [ha] - GUS	27349,29	27349,29	>=27349,29		Ochrona przeciwpożarowa lasów	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych, brak programów dotacyjnych, skomplikowane procedury dotacyjne
46								Bieżące wykonywanie w lasach zabiegów ochronnych zgodnych z planami urzędowania lasu	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych
47								Realizacja kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno – gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych
48								Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej; uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych
49								Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	brak środków finansowych
50			Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem [ha] - GUS	55,86	55,86	>=55,86		Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników).	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	-
51	Zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz zagrożeń naturalnych	Liczba poważnych awarii na terenie powiatu [szt.] - Powiat (2024)	0	0	0	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego, szkoły	-
52								Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej	Powiat Wrocławski, Gminy powiatu wrocławskiego	brak środków finansowych

Wyznaczone obszary interwencji, cele ekologiczne, a w ich ramach zadania stanowią podstawę dla realizacji konkretnych działań, inwestycji oraz przedsięwzięć. Poniżej znajduje się zestawienie zadań monitorowanych. Proces zarządzania środowiskiem w postaci planowania konkretnych inwestycji spoczywa między innymi na władzach samorządowych. Koszty wskazane dla każdego zadania są jedynie szacunkowe, ze względu na brak potwierdzonych danych dotyczących jakichkolwiek planów związanych z realizacją wskazanych zadań. Koszty zostały zasięgnięte z przytoczonych dokumentów strategicznych każdego szczebla oraz:

- sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu Wrocławskiego za 2024 rok,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Powiatu Wrocławskiego na lata 2025 – 2045.

Tabela . Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]	Źródło finansowania
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	Budowa ścieżek rowerowych i pieszych	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
2			Budowa stref zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
3			Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych	Powiat Włocławski	63 000 000,00	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
4			Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	Powiat Włocławski	6 500 000,00	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
5			Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja odnawialnych źródeł energii	Powiat Włocławski	zależne od zapotrzebowania	środki własne
6			Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych	Powiat Włocławski	zadanie bez kosztowe	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
7	Zagrożenia hałasem	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem zwłaszcza emitowanym przez środki transportu	Realizacja zadań modernizacyjnych na drogach	Powiat Włocławski	10 000 000,00	środki własne
8			Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
9			Budowa ekranów akustycznych	Powiat Włocławski	1 000,00 – 1 600,00 za 1 m ²	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
10	Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Powiat Włocławski	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne
11	Gospodarowanie wodami	Zwiększenie skuteczności ochrony istniejących zasobów wód podziemnych, powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją	Budowa, modernizacja i remont oczyszczalni ścieków	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
12			Ograniczanie odpływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne
13			Edukacja ekologiczna w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą	Powiat Włocławski	zależne od zapotrzebowania	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
14		Ochrona przed powodzią	Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE

15	Gospodarka wodno-ściekowa	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjne	Budowa studni głębinowych, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne
16			Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne
17	Gleby	Dobra jakość gleb	Ograniczenie zanieczyszczenia gleb	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne
18			Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk),	Powiat Włocławski	b.d.	środki zewnętrzne w tym środki UE
19	Zasoby geologiczne	Ochrona złóż oraz racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Sukcesywne przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne
20	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Minimalizacja ilości odpadów	Identyfikacja i zwalczanie nielegalnych dzikich wysypisk śmieci	Powiat Włocławski	zależne od zapotrzebowania	środki własne
21			Edukacja mieszkańców na temat segregacji i recyklingu odpadów	Powiat Włocławski	zależne od zapotrzebowania	środki własne
22	Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej	Realizacja kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno – gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
23			Ochrona przeciwpożarowa lasów	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
24			Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej: uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
25			Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
26			Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników).	Powiat Włocławski	b.d.	środki własne
27	Zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz zagrożeń naturalnych	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Powiat Włocławski	zależne od zapotrzebowania	środki własne
28			Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej	Powiat Włocławski	5 600 000,00	środki własne

Tabela . Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowe koszty realizacji [zł]	Źródło finansowania
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	Budowa ścieżek rowerowych i pieszych	Gminy powiatu włocławskiego, Zarządcy dróg	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE

2			Budowa stref zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Gminy powiatu wrocławskiego, Zarządcy dróg	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
3			Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	Gminy powiatu wrocławskiego, Zarządcy dróg	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
4			Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania oraz budynków jednorodzinnych	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
5			Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność publiczną	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
6			Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja odnawialnych źródeł energii	Gminy powiatu wrocławskiego, szkoły	zależne od zapotrzebowania	środki własne
7			Modernizacja źródła ciepła w Zespole Szkół w Boniewie	Gmina Boniewo	2 520 000,00	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
8			Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych	Gminy powiatu wrocławskiego	zadanie bez kosztowe	środki własne
9			Opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Gminy powiatu wrocławskiego	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
10			Opracowanie i wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gminy powiatu wrocławskiego	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
11			Monitoring jakości powietrza	GIOŚ	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne
12			Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem zwłaszcza emitowanym przez środki transportu	Realizacja zadań modernizacyjnych na drogach	Gminy powiatu wrocławskiego, Zarządcy dróg, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	b.d.
13	Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach	Gminy powiatu wrocławskiego, Zarządcy dróg, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad		b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
14	Budowa ekranów akustycznych	Gminy powiatu wrocławskiego, Zarządcy dróg, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i		b.d.	środki własne	

				Autostrad			
15			Monitoring hałasu	GIOŚ	koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ	środki własne	
16	Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych,	Monitoring pól elektromagnetycznych	WIOŚ	koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ	środki własne	
17			Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Gminy powiatu wrocławskiego	koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ	środki własne	
18			Uwzględnienie ochrony przed polami elektromagnetycznymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Gminy powiatu wrocławskiego	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne	
19			Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód powierzchniowych	GIOŚ	koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
20	Gospodarowanie wodami	Zwiększenie skuteczności ochrony istniejących zasobów wód podziemnych, powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją	Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód podziemnych	GIOŚ	koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
21			Budowa, modernizacja i remont oczyszczalni ścieków	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
22			Ograniczanie odpływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne	
23			Edukacja ekologiczna w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą	Gminy powiatu wrocławskiego, szkoły	zależne od zapotrzebowania	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
24			Ochrona przed powodzią	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego	Gminy powiatu wrocławskiego	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne
25				Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE
26	Gospodarka wodno-ściekowa	Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjne	Budowa, rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
27			Budowa lokalnych sieci kanalizacyjnych i małych oczyszczalni przydomowych na terenach zabudowy rozproszonej	Gminy powiatu wrocławskiego, Zarządcy nieruchomości	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	

28			Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym środki UE	
29			Budowa studni głębinowych, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne	
30			Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia	Gminy powiatu wrocławskiego, Inspekcja Sanitarna	b.d.	środki własne	
31		Poprawa jakości wody powierzchniowej i podziemnej	Kontrola częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości oraz kontrola funkcjonowania oczyszczalni przydomowych	Gminy powiatu wrocławskiego	Koszty administracyjne	środki własne	
32			Promowanie rolnictwa ekologicznego i rolnictwa zintegrowanego	Zespół Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	b.d.	środki własne	
33	Gleby i zasoby geologiczne	Dobra jakość gleb	Okresowe badania gleb	GIOŚ	koszty administracyjne oraz koszty w ramach PMŚ	środki własne	
34				Ograniczenie zanieczyszczenia gleb	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne
35				Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb lub niekorzystne przekształcenie terenu (w tym wyłączonych z eksploatacji składowisk),	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki zewnętrzne w tym środki UE
36	Zasoby geologiczne	Ochrona złóż oraz racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Uwzględnianie złóż kopalin w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy	Gminy powiatu wrocławskiego	koszty administracyjne w ramach wykonania dokumentów	środki własne	
37				Ochrona udokumentowanych oraz perspektywicznych zasobów złóż kopalin poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne
38				Sukcesywne przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne
39	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Minimalizacja ilości odpadów	Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gmin	Gminy powiatu wrocławskiego	2 000 000,00	środki zewnętrzne w tym środki UE	
40				Identyfikacja i zwalczanie nielegalnych dzikich wysypisk śmieci	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	zależne od zapotrzebowania	środki własne
41				Edukacja mieszkańców na temat segregacji i recyklingu odpadów	Gminy powiatu wrocławskiego	zależne od zapotrzebowania	środki własne
42				Monitorowanie ilości odpadów na terenie gmin, które zostają przekazane do składowania oraz tych podlegających recyklingowi	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne
43				Rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gminy powiatu wrocławskiego	5 000 000,00	środki zewnętrzne w tym środki UE
44	Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności	Ochrona i pielęgnacja drzew – pomników przyrody	Gminy powiatu wrocławskiego,	b.d.	środki własne	

		biologicznej		Nadleśnictwa		
45			Realizacja kompensacji przyrodniczych jako istotnego narzędzia wspomagającego rozwój społeczno – gospodarczy w obrębie obszarów oddziałujących na sieć Natura 2000	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
46			Bieżące wykonywanie w lasach zabiegów ochronnych zgodnych z planami urządzania lasu	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
47			Ochrona przeciwpożarowa lasów	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
48			Pełna inwentaryzacja różnorodności biologicznej: uzupełnianie wiedzy o rozmieszczeniu i zasobach składników różnorodności biologicznej	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
49			Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym zapobieganie ich fragmentacji	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne, środki zewnętrzne w tym UE
50			Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników).	Gminy powiatu wrocławskiego, Nadleśnictwa	b.d.	środki własne
51	Zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz zagrożeń naturalnych	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Gminy powiatu wrocławskiego, szkoły	zależne od zapotrzebowania	środki własne
52			Doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej	Gminy powiatu wrocławskiego	b.d.	środki własne

7. System realizacji programu ochrony środowiska

Warunkiem realizacji programu ochrony środowiska jest ustalenie systemu realizacji tego programu. Ważna dla ochrony środowiska jest współpraca pomiędzy powiatowymi i gminnymi służbami ochrony środowiska, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi oraz podmiotami gospodarczymi. Wzajemne relacje powinny opierać się na partnerstwie, które będą prowadziły do wspólnej realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Pozarządowe organizacje ekologiczne mogą zajmować się zarówno działaniami planistycznymi, prowadzić konstruktywne, fachowe programy ochrony różnych gatunków czy typów siedlisk oraz realizować prośrodowiskowe inwestycje (np. związane z alternatywnymi źródłami energii). Tradycyjną rolą organizacji jest też prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska i monitoringu i włączanie się do strategicznych ocen oddziaływania inwestycji i projektów na środowisko.

Zarządzanie programem odbywa się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

W odniesieniu do powiatowego Programu ochrony środowiska jednostką, na której spoczywać będą główne zadania zarządzania tym programem będzie Powiat Włocławski, jednak całościowe zarządzanie środowiskiem w powiecie będzie odbywać się na kilku szczeblach. Oprócz szczebla powiatowego są jeszcze szczeble gminne i wojewódzkie, obejmujące działania podejmowane w skali gmin i województwa, a także szczeble jednostek organizacyjnych, obejmujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska. Na każdą z tych jednostek nałożone są różne (czasami zbieżne) obowiązki.

Na innych zasadach odbywa się zarządzanie w stosunku do podmiotów gospodarczych korzystających ze środowiska. Kierują się one głównie rachunkiem ekonomicznym i zasadami konkurencji rynkowej, choć powszechne staje się także uwzględnianie głosu opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie środowiskiem przez Gminy i Zarząd Powiatu we Włocławku odbywa się przez:

- dotrzymanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizacje stosowanych technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska,
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska,
- stałą kontrolę zanieczyszczeń.

Instytucje działające w ramach administracji, a odpowiedzialne za wykonanie i egzekwowanie prawa mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniom poprzez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska,
- instalowanie urządzeń i instalacji ochrony środowiska.

Instrumenty służące do zarządzania programem ochrony środowiska wynikają z obowiązujących aktów prawnych i można je podzielić na instrumenty prawne, finansowe, społeczne oraz strukturalne.

Instrumenty prawne dotyczą wszystkich konkretnych rozwiązań ukierunkowanych na osiągnięcie celu ekologicznego, z których poszczególne jednostki mogą korzystać i jednocześnie mają one odniesienie prawne. Instrumenty te dają samorządom oraz instytucjom działającym w ochronie środowiska, możliwość nałożenia określonych obowiązków i postanowień na podmioty.

Szczególnym instrumentem prawnym jest monitoring, czyli kontrola jakości stanu środowiska. Prowadzony on jest zarówno jako badania jakości środowiska, jak też w odniesieniu do ilości zasobów środowiska. Obecnie wprowadzenie badań monitoringowych jako obowiązujących, czynią je instrumentem o znaczeniu prawnym.

Do instrumentów finansowych stosowanych przez samorzady zalicza się następujące opłaty, kary i możliwości finansowania:

- opłaty za korzystanie ze środowiska – za emisje zanieczyszczeń do powietrza, za pobór wody powierzchniowej i podziemnej, za odprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, za składowanie odpadów, za powierzchnię, z której odprowadzane są ścieki,

- administracyjne kary pieniężne,

- odpowiedzialność cywilna i administracyjna,

- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska,

- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych.

Instrumenty społeczne odnoszą się do udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji i uchwalaniu dokumentacji, który jest ważnym elementem skutecznego zarządzania, opartego o zasady zrównoważonego rozwoju i uwzględnianie racji społecznych. Edukacja ekologiczna jest bardzo istotnym elementem instrumentów społecznych. Należy przez nią rozumieć różnorodne działania, zmierzające do kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków. Podstawą jest tu rzetelne i ciągle przekazywanie wiedzy na temat ochrony środowiska oraz komunikowanie się władz samorządów lokalnych ze społeczeństwem na drodze podejmowanych działań inwestycyjnych.

Do instrumentów strukturalnych należą wszelkie programy strategiczne np. strategie rozwoju, plany rozwoju lokalnego wraz z programami sektorowymi, a także program ochrony środowiska, i to one wytyczają główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego, infrastrukturalnego i ochrony środowiska.

Bardzo istotnym elementem prawnym ochrony środowiska jest monitoring, czyli pomiar stanu środowiska. Działania monitorujące stan środowiska przeprowadzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez między innymi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska czy Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Monitoring prowadzony jest zarówno, jako badania, jakości środowiska, jak też w odniesieniu do ilości zasobów środowiskowych. Ważnym uzupełnieniem monitoringu środowiska są pomiary ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska, np. wielkości emisji pyłów i gazów do atmosfery, ilości i składu ścieków odprowadzanych do wód, nagromadzenia i charakterystyki odpadów. Wyniki monitoringu pozwalają na dokonanie oceny wpływu działalności człowieka na poszczególne komponenty środowiska.

Zarząd Powiatu we Włocławku będzie co dwa lata sporządzał raporty z wykonania Programu ochrony środowiska, które następnie przedstawi Radzie Powiatu. Natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w Programie. Przedłoży także raport do wiadomości zarządowi województwa.

Aby właściwie nadzorować realizację programu poniżej przedstawiono wskaźniki, dzięki którym łatwiej będzie przedstawić stopień wykonania założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć w przyszłych aktualizacjach programu ochrony środowiska.

Tabela . Wskaźniki dla monitorowania celów obszarów interwencji

<i>L p.</i>	<i>Wskaźnik [jednostka miary]</i>	<i>Źródło danych</i>	<i>Rok</i>	<i>Wartość</i>
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
1.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t/r]	GUS	2024	11
2.	Emisja zanieczyszczeń gazowych [t/r]	GUS		6 502
3.	Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi [szt.]	Sprawozdania z POP gmin	2024	1 986
4.	Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.]	Sprawozdania z POP gmin	2024	31
ZAGROŻENIA HAŁASEM				
5.	Ilość punktów pomiarowych na drogach, mierzących hałas [szt.]	RWMS	2024	0
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
6.	Punkty pomiarowe pól elektromagnetycznych na terenie powiatu [szt.]	WIOŚ	2024	0

7.	Średni poziom pól elektromagnetycznych [V/m]	SI2PEM	2024	< 7
GOSPODAROWANIE WODAMI				
8.	Straty wody [dam ³]	GUS	2024	1 291,7
9.	Liczba budowli regulacyjnych [szt.]	GUS	2023	34
GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA				
10.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) [km]	GUS	2024	2 139,3
11.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	GUS	2024	423,4
12.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [os]	GUS	2024	34 751
GLEBY				
13.	Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie stosowania środków ochrony roślin [szt.]	WIORIN	2024	241
14.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych [ha]	Powiat	2024	12,0288
ZASOBY GEOLOGICZNE				
15.	Zasoby geologiczne (bilansowe) złóż eksploatowanych [t]	PSG	2024	22966
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
16.	Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku [tys. t]	GUS	2024	26,46
17.	Powierzchnia nielegalnych dzikich wysypisk śmieci - stan w dniu 31 grudnia [m ²]	GUS	2024	1300
18.	Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia [Mg]	Baza azbestowa	2024	36 985 497
ZASOBY PRZYRODNICZE				
19.	Powierzchnia lasów [ha]	GUS	2024	27 349,29
20.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem [ha]	GUS	2024	55,86
21.	Liczba pomników przyrody [szt.]	GDOŚ	2024	46
22.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha]	GUS	2024	25889,55
POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE				
23.	Liczba poważnych awarii na terenie powiatu [szt.]	Powiat	2024	0

UZASADNIENIE

Obowiązek sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska wynika z zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r., poz. 647, 1080, Dz. U. 2024 r. poz. 1940) – art. 17. Organem zobowiązanym do jego sporządzenia jest organ wykonawczy powiatu. Dotychczas obowiązywał: „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”. Program ochrony środowiska podlega uchwaleniu przez Radę Powiatu – art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (zwanego dalej POŚ). Opracowanie dokumentu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025-2030 z perspektywą na lata 2031-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko” zlecono firmie Gobio-Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski, ul. Telimeny 3, 87-100 Toruń.

Zgodnie z wymaganiami wynikającymi z art. 17 ust. 2 oraz ust. 4 przedstawione opracowania zostały zaopiniowane przez Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy pismem z dnia 25.07.2025 r. znak: NNZ.9022.4.68.2025 oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem z dnia 05.08.2025 r., znak: WOO.410.181.2025.AT uzgodnili pozytywnie ww. opracowanie. uzgodnili pozytywnie ww. opracowanie. Uchwałą nr 84/3958/25 Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego w Toruniu w dniu 08.12.2025 pozytywnie zaopiniował „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włocławskiego na lata 2025-2030 z perspektywą na lata 2031-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.” Uwagi zawarte w opiniach ww. Organów zostały uwzględnione w opracowanych projektach dokumentów. Program wraz z prognozą został skierowany do konsultacji społecznych. Informujące o tym obwieszczenie zostało zamieszczone na Biuletynie Informacji Publicznej BIP:

<https://bip.wloclawski.pl/11028/rol61212025-obwieszczenie.html?searchKey=obwieszczenie>

na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego we Włocławku przy ul. Cyganka 28 oraz ul. Stodólna 68.